

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

AANGETEKEND VERSTUURD

directie Strategie
divisie Juridische zaken

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Onze referentie
22-0424

Uw kenmerk
[Redacted]

Contact:
nvwabezwaarenberoep@nvwa.nl
T: 088 223 09 61

Datum: 7 november 2022

Betreft: Besluit op Woo-verzoek 22-0424

Geachte [Redacted],

In uw brief van 31 mei 2022, door mij op dezelfde dag ontvangen, heeft u, namens [Redacted], de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (hierna: NVWA) verzocht om de openbaarmaking van alle verslagen van inspecties die door of vanwege de NVWA bij vergunninghouders in het kader van de Wet op de dierproeven zijn gehouden. De periode waarover u informatie vraagt betreft het kalenderjaar 2021.

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij mailbericht van 1 juni 2022. In de brief van 27 juni 2022 is de beslistermijn met 2 weken verdaagd. Helaas is het mij niet gelukt om binnen de termijn op uw verzoek te beslissen. Hiervoor bied ik u mijn excuses aan.

Wettelijk kader

Uw verzoek wordt behandeld op basis van de Wet open overheid (hierna: Woo).

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 44 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage bij dit besluit is gevoegd. In dit besluit wordt verwezen naar de corresponderende nummers uit de inventarislijst, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

In de inventarislijst staat onder het kopje 'documentnaam' een letter. Elke letter correspondeert met een bepaalde organisatie. Op deze manier wordt voor u duidelijk hoeveel documenten betrekking hebben op een bepaalde organisatie. Als voorbeeld: de documentnummers 1 en 2 hebben als documentnaam 'A'. Beide documenten hebben in dit geval betrekking op dezelfde organisatie.

Zienswijzen

Naar aanleiding van het opvragen van zienswijze hebben derde-belanghebbenden hun zienswijze ingediend. De zienswijzen van derde-belanghebbenden heb ik in

mijn belangenafweging meegenomen. Zie het onderdeel 'Overwegingen' van dit besluit.

Besluit

Ik heb besloten aan uw verzoek deels tegemoet te komen en de door u gevraagde informatie gedeeltelijk openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar het hiernavolgende.

Overwegingen

Algemene overweging: openbaarheid t.a.v. een ieder

Als eerste wil ik u erop wijzen dat iedereen het recht heeft om overheidsinformatie op te kunnen vragen zonder daarbij een reden te hoeven aangeven. Dit staat in het eerste artikel 1.1. van de Woo. Dit is een belangrijk recht van de burger. Daarbij is het uitgangspunt dat overheidsinformatie openbaar is, tenzij er uitzonderingsgronden zijn die dit beperken. De uitzonderingsgronden staan in hoofdstuk 5 van de Woo. Ik moet hierbij het algemeen belang van openbaarheid afwegen tegen de belangen die de uitzonderingsgronden beschermen. In het algemeen geldt hierbij de regel dat wanneer ik informatie aan u verstrek, het openbaar is voor een ieder. De Woo is niet van toepassing op informatie die al openbaar is.

Algemene uitgangspunten bij toetsing aan de uitzonderingsgronden

De toetsing aan de uitzonderingsgronden verloopt als volgt. Eerst kijk ik of een van de uitzonderingsgronden speelt. Dat doe ik meestal per alinea, soms per zin. Vervolgens kijk ik wat voor soort uitzonderingsgrond het is. Als het een absolute uitzonderingsgrond is, mag ik de informatie niet verstrekken. Als het een relatieve uitzonderingsgrond is, moet ik een afweging maken tussen het algemene belang van openbaarheid en het specifieke belang dat de uitzonderingsgrond beschermt. Daarbij weegt het belang van openbaarheid zwaar. Als ik informatie weiger, moet ik goed motiveren waarom ik dat doe. Dat geldt nog sterker als de informatie ouder dan vijf jaar is.

Wanneer het gaat om informatie waar belangen van anderen bij betrokken zijn, moet ik hen de mogelijkheid geven om een zienswijze in te dienen. Dit betekent dat zij hun mening kunnen geven over of de informatie wel of niet openbaar gemaakt moet worden. Het is uiteindelijk aan mij om te beslissen of ik de informatie openbaar maak.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo kan ik geen informatie openbaar maken als dit de persoonlijke levenssfeer schaadt en dit

belang zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid. Het gaat om persoonsgegevens die (indirect) te herleiden zijn tot een persoon zoals namen, e-mailadressen, telefoonnummers en functienamen. In documenten 1 t/m 45 is dit het geval. Ik vind het in dit geval belangrijk dat de identiteit van betrokkene niet bekend wordt, omdat dit zijn of haar privacy kan schenden. Daarom heb ik de persoonsgegevens uit deze documenten onleesbaar gemaakt.

Voor zover het de namen van ambtenaren betreft, is hierbij het volgende van belang. Waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren, wordt in het kader van een controle op de goede en democratische bestuursvoering het belang van ambtenaren dat hun persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd minder zwaar geacht. Desondanks kan het openbaar maken van namen van de ambtenaren raken aan hun persoonlijke levenssfeer. Hier komt bij dat de controle op de goede en democratische bestuursvoering voldoende kan plaatsvinden, indien de namen van de ambtenaren niet openbaar gemaakt worden. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Woo. Daarnaast vinden controles op het gebruik van dieren bij dierproeven plaats in een betrekkelijk klein technisch speelveld met een beperkt aantal inspecteurs. Het betreffen ambtenaren die niet wegens hun functie in de openbaarheid treden. In dit geval zou het bekend worden van de gegevens van de betrokken ambtenaren betekenen dat zij kunnen worden benaderd buiten de kaders van de werkzaamheden hetgeen zou leiden tot aantasting van hun persoonlijke levenssfeer. Aan de hiervoor genoemde omstandigheden ken ik een dusdanig gewicht toe dat het belang van openbaarmaking daarvoor moet wijken. Ik ben van oordeel dat het belang van het beschermen van de persoonlijke levenssfeer zwaarder moet wegen dan het algemene belang van openbaarheid. Daarom maak ik de namen van ambtenaren en de codes van de inspecteurs van de NVWA niet openbaar.¹ Deze gegevens heb ik daarom onleesbaar gemaakt.

Het voorkomen van onevenredige benadeling

Op grond van artikel 5.1, vijfde lid, van de Woo mag ik in uitzonderlijke gevallen geen informatie openbaar maken als dit iemand onevenredige benadeling toebrengt en de voorkoming daarvan zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid. In documenten 1 tot en met 45 is dit het geval.

In deze documenten staat informatie over het gebruik van proefdieren. Dit type informatie geeft in de maatschappij onder bepaalde groepen aanleiding tot ernstige incidenten. Uit de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over mogelijke doelwitten van dierenrechtenactivisme blijkt dat

¹ ECLI:NL:RVS:2017:1498

de vrees voor dierenrechtenactivisme in het algemeen gerechtvaardigd is.² Dierenrechtenextremisme is onvoorspelbaar en komt en gaat met golven. Dit wordt ondersteund door rapportages van de Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV). Een concrete dreiging ten aanzien van vergunninghouders, haar medewerkers en organisaties waar deze mee samenwerken hoeft niet te worden aangetoond.³

In de documenten staan naam, adres en vestigingsplaats van de instellingsvergunninghouders en haar organisatorische werkeenheden, nummers die verbonden zijn aan de instellingsvergunning per individuele vergunninghouder en haar organisatorische werkeenheden, nummers van vergunninghouders waar ze mee samenwerken, aantallen dieren, diersoorten en combinaties van diersoorten die de specifieke vergunninghouder, haar onderzoekers dan wel een groep van onderzoekers zou identificeren, soort onderzoek die de specifieke vergunninghouder, haar onderzoekers dan wel een groep van onderzoekers zou identificeren, locaties waar proefdieren zijn gehuisvest en projectnummers die herleidbaar zijn naar de vergunninghouder. Openbaarmaking van deze informatie zou naar mijn oordeel leiden tot onevenredige benadeling van de organisaties waar deze informatie betrekking op heeft. Deze benadeling bestaat eruit dat de betreffende vergunninghouders en onderzoekers en de vergunninghouders met wie deze samenwerken, behoren tot een kring van organisaties die regelmatig doelwit zijn van bedreigingen of buitensporige reacties van dierenrechtenactivisten.

Ik heb op grond van artikel 5.1, aanhef en lid 5, van de Woo het belang van openbaarmaking afgewogen tegen het belang van het voorkomen van onevenredige benadeling. In samenhang met de bovenstaande overweging over dierenextremisme en dierenrechtenactivisme, ben ik van oordeel dat dit belang in dit uitzonderlijke geval zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Ik maak daarom in alle documenten bovengenoemde informatie niet openbaar.

Daarnaast staan in enkele documenten ook namen van ondernemingen die een zakelijke relatie hebben met de betreffende vergunninghouders die in deze documenten worden genoemd. Deze ondernemingen zouden ongewild in een negatieve context kunnen worden geplaatst en zouden daardoor ongewenst benaderd kunnen worden door derden. De benadeling die deze ondernemingen zullen ondervinden door publicatie van hun naam, merk ik aan als onevenredig. Daarom maak ik de naam van deze ondernemingen niet openbaar. Deze gegevens heb ik daarom onleesbaar gemaakt.

Uitgestelde openbaarmaking

Aangezien belanghebbenden mogelijk bezwaar hebben tegen de openbaarmaking van de informatie die met dit besluit wordt gedeeld, vindt de feitelijke openbaarmaking van de documenten niet eerder plaats, dan twee weken na dagtekening van deze beschikking, conform artikel 4.4 lid 5 van de Woo.

² Zie ECLI:NL:RVS:2018:492, ECLI:NL:RVS:2018:1282 en ECLI:NL:RVS:2019:440. Zie tevens een uitspraak van de rechtbank Den Haag uit maart 2021 waarin dit is bevestigd: ECLI:NL:RBDHA:2021:1956.

³ *Ib d.*

De belanghebbenden krijgen de komende twee weken de gelegenheid om de openbaarmaking van deze informatie tegen te houden. Dit kunnen de belanghebbenden doen door bezwaar te maken en aanvullend daarop de rechter te verzoeken om bij wijze van voorlopige voorziening dit besluit tot openbaarmaking te schorsen. Om die reden kies ik ervoor om het toesturen en publiceren van de documenten uit te stellen tot het moment dat de belanghebbenden geen gebruik hebben gemaakt van deze mogelijkheid of tot het moment dat de rechter heeft bepaald dat openbaarmaking plaats kan vinden.

Plaatsing op internet

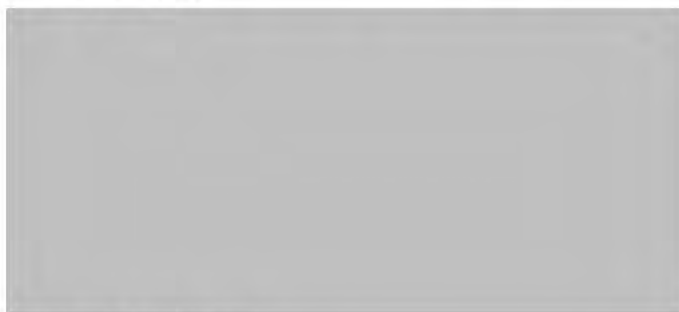
De geanonimiseerde versie van dit besluit en de documenten zoals die met dit besluit voor een ieder openbaar worden gemaakt, worden op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

Vragen

Als u vragen heeft over de afhandeling van uw verzoek, dan kunt u, onder vermelding van zaaknummer 22-0424, mailen naar wooverzoeken@nvwa.nl. Voor meer informatie over de Woo-procedure, kunt u kijken op www.rijksoverheid.nl.

Hoogachtend,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,

Mw. I.J. Hokke MSc

Teamleider team Openbaarmaking & Privacy

Bezwaarmogelijkheid

Als u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen zes weken - na verzending van dit besluit - een bezwaarschrift indienen. Doe dit op tijd, anders kan uw bezwaarschrift niet worden behandeld. Let wel: het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van het besluit niet op.

Bij voorkeur kunt u uw bezwaarschrift via de e-mail verzenden naar nvwabezwaarenberoep@nvwa.nl. Uw bezwaarschrift kunt u eventueel ook per post verzenden naar: **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, divisie Juridische Zaken, team Bezwaar en Beroep**, Postbus 43006, 3540 AA Utrecht.

U dient uw bezwaarschrift **ten minste** te voorzien van:

- uw naam en adres;
- telefoonnummer;
- de datum;
- het kenmerk, zaaknummer van deze brief (deze gegevens vindt u in de rechterkantlijn);
- de gronden van bezwaar;
- uw handtekening.

Zou u zo vriendelijk willen zijn om een kopie van dit besluit mee te sturen?

NB. ook indien u uw bezwaarschrift per e-mail verstuurt, dient deze te voldoen aan bovenstaande eisen. Voldoet uw bezwaarschrift niet aan deze eisen, dan wordt uw bezwaarschrift niet in behandeling genomen. Het verdient de voorkeur om uw bezwaarschrift in Pdf-formaat als bijlage toe te voegen in het e-mailbericht.

Heeft u vragen, kijk dan op www.nvwa.nl/bezwaarenberoep.

** Als u uw bezwaarschrift in een vreemde taal opstelt en een vertaling voor een goede behandeling van het bezwaar nodig is, dient u zelf voor een vertaling van het bezwaarschrift te zorgen / If you submit your objection in a foreign language and a translation for proper handling of the objection is required, you should provide yourself a translation of the objection.*

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie
 Straatnaam
 Huisnummer
 Postcode
 Woonplaats
 Contactpersoon
 Functie contactpersoon
 Hoofdcategorie
 Locatiecategorie

veterinaire locatie
dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest**

Bezoekdetails

Datum bezoek **16-09-2021**
 Nummer controleur
 Begintijd **10:00**
 Bezoekredenen **VT dierproeven**

Inspectielijst

Lijst **RDHH2105 Insp. voorschr.**
huisvesting+verzorging (DP21104)
 Geldig vanaf **01-01-2021**

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1 **Inspectiebezoek aangekondigd?**
 Antwoord **Nee**

Toelichting Dit betreft een onaangekondigd bezoek. Dat wil zeggen dat de IvD ca 1u tevoren bericht heeft gehad, waarbij niet is gezegd waar het toezicht zou plaatsvinden. Na kennismaking met het nieuwe IvD-lid gevraagd om toezicht op het neurobiologisch onderzoek van een specifieke afdeling. Er zijn twee ruimten met dieren bezocht; de garage, waar dieren korte tijd gestald werden, en één dierkamer waar ratten waren gehuisvest t.b.v. neurobiologisch onderzoek. Daarnaast is een korte inspectie geweest van de ruimte waarin de ratten gebruikt gaan worden in een doolhof (waar tevens de operatieverslagen lagen en zijn ingezien) en de ruimte waar de operaties zijn uitgevoerd.

Vraag 2 **De gebouwen; functies en algemeen ontwerp**
 Antwoord **Voldoet**

Vraag 3 **Dierenverblijven:**
 Antwoord **Voldoet**

Vraag 4 **Dienstruimten**
 Antwoord **Matige afwijking**

Toelichting Dienstruimten: ontvangst van proefdieren
 Tijdens het passeren van de garage (achteringang van het gebouw) viel op dat er een stelling in de garage stond die vanaf de gang via een open deur zichtbaar was. In de verrijdbare stelling stonden ca 4 kooien met een aantal muizen erin, te wachten op transport naar de afdeling. De kooien waren eerder die ochtend aangevoerd vanaf de BB. Het is gebruikt dat de dieren daarna door de afdeling worden opgehaald. Door omstandigheden waren de dieren nu wat eerder aangevoerd en stonden ze iets langer.
 De ruimte waarin de dieren stonden was zeker niet bedoeld en geschikt voor huisvesting, maar ook voor tijdelijke opslag is de ruimte ongeschikt. Vanuit de aangrenzende ruimte of een in pandige kast klonk een luid gebrom. De garage wordt gebruikt voor de ijsmachine en aanvoer van allerlei zaken.
 Gevraagd of het niet mogelijk was om de dieren altijd van hand tot hand over te dragen, zodat ze altijd direct naar de afdeling gaan. Op basis van de inspectiebevindingen kiest men ervoor om de dieren in een andere ruimte te stallen.

Dienstruimten Operatiekamer

Bij het lezen van de operatieverslagen viel op dat de ratten tijdens de operatie N2O gekregen zouden hebben. De IvD geeft aan dat er geen N2O meer in gebruik is voor dit doel en dat dit op een vergissing moet berusten. Bij een kort bezoek aan de OK valt op dat één van de twee flowmeters gemarkeerd is met N2O, terwijl de aanvoer volgens opgave toch echt perslucht is.

Om meerdere redenen (ook verband houdende met biologische veiligheid) is dit ongewenst. De weergave op de flowmeter (in mL/min) zal voor perslucht niet sterk afwijken van de N2O waar deze voor bedoeld is. Maar een persoon die verantwoordelijk is voor de anesthesie van een dier moet weten dat N2O moet worden uitgewassen; als ooit een andere opstelling wordt gebruikt waar wel N2O in zit ontstaan problemen als men hetzelfde protocol toepast. Betrokkene dacht dat N2O stond voor stikstof, gaf zij aan. De IvD geeft aan 'N2O' systematisch uit alle werkprotocollen te schrappen, maar op de één of andere manier is het in dit operatieverslag (en voorschrift) blijven staan. De VGH moet zorgen voor een betere instructie van medewerkers t.a.v. het gebruik van anesthesieapparatuur. Om te beginnen moet de 'N2O' op de flowmeter vervangen worden door 'perslucht'.

Vraag 5	Alarm
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 6	Gezondheid
Antwoord	Voldoet
Vraag 7	Ventilatie en temperatuur
Antwoord	Voldoet
Vraag 8	Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Tjdens de inspectie is vooral aandacht besteed aan de geïnstrumenteerde ratten. Deze waren hooded (niet albino). Op de tegenoverliggende stelling stonden albinoratten, o.a. op de bovenste plank, zonder afdekking. De lichtsterkte was volgens opgave 60lux. Op zich voldoet dat aan de norm, maar alsnog gevraagd om te zorgen dat alle dieren de mogelijkheid krijgen om zich op een vergelijkbare manier terug te trekken uit het licht. Nu is de bovenste plank veel lichter dan de overige, en dat geeft meer biologische variatie. Een rol karton of plastic helpt al. Men zal hier rekening mee houden.
Vraag 9	Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):
Antwoord	Matige afwijking
Toelichting	Tjdens de inspectie waren er werkzaamheden gaande in het gebouw. Er werd o.a. een lift geplaatst, waarvoor werd geboord en gezaagd (diamantzaag) in muren. Bij het betreden van de gang waarin de dierkamer was, viel op dat er op korte afstand een scherm tegen de grond en plafond werd geplakt van enigszins doorzichtig plastic folie. Dit was tegen het stof dat zou ontstaan als gevolg van de verbouwing. Tjdens de inspectie was er aanvankelijk geen reactie van de ratten op het geboor in de dragende delen van het gebouw. Toen startte het werk met de diamantzaag, waarbij op ca 10m afstand een sleuf van de vloer tot het plafond werd gezaagd. Aanvankelijk leek het dat de ratten rustig bleven, maar na ongeveer 10 of 20 seconden sprongen ze allemaal tegelijk op en waren duidelijk in grote paniek. Mede door de vertraging van 10 tot 20 seconden is het verband met de werkzaamheden niet onomstotelijk vast te stellen; hoe dan ook was er voor de ratten sprake van een ernstige verstoring die wij mensen niet konden vaststellen. De NVWA is ondanks dat het bewijs niet onomstotelijk is, en ook na schriftelijke reactie van de geïnspecteerden, van mening dat zeker dit soort dieproeven (gedragsstudies, hersenoperaties) niet zouden moeten plaatsvinden tijdens verbouwingen. Bovendien was de afstand tot de verbouwing veel te klein. Direct na de inspectie zijn de dieren verplaatst naar een ander deel van het gebouw. Dat had vóór de proeven/verbouwing moeten gebeuren. Zie verder: algemene indruk.
Vraag 10	Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)
Antwoord	Geringe afwijking
Toelichting	De geopereerde dieren hadden geen of in ieder geval onvoldoende kooiverrijking. Men geeft aan dat de kooiverrijking is onthouden omdat de dieren daarmee hun implantaat kunnen beschadigen. Dit is een bekend argument, waarvoor in veel gevallen het bewijs ontbreekt. In dit geval hebben de dieren twee betrekkelijk korte, dicht op elkaar staande canules op hun schedel, afgedekt met siliconen-achtige dopjes. Ratten maken niet zulke robuuste bewegingen dat ze dit kunnen afbreken. Als er ooit iets misgaat, is het omdat een dier ermee blijft haken. Het grootste risico daarvoor is als het tussen twee spijlen klem komt te zitten. Tijdens de inspectie duwt één van de ratten de kop in de hoek tussen de voorwand en de voerruif, met de canule tegen of tussen de spijlen van de ruif. Dat is een véél groter risicomoment dan bij het gebruik van een kartonnen rol of een Macrolon tunnel. Evengoed, geeft men aan, is het nog nooit gebeurd. Er zijn dus geen redenen om kooiverrijking te onthouden. Aangegeven dat men het risico wel kan verkleinen door de dieren hogere kooien te geven. Op zich voldoet de kooi aan de wettelijke eisen, maar dat betekent wel dat de rat zich nu niet kan oprichten (zonder de ruif te raken). Van individueel gehuisveste dieren mag men verwachten dat men wat meer verrijking geeft. Tijdens de inspectie hadden de geïnstrumenteerde dieren geen nestmateriaal, maar andere individueel gehuisveste (vaak drachtige) dieren hadden Sizzlenests®. De geopereerde dieren hadden volgens opgave geen Sizzlenests omdat ze die kort na de operatie opeten. Als dit is vastgesteld, vastgelegd en gemeld bij de IvD, kan men besluiten om dit achterwege te laten. Gevraagd om dit zichtbaar te maken in het WP. Men gaat aan de eisen tegemoetkomen.
Vraag 11	Voeding
Antwoord	Voldoet
Vraag 12	Water
Antwoord	Voldoet
Vraag 13	CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)
Antwoord	Niet geconstateerd
Toelichting	Het welzijnsdagboek zelf is niet ingezien omdat de inspectie door omstandigheden (zie: Geluid) voortijdig is beëindigd.

Vraag 14 Toegestane ingrepen ter identificatie:
Antwoord Niet geconstateerd

Vraag 15 Levensloopdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)
Antwoord NVT

Vraag 16 Handelingen (transport, doden etc.)
Antwoord Geringe afwijking

Vraag 17 Omgang met dieren
Antwoord Voldoet

Vraag 18 In het wild gevangen dieren
Antwoord NVT

Vraag 19 Algemene indruk:
Antwoord Matig

Toelichting Tijdens de inspectie zijn meerdere eenvoudige te vermijden omissies vastgesteld. Van ervaren medewerkers mag bijvoorbeeld verwacht worden dat zij geen dieren (ook niet tjdelijk) plaatsen in een drukke ruimte. Zeker gedragsonderzoekers dienen zich bewust te zijn van de mogelijke gevolgen van andere omstandigheden tijdens een verbouwing, hoe moeilijk dit ook is vast te stellen. De IvD heeft hierin een signalerende en adviserende rol. De NVWA schrijft een deel van de omissies toe aan de ruimte die onderzoekers krijgen om zich tegen een advies van de IvD te verzetten.

De onderzoekers van het onderhavige onderzoek hebben hun dieren goed geobserveerd en hun waarnemingen goed vastgelegd. Op basis daarvan is het moeilijk om aan te tonen dat de verbouwing een effect heeft gehad op hun proefuitkomsten. De NVWA ziet dit echter andersom: hiermee is ook niet bewezen dat er géén effecten waren, en zeker niet dat op voorhand een risico op verstoring kon worden uitgesloten.

De NVWA meent dat op basis van algemene, onder deskundigen heersende opvattingen gesteld mag worden dat een verbouwing van deze omvang invloed heeft op het gedrag en welzijn van proefdieren, en daarmee potentieel op de uitkomst van dierproeven. In die mate zelfs dat het gebruikelijk zou moeten zijn om dit soort voorvallen te melden in de latere publicatie. De IvD zou tenminste moeten adviseren tegen kortlopende (gedrags)proeven -en heeft dat ook gedaan. Daarbij is echter ruimte gebleven voor deze proeven, die in de ogen van de inspectie sterk gebaat zouden zijn bij een paar weken uitstel of verplaatsing naar een andere ruimte.

Aan de IvD is gevraagd om intensiever toezicht te houden op deze aspecten en duidelijker afgekaderd te adviseren. De vergunninghouder wordt dringend verzocht om aandacht te besteden aan dit proces, de onderzoekers te houden aan het IvD-advies en de IvD waar nodig te steunen.

Vraag 20 Zijn er nog andere bevindingen?
Antwoord Ja

Toelichting De ratten zijn netjes geïnstrumenteerd met niet te veel cement op de schedel en een ovale, niet te grote wond. Dat betekent evengoed dat de wondranden irriteren, hetgeen blijkt uit een rat die er tijdens de inspectie flink aan poetst met de voorpoten. Uit de OK-verslagen blijkt dat de dieren tijdens de OK-fase althans niet al te veel afvallen of zelfs aankomen (waarschijnlijk vooral vanwege de vochttoediening). Prima. Men geeft aan dat de dieren 24u beschermd worden tegen pijn d.m.v. een injectie met Carprofen. Men geeft ook aan dat de dieren meestal binnen 4-7 dagen weer op gewicht zijn (op de groeicurve die men zelf heeft gemaakt. Men geeft aan ook naar individuele diergewichten te kijken om evt langer pijnbestrijding te geven. Omdat de welzijnsdagboeken niet zijn ingezien, is dit niet tijdens de inspectie opgevallen. In algemene zin geadviseerd dat gewichtsverlies op dag 1 al heel snel moet leiden tot het aaneengesloten geven van een vervolginjectie. Een dier dat later nog meer afvalt heeft al onnodig geleden.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie	
Straatnaam	
Huisnummer	
Postcode	
Woonplaats	
Contactpersoon	
Functie contactpersoon	
Hoofdcategorie	veterinaire locatie
Locatiecategorie	dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest
-------	--

Bezoekdetails

Datum bezoek	13-07-2021
Nummer controleur	
Begintijd	13:00
Bezoekreden	VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst	RDHH2101 Dierproeven reden (DP21108)
Geldig vanaf	01-01-2021

Dierproeven

Vraag 1	Is het inspectiebezoek aangekondigd?
Antwoord	Ja

Vraag 2 **Wat is de reden van deze inspectie?**

Antwoord **Geen andere lijst in te vullen**

Toelichting

Gesprek gehad met de IvD en aansluitend een bezoek gebracht aan een dierkamer waar ratten in transportdozen werden geplaatst om overgedragen te worden aan een dierenopvang die weer zorgt voor herplaatsing. De ratten kregen wat komkommer voor vochtvoorziening. Men geeft aan dat bij muizen wat nestmateriaal wordt meegegeven; gevraagd of ratten misschien ook iets bekends mee kunnen krijgen. Onderdeel van de overdracht was een moeder met een nest van bijna 3 weken oud, die wat klein waren voor hun leeftijd. Bovendien zou het stressvol zijn om de dieren kort na transport te spenen. Op het overdrachtsformulier werd daarom geschreven dat de dieren pas op 21 juli gespeend mochten worden. Diezelfde dag verscheen op Facebook een bericht van de ontvanger waarin de ontvangst van de dieren werd gemeld plus de melding dat de dieren nog niet bij de moeder weg mochten. Er is dus gehoor gegeven aan de vermelding op het overdrachtsformulier. De IvD geeft aan dat ratten en muizen in het algemeen worden uitgeplaatst op een leeftijd van 4 weken tot 1 jaar. Nu is daar een uitzondering op gemaakt, maar men overweegt om de leeftijd zelfs wat te verhogen. In het formulier geeft men het geslacht van de dieren aan en de geboortedatum. Men vermeldt dat deze dieren gevoelig kunnen zijn voor infecties, na een aantal ervaringen met geadopteerde ratten die samen werden gehuisvest met al aanwezige ratten. De IvD vraagt de nieuwe eigenaars om regelmatig (1 à 2 keer per jaar) terugmelding te doen over het gedrag en de gezondheid van de dieren. Voor verzorging verwijst de IvD naar de website van het LICG(.nl). Sinds eind 2019 zijn zo ca 400 muizen en 750 ratten ter adoptie afgestaan.

NB Op weg naar de inspectielocatie zagen we twee onderzoekers/medewerkers die even pauze hielden bij de koffieautomaat met een doos met daarin een net geopereerde cavia. Transport is stress-vol, zeker net na een OK, en moet zo kort mogelijk zijn en zo veel mogelijk zonder geluiden. Gevraagd om voortaan eerst te zorgen dat het dier terug in een vertrouwde omgeving is, en daarna pas zelf pauze te nemen. Aan de IvD gevraagd om wat breder uit te dragen binnen de proeffaciliteit aandacht te vragen voor zorgplicht, ook tijdens transport.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie		
Straatnaam		
Huisnummer		
Postcode		
Woonplaats		
Contactpersoon		
Functie contactpersoon		
Hoofdcategorie		veterinaire locatie
Locatiecategorie		dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest
-------	--

Bezoekdetails

Datum bezoek	19-11-2021
Nummer controleur	
Begintijd	09:00
Bezoekreden	VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst	RDHH2105 Insp. voorschr. huisvesting+verzorging (DP21104)
Geldig vanaf	01-01-2021

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1	Inspectiebezoek aangekondigd?
---------	--------------------------------------

Antwoord	Ja
----------	-----------

Toelichting	b j lvd.
-------------	-----------------

De inspectie is beperkt tot de afdeling grote dieren; voor de afdeling met knaagdieren voor onderwijs is een separate inspectielijst opgesteld. Een klein deel van de informatie is afkomstig van 13-12-2021, een enkel punt is aangevuld nav informatie aangeleverd d.d.13-12-2021.

Vraag 2	De gebouwen; functies en algemeen ontwerp
---------	--

Antwoord	Voldoet
----------	----------------

Toelichting	t.a.v. toegang en leefruimtes.
-------------	---------------------------------------

Vraag 3	Dierenverblijven:
---------	--------------------------

Antwoord	Voldoet
----------	----------------

Toelichting	t.a.v. handhaving van behoorl jke hygiënische normen. Gebru k van verhoogde tenderfoot-roosters voor varkens die pre-operatief gehuisvest worden en moeten vasten is besproken t.a.v. eventuele voor- en nadelen van huisvesting in het hok met dichte vloer op gangbodemniveau maar zonder bedding; conclusie : gezien ergonomische voordelen en vermindering van beschadiging van dieren bij uit het hok halen van varkens onder sedatie is huisvesting op verhoogde tenderfoot-roosters als passend te beschouwen.
-------------	--

t.a.v. handhaving van behoorl jke hygiënische normen. Gebru k van verhoogde tenderfoot-roosters voor varkens die pre-operatief gehuisvest worden en moeten vasten is besproken t.a.v. eventuele voor- en nadelen van huisvesting in het hok met dichte vloer op gangbodemniveau maar zonder bedding; conclusie : gezien ergonomische voordelen en vermindering van beschadiging van dieren bij uit het hok halen van varkens onder sedatie is huisvesting op verhoogde tenderfoot-roosters als passend te beschouwen.

Vraag 4	Dienstruimten
---------	----------------------

Antwoord	Niet geconstateerd
----------	---------------------------

Toelichting	-deel van opslag van materialen vindt plaats op de centrale gang of in nabij gelegen dierkamer. Centrale voorzieningen voor opslag voer en bedding niet beoordeeld. OK Skills-lab ivm corona risico niet in werking gezien. Overige OK's van afdeling groot niet in gebruik op dag van de inspectie. -laboratoriumvoorzieningen voor het verrichten van eenvoudige diagnostische bepalingen, het verrichten van post mortem onderzoeken en/of het verzamelen van monsters voor uitvoeriger laboratoriumonderzoek dat elders zal worden verricht. -het onder hygiënische omstandigheden bewaren en het veilig afvoeren van kadavers en dierl jk afval.
-------------	--

-deel van opslag van materialen vindt plaats op de centrale gang of in nabij gelegen dierkamer. Centrale voorzieningen voor opslag voer en bedding niet beoordeeld. OK Skills-lab ivm corona risico niet in werking gezien. Overige OK's van afdeling groot niet in gebruik op dag van de inspectie.
-laboratoriumvoorzieningen voor het verrichten van eenvoudige diagnostische bepalingen, het verrichten van post mortem onderzoeken en/of het verzamelen van monsters voor uitvoeriger laboratoriumonderzoek dat elders zal worden verricht.
-het onder hygiënische omstandigheden bewaren en het veilig afvoeren van kadavers en dierl jk afval.

Vraag 5	Alarm
---------	--------------

Antwoord	Niet geconstateerd
----------	---------------------------

Vraag 6	Gezondheid
---------	-------------------

Antwoord	Voldoet
----------	----------------

Toelichting	Dagelijkse controles van de dieren en vastlegging van de bevindingen. Aanschaf van varkens besproken (spf).
-------------	--

Vraag 7	Ventilatie en temperatuur
---------	----------------------------------

Antwoord	Voldoet
----------	----------------

Toelichting	t.a.v. actuele omstandigheden T en RV en afwezigheid van stank en tocht. Buitenuitloop diersoort 21: hier worden de dieren actief naar verplaatst gedurende enkele uren per dag, mits ze hieraan toe z jn gezien benodigde herstelt jd.
-------------	--

t.a.v. actuele omstandigheden T en RV en afwezigheid van stank en tocht.
Buitenuitloop diersoort 21: hier worden de dieren actief naar verplaatst gedurende enkele uren per dag, mits ze hieraan toe z jn gezien benodigde herstelt jd.

- Vraag 8 **Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting In algemene zin. Niet nagezien: lichtniveau voor albinodieren in . Deze dieren hebben zoveel schuilmogelijkheden b j bodemhuisvesting, dat evt welzijnsproblemen niet voor de hand liggen.
- Vraag 9 **Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 10 **Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting in algemene zin.
 zowel cavia's als konijnen worden in systeem van bodemhuisvesting gehouden met zeer ruime hoeveelheid stro en hooi, shelters en knaaghoutjes /takken.
 Aandachtspunten:
 a- het WP is te gebruiken voor alle proefdiervoorzieningen binnen de instelling en de onderzoeker heeft maar beperkte opties t.a.v. vermelding van de specifieke keuze bijv wel of (zoals bij de honden) geen bedding te verstrekken. Dit leidt meestal tot de vertaling van de keuze in "standaard". Dan wordt impliciet verwezen naar de SOP die volgens opgave meerdere opties open laat. De keuze wordt bepaald door de [REDACTED] - dierenarts en [REDACTED] - team verantwoordelijk voor de proefdiervoorziening. De IvD zou deze keuze moeten kunnen zien en de argumentatie kunnen checken bijv. in aantekeningen uit overleg hierover.
 b-T.a.v. honden en afwezigheid bedding maar wel beschikbaar zijn van mand: Volgens opgave worden op korte termijn experts in hondenethologie ingeschakeld bij optimalisatie van de huisvesting van de honden en zullen aspecten als mogelijke zindelijkheidstraining, gebruik van ligkussen ligmat en voorkomen van stukbijten van die materialen nader bekeken worden.
 Aspect van individuele huisvesting: controle op het niveau van werkprotocollen (WP [REDACTED] , WP [REDACTED] , WP [REDACTED] , WP [REDACTED]) Dit leverde een aantal bespreekpunten op t.a.v. de interpretatie "standaard GDL" en de eventuele keuzemogelijkheden die in de b jbehorende SOP staat op aspecten die betrekking hebben op b jv. verstrekking van beddingmaterialen. Algemeen: Voor honden en varkens is deels gekozen voor individuele huisvesting ikv proef waarbij de keuze voor individuele huisvesting helder en realistisch onderbouwd is (bijv wegens instrumentatie met fixateur extern of wegens vasten). T.a.v. voorkomen van individuele huisvesting bij schapen (WP [REDACTED]) zijn de inspanningen van [REDACTED] en IvD goed.
 Een aantal andere zaken zijn nader besproken t.a.v. detailniveau van invulling "standaard [REDACTED]" (met het oog op Wod art 10a3 (afstemming met IvD) en de formulering van HEP (WP [REDACTED]). Dit blijven punten van aandacht voor de toezichthouder ex Wod art 20.
 Zebravinken: alleen in voorraad gehouden in volieres. WP [REDACTED] is fokprotocol voor onderzoeker; verrijking bestaat uit zitstokken, watertoren, trosgierst en nestkastjes. Eitjes worden in nestkastjes gelegd maar ook in voerbakken:De frequentie van leeghalen zal geïntensiveerd worden. Volgens opgave zijn er wel voldoende nestkastjes aanwezig.
- Vraag 11 **Voeding**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting Noodzaak vasten van varkens in pre-operatieve fase nader bediscussieerd. Gekozen werkwijze wordt wegens vermoed risico op verslikpneumonie of storende etensresten tijdens intubatie gecontinueerd. Aandachtspunt: zijn andere verrijkmethode voor varkens die moeten vasten, goed toepasbaar?
- Vraag 12 **Water**
 Antwoord **Voldoet**
- Vraag 13 **CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)**
 Antwoord **Geringe afwijking**
 Toelichting Met name voor varkens is WP niet altijd eenduidig/ voldoende gedetailleerd t.a.v. beschikbaarheid bedding en noodzaak van individuele huisvesting en gebruik van tenderfoot. Aandachtspunt: Informatie omtrent afstemming keuze door [REDACTED] team en [REDACTED] -dierenarts inzichtelijk en toetsbaar voor IvD?
 Voor honden is gebruik van beddingmateriaal m.i. wel standaard maar hier is gebruik van bedding aannemelijk niet goed mogelijk voor de dieren met een fixateur extern.
 Voldoet zeker in algemene zin nl. dat
 -er afstemming is met de IvD en de proefdierfaciliteit voor aanvang van de dierproeven
 -de dieren en de omstandigheden waarin de dieren worden gefokt, gehouden, of gebruikt, dagelijks worden gecontroleerd en de uitgevoerde controles en bevindingen worden geregistreerd;
 -wijzigingen met IvD worden afgestemd.
- Vraag 14 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting honden zijn voorzien van tatoeage en chip.
 Afkomstig van 3e land: Potentieel geringe afwijking van wettelijk voorschrift Wet dieren (herziening Besluit identificatie en registratie van dieren=>regeling identificatie en registratie van dieren per begin november 2016) zie separate lijst
- Vraag 15 **Levensloofdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting op dit moment wegens ontbreken heldere wettelijke kaders. Geringe afwijking mogelijk t.o.v. toekomstige eisen: nalevingshulp! Zie separate inspectielijst.

Vraag 16 **Handelingen (transport, doden etc.)**

Antwoord **Niet geconstateerd**

Toelichting Wel gezien WP [REDACTED] bloedafname en flushen bij gecatheteriseerd varken. Zie ook volgende item.

Vraag 17 **Omgang met dieren**

Antwoord **Voldoet**

Toelichting WP [REDACTED] Handeling bij varkens : bloedtap en flushen via catheter: dier beweegt vrij door hok maar medewerkster voert handeling zeer beheerst en kundig uit. Varken lijkt ook goed gewend aan de medewerker.

Vraag 18 **In het wild gevangen dieren**

Antwoord **NVT**

Vraag 19 **Algemene indruk:**

Antwoord **Voldoet**

Vraag 20 **Zijn er nog andere bevindingen?**

Antwoord **Ja**

Toelichting Zie separate lijst afdeling [REDACTED] voor knaagdieren t.b.v. onderwijs gehouden en levensloopdossier i.c.m. wijziging gerelateerd aan Wet dieren en DPB art 16.

Daarnaast: [REDACTED], waar de onderzoeker van zebrevinkenonderzoek onder valt, staat niet in de mij bekende meest recente (2007) vergunning ex art 2 en 11a Wod. IvD heeft pro-actief gewezen op alle diersoorten die formeel onder de afdeling groot vallen, inclusief knaagdiersoorten, omdat er mogelijk anders bepaalde groepen proefdieren mogelijk onopgemerkt blijven tijdens NVWA-inspecties. Kleine administratieve fout. Aangezien NVWA bezig is met algehele revisie van Wod instellingsvergunningen, kan dit op een later tijdstip gecorrigeerd worden.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie	
Straatnaam	
Huisnummer	
Postcode	
Woonplaats	
Contactpersoon	
Functie contactpersoon	
Hoofdcategorie	veterinaire locatie
Locatiecategorie	dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest
-------	--

Bezoekdetails

Datum bezoek	19-11-2021
Nummer controleur	
Begintijd	09:00
Bezoekreden	VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst	RDHH2105 Insp. voorschr. huisvesting+verzorging (DP21104)
Geldig vanaf	01-01-2021

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1	Inspectiebezoek aangekondigd?
Antwoord	Ja
Toelichting	b j lvd. Deze inspectielijst is beperkt tot de afdeling met knaagdieren voor onderwijs. Voor afdeling grote dieren (zelfde dag geïnspecteerd) zie separate lijst.
Vraag 2	De gebouwen; functies en algemeen ontwerp
Antwoord	Voldoet
Toelichting	t.a.v. toegang en leefruimtes.
Vraag 3	Dierenverblijven:
Antwoord	Voldoet
Toelichting	t.a.v. handhaving van behoorlijke hygiënische normen.
Vraag 4	Dienstruimten
Antwoord	Niet geconstateerd
Toelichting	- deel van opslag van materialen vindt plaats op de centrale gang of in nabij gelegen dierkamer. Centrale voorzieningen voor opslag voer en bedding niet beoordeeld. OK's van afdeling groot zijn in principe geschikt voor andere diersoorten. Onderwijslokalen niet beoordeeld, maar worden gebruikt voor chirurgie onderwijs van andere Wod-instellingsvergunninghouder. -laboratoriumvoorzieningen voor het verrichten van eenvoudige diagnostische bepalingen, het verrichten van post mortem onderzoeken en/of het verzamelen van monsters voor uitvoeriger laboratoriumonderzoek dat elders zal worden verricht. -het onder hygiënische omstandigheden bewaren en het veilig afvoeren van kadavers en dierlijk afval.
Vraag 5	Alarm
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 6	Gezondheid
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Dagelijkse controles van de dieren en vastlegging van de bevindingen. Sentinel-dieren aanwezig. Microbiologische status niet gecontroleerd.
Vraag 7	Ventilatie en temperatuur
Antwoord	Voldoet
Toelichting	t.a.v. actuele waardes, afwezigheid van stank en tocht.
Vraag 8	Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):
Antwoord	Niet geconstateerd
Toelichting	Wel geconstateerd: afdekplaten boven bakken in de bovenste rij ter bescherming van evt. aanwezige albino-dieren.
Vraag 9	Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):
Antwoord	Niet geconstateerd

Vraag 10	Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)
Antwoord	Geringe afwijking
Toelichting	t.a.v. verstrekking van knaaghoutjes. Deze worden niet standaard aan alle aanwezige knaagdiersoorten verstrekt. Volgens opgave werden aan muizen geen knaaghoutjes verstrekt wegens risico op vastlopen van de automatische wasstraat en gaat men aan de muizen iets grotere knaaghoutjes (ontworpen voor gebruik bij ratten) verstrekken. Daarnaast zijn de transportbakken voor de ratten geplaatst in de kamer die gebruikt wordt is voor huisvesting van muizen. Voldoet t.a.v. verstrekking van nestmateriaal muis rat en shelter voor rat. Voor ratten zijn er ook zgn volières beschikbaar met zeer uitgebreide verrijking. Deze optie is m.i. niet herkenbaar in het WP. Feitelijk is dit een continue evaluatie van verrijkingsmethoden. Hamsters: individuele huisvesting van vrouwelijke hamsters wegens verwachte problemen met vechten. Dieren hebben beschikking over nestmateriaal en kartonnen tunnel waaraan knaagsporen herkenbaar zijn.
Vraag 11	Voeding
Antwoord	Voldoet
Vraag 12	Water
Antwoord	Voldoet
Vraag 13	CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)
Antwoord	Geringe afwijking
Toelichting	t.a.v. administratie: -gebruik van volières voor ratten is m.i. niet herkenbaar in WP. Feitelijk is dit een testopstelling waarbij de verrijkingsstrategie constant geëvalueerd wordt. Dit draagt zeker bij aan goed dierenwelzijn. - een duo vrouwelijke ratten is gehuisvest in type reguliere macrolonbak, waarbij het doel van de aanwezigheid van deze dieren (gebruik onderwijs/elders/ adoptie) niet helder is; deze dieren blijken in duo gehuisvest te zijn wegens agressie, hetgeen bij vrouwelijke ratten gehuisvest in macrolonbakken eigenlijk nooit voorkomt maar volgens opgave in de volièere incidenteel wel kan optreden. Voldoet zeker in algemene zin nl. dat -er afstemming is met de IvD en de proefdierfaciliteit voor aanvang van de dierproeven -de dieren en de omstandigheden waarin de dieren worden gefokt, gehouden, of gebruikt, dagelijks worden gecontroleerd en de uitgevoerde controles en bevindingen worden geregistreerd; -wijzigingen met IvD worden afgestemd.
Vraag 14	Toegestane ingrepen ter identificatie:
Antwoord	NVT
Vraag 15	Levensloopdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)
Antwoord	NVT
Vraag 16	Handelingen (transport, doden etc.)
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 17	Omgang met dieren
Antwoord	Niet geconstateerd
Toelichting	Wel worden ook lijnen van makkelijk hanteerbare dieren gekozen om toegepast te kunnen worden in onderwijs aan weinig ervaren personen.
Vraag 18	In het wild gevangen dieren
Antwoord	NVT
Vraag 19	Algemene indruk:
Antwoord	Voldoet
Vraag 20	Zijn er nog andere bevindingen?
Antwoord	Ja
Toelichting	Zie andere inspectielijsten.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie
 Straatnaam
 Huisnummer
 Postcode
 Woonplaats
 Contactpersoon
 Functie contactpersoon
 Hoofdcategorie
 Locatiecategorie

[REDACTED]

**veterinaire locatie
 dierproefvergunninghouder**

Medewerker

Regio **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest**

Bezoekdetails

Datum bezoek **12-10-2021**
 Nummer controleur [REDACTED]
 Begintijd **12:45**
 Bezoekredenen **VT dierproeven**

Inspectielijst

Lijst **RDHH2105 Insp. voorschr.
 huisvesting+verzorging (DP21104)**
 Geldig vanaf **01-01-2021**

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1 **Inspectiebezoek aangekondigd?**
 Antwoord **Nee**
 Toelichting Wel aan lvd aangegeven dat vandaag inspectie zou z jn maar niet waar. Voor betrokkenen was de inspectie duidelijk onaangekondigd.

Vraag 2 **De gebouwen; functies en algemeen ontwerp**
 Antwoord **Voldoet**

Vraag 3 **Dierenverblijven:**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting Wel aangegeven dat de NVWA zal komen met een nader oordeel over de wenselijkheid van langdurige huisvesting van kleine groepjes zebravissen in een 1,1L bak. Het sneller te groot/vet worden van vissen in een grotere bak wordt door de inspecteur niet waarschijnlijk geacht, mits de voergift wordt aangepast. Men voert uit de hand (met een lepeltje) dus dat kan.

Vraag 4 **Dienstruimten**
 Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 5 **Alarm**
 Antwoord **Voldoet**

Vraag 6 **Gezondheid**
 Antwoord **Geringe afwijking**
 Toelichting Vissen zien er gezond uit. Niet te oud. Ontbrekend operculom komt relatief frequent voor, maar de oorzaak daarvan is niet bekend. Wel tijdens inspectie 1 vis met een tumor gezien die al langere tijd herkenbaar moet zijn geweest. HEP gepasseerd. Ook 1 vis gezien met beiderzijds afwijkende kiewdeksel (krom/ontbrekend). Mondeling was aangegeven dat dit een reden zou zijn voor euthanasie. Men gaat de SOP aanpassen om deze dieren direct te euthanaseren: éénzijdig probleem vraagt om extra op de vis te letten; tweezijdig vraagt om euthanasie.

Vraag 7 **Ventilatie en temperatuur**
 Antwoord **Voldoet**

Vraag 8 **Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
 Antwoord **Voldoet**

Vraag 9 **Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
 Antwoord **Voldoet**

INSPECTIELIJST (vervolg)

Vraag 10	Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Onder alle bakken zit kiezelsteenafbeelding om de spiegeling vanaf de bodem van de bak te verminderen. Overall groepshuisvesting. Gesproken over verrijking in de tank en daar is men huiverig voor, zowel ten aanzien van agressie als ten aanzien van toxische stoffen in het water. Aangegeven dat alle materialen die gebruikt worden in het systeem (wanden, slangen, buizen) ook geschikt zijn om verrijking mee te creëren. Dat moet met kennis gebeuren om te kijken of de dieren meer gedrag kunnen vertonen zonder dat er ongewenst gedrag (agressie) optreedt. Dit is een landelijke opdracht aan onderzoekers.
Vraag 11	Voeding
Antwoord	Voldoet
Vraag 12	Water
Antwoord	NVT
Vraag 13	CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)
Antwoord	Geringe afwijking
Toelichting	Alleen dode dieren worden aangetekend in het logboek. Als een dier een tijdelijke afwijking heeft of een afwijking die niet vraagt om euthanasie, krijgt de bak een attentielabel dat na oppheffen van het probleem weer verwijderd wordt. Dit wordt niet aangetekend. Daardoor ontbreekt het inzicht in het welzijn over tijd. Men gaat dit aanpassen.
Vraag 14	Toegestane ingrepen ter identificatie:
Antwoord	Voldoet
Vraag 15	Levensloopdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)
Antwoord	NVT
Vraag 16	Handelingen (transport, doden etc.)
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 17	Omgang met dieren
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 18	In het wild gevangen dieren
Antwoord	NVT
Vraag 19	Algemene indruk:
Antwoord	Matig
Toelichting	In het algemeen voldoet men goed aan de regels; deskundige verzorging; locatie wekt een zeer verzorgde indruk. Waterkwaliteit goed. Score 'matig' voor totale indruk in plaats van 'voldoet' komt voort uit het ontbreken van een WDB waarmee men een indruk kan verkrijgen van het verloop van problemen/observaties plus de ondernomen acties.
Vraag 20	Zijn er nog andere bevindingen?
Antwoord	Nee

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie	
Straatnaam	
Huisnummer	
Postcode	
Woonplaats	
Contactpersoon	
Functie contactpersoon	
Hoofdcategorie	veterinaire locatie
Locatiecategorie	dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest
-------	--

Bezoekdetails

Datum bezoek	15-07-2021
Nummer controleur	
Begintijd	09:30
Bezoekreden	VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst	RDHH2105 Insp. voorschr. huisvesting+verzorging (DP21104)
Geldig vanaf	01-01-2021

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1	Inspectiebezoek aangekondigd?
Antwoord	Ja
Toelichting	Betreft bezoek aan een dierkamer in de ABSL waar DBA/1-muizen werden gebruikt.
Vraag 2	De gebouwen; functies en algemeen ontwerp
Antwoord	Voldoet
Vraag 3	Dierenverblijven:
Antwoord	Voldoet
Vraag 4	Dienstruimten
Antwoord	Voldoet
Vraag 5	Alarm
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 6	Gezondheid
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Dat wil zeggen dat de muizen twee bijzonderheden hebben (een soort blepharitis en wat variatie in lichaamsgewicht) waarnaar men uitgebreid onderzoek heeft gedaan, zonder een verklaring te vinden. De dieren ogen wat klein en druk (3 muizen bekeken), maar verder niet ongezond of anderszins afwijkend.
Vraag 7	Ventilatie en temperatuur
Antwoord	Voldoet
Vraag 8	Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):
Antwoord	Voldoet
Vraag 9	Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):
Antwoord	Voldoet
Vraag 10	Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)
Antwoord	Voldoet
Vraag 11	Voeding
Antwoord	Voldoet

Vraag 12	Water
Antwoord	Voldoet
Vraag 13	CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)
Antwoord	Geringe afwijking
Toelichting	Men houdt zeer uitgebreid bij wat de dieren hebben ondergaan en wat de bevindingen zijn. Dit leidt tot een lijvig document. Er is soms zelfs sprake van dezelfde informatie op twee plaatsen (overschrijven). Daarin waren enkele fouten te vinden (verkeerde datum, ontbrekende datum). Geadviseerd dat men meer automatiseert zodat overschrijffouten sterk beperkt worden. Dubbele administratie ontraden. Geadviseerd om b j een gegeneraliseerd probleem (zoals de blepharitis) een apart journaal bij te houden van dat probleem, en daarmee niet het WDB overbelasten.
Vraag 14	Toegestane ingrepen ter identificatie:
Antwoord	Voldoet
Vraag 15	Levensloopp dossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)
Antwoord	NVT
Vraag 16	Handelingen (transport, doden etc.)
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 17	Omgang met dieren
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Muizen krijgen beloning na handelingen. Geadviseerd om dieren wat jonger te bestellen en ze wat langer in eigen handen te hebben, zodat ze al vóór de proef wat meer kunnen wennen.
Vraag 18	In het wild gevangen dieren
Antwoord	NVT
Vraag 19	Algemene indruk:
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Duidelijk dat men probeert allesomvattend en zorgvuldig te zijn. Problemen zijn onderzocht, o.a. dmv pathologie. Muizen worden beloond met suiker of zonnebloempitten (uitstekend). Biotechnica zeer betrokken en zeer goed geïnformeerd.
Vraag 20	Zijn er nog andere bevindingen?
Antwoord	Nee

hierop terug dat rapporteren volgens de ARRIVE guidelines beleid is binnen [REDACTED] en dat e.e.a duidelijker geformuleerd zal worden in het artikel.

5-De terugkoppeling met de CCD is als uitgebreid en toere kend te beschouwen. Daarnaast is er op gewezen dat de terugkoppeling met de CCD direct na afloop van de pilot en vooraf aan de start van vervolg van het onderzoek de meest passende invulling van één van de projectvergunning-voorwaarden zou zijn geweest.

6-Ondanks de herkenbare zorgvuldigheid in de voorbereiding en uitvoering van dit onderzoek met een complex chirurgisch model zijn diverse mogelijkheden tot verbetering te benoemen. Deze zijn gelegen met name in optimale invulling van de Code of Practice welzijnsbewaking van proefdieren. Voor dit en vergelijkbare complexe modellen is dagelijks gebruik van een standaard scorelijst met ruim voldoende differentiatie van aard en ernst van eventuele symptomen geïndiceerd. Daarbij dient opgemerkt te worden dat men ook een standaard scorelijst ontwikkeld had voor dit onderzoek en voor de diersoort gebruikt in deze experimenten (varken) dit niet als eenvoudig dient te worden beschouwd, aangezien de gebruikelijke humane toepasbare klinische scores niet goed bruikbaar zijn. Met name een verbeterde mate van detail in de te gebruiken standaard scorelijst kan eventuele verwarring over de ernst en duur van de afwijkingen beter voorkomen. Ook het tijdelijk postoperatief gebruik van een ondersteunende hangmat (hetgeen dus af te raden is) en de plaatsing van een chip ter controle van de lichaamstemperatuur is m.i. niet aan bod gekomen in het concept-manuscript (zie ook eerder opmerking t.a.v. ARRIVE guideline).

7-Bereiken van het HEP dient gepaard te gaan met z.s.m. te nemen actie waarbij ook vooraf aandacht te zijn voor de tijd, personeel en faciliteiten van benodigd aanvullend in vivo onderzoek. Dit nader onderzoek onder anesthesie getuigde van grote zorgvuldigheid en was zeker ook als bovengemiddeld lang en arbeidsintensief te beschouwen. Men heeft in de eerste pilot t.a.v. het tijdstip van toepassing van HEP duidelijk de mogelijke aanwezigheid van pijn bij het ene dier met paralyse terecht zwaarder gewogen dan de mogelijke kansen op herstel bij het andere dier, dat geen symptomen van pijn vertoonde. De keuze voor uitstel van toepassing van HEP bij het laatstgenoemde dier heeft aannemelijkerwijs niet geleid tot een significante toename van de ernst van de mate van ongerief. De gedachtegang en beslissing is volgens de IvD de juiste geweest maar blijkbaar onvoldoende helder vastgelegd. Volgens opgave zal dit punt zal met het [REDACTED] worden besproken.

8-De afstemming omtrent de fase waarin de uitvoering van het project zich bevindt, heeft men nog niet met alle relevante actoren afgerond.

9-De procedure omtrent overdracht van gegevens van uitvoerende proefdierfaciliteit naar verantwoordelijke(n) in de onderzoeksgroep is nog niet helder. Volgens opgave van de IvD zijn de in eerste instantie missende gegevens alsnog teruggevonden en aan het dossier in de proefdierfaciliteit toegevoegd.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie	[REDACTED]
Straatnaam	[REDACTED]
Huisnummer	[REDACTED]
Postcode	[REDACTED]
Woonplaats	[REDACTED]
Contactpersoon	[REDACTED]
Functie contactpersoon	[REDACTED]
Hoofdcategorie	veterinaire locatie
Locatiecategorie	dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest
-------	--

Bezoekdetails

Datum bezoek	19-07-2021
Nummer controleur	[REDACTED]
Begintijd	11:45
Bezoekredenen	VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst	RDHH2101 Dierproeven reden (DP21108)
Geldig vanaf	01-01-2021

Dierproeven

Vraag 1	Is het inspectiebezoek aangekondigd?
Antwoord	Ja
Toelichting	na telefonische melding en emailcontact met IvD diverse gegevens ingezien.

Vraag 2	Wat is de reden van deze inspectie?
Antwoord	Op verzoek van CCD
Toelichting	De CCD meldde aan de NVWA dat de vergunninghouder niet voldaan zou hebben aan vergunningvoorwaarden t.a.v. terugkoppeling pilot AVC [REDACTED]. Daarna is op 19 en 21 juli 2021 contact geweest met de IvD- [REDACTED] en op 22-07-2021 ook met de CCD. Voorlopige conclusie: Er blijkt wel sprake van terugkoppeling aan de CCD (door zowel IvD als DEC) maar de gegevens t.a.v. de pilot zijn niet aan de CCD verstrekt direct na afloop van de 2 pilots met elk 2 dieren en dus niet vooraf aan verdere voortzetting van het project. De terugkoppeling door de DEC was pas gewenst na afloop van het project en daar blijkt men dus ook aan voldaan te hebben. De terugkoppeling van de gegevens van de pilots zijn verwerkt in de algehele terugkoppeling en er is omschreven we ke verfijningen zijn toegepast om het ongerief te beperken tot de categorie "matig", voor alle 11 dieren die gebruikt zijn onder deze projectvergunning. De CCD meldt dat er bij nader inzien wel een terugkoppeling heeft plaatsgevonden t.a.v. de pilots maar dat deze niet als separaat document herkenbaar was. De NVWA gaat wel alsnog controleren in hoeverre de inschatting van het ongerief als "matig" realistisch is. Hiervoor is nadere inzage nodig in documenten die bij de onderzoeksgroep beschikbaar zijn. Zie separate inspectielijst.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie	[REDACTED]
Straatnaam	[REDACTED]
Huisnummer	[REDACTED]
Postcode	[REDACTED]
Woonplaats	[REDACTED]
Contactpersoon	[REDACTED]
Functie contactpersoon	[REDACTED]
Hoofdcategorie	veterinaire locatie
Locatiecategorie	dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest
-------	--

Bezoekdetails

Datum bezoek	04-10-2021
Nummer controleur	[REDACTED]
Begintijd	10:35
Bezoekredenen	VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst	RDHH2101 Dierproeven reden (DP21108)
Geldig vanaf	01-01-2021

Dierproeven

Vraag 1 **Is het inspectiebezoek aangekondigd?**

Antwoord **Ja**

Toelichting Bij IvD en verantwoordelijk onderzoeker [REDACTED].

Vraag 2 **Wat is de reden van deze inspectie?**

Antwoord **Andere reden**

Toelichting Tweeledig doel:

1- [REDACTED]: helaas zijn de virus neutralisatie titers van de dieren uit de diverse groepen in deze kandidaat-vaccin test (ontwikkelingstraject) zelfs na booster dermate laag, dat er feitelijk geen uitspraak gedaan kan worden t.a.v. de combinatie [REDACTED] over veiligheid incl. de mate van ongerief op basis van [REDACTED]. Men gaat over op een ander productiesysteem voor [REDACTED], maar vervolgonderzoek zal op vestiging elders uitgevoerd worden.

Na succesvolle [REDACTED] volgt selectie van [REDACTED] die in [REDACTED] onderzoek getest zullen worden (naar verwachting ook elders).

2-Levenloop dossier: Bij eerdere inspectie van [REDACTED] dd 19-08-2021 was inzage in levensloopdossier niet mogelijk. Op 05-10-2021 nader telefonisch besproken t.a.v. huidige inhoud.

Meeste zaken zijn helder opgenomen, mist bijv wel aspecten als geboorteplaats en training (gericht op gebruik in dierproeven zoals EU/2010/63 art. 31 bedoeld, maar ook sociale aspecten als toekomstig huisdier). Als dieren langer blijven (bijv. tot leeftijd van 20 weken) is er volgens opgave meer training en worden de kenmerken zoals gerdga bij scheren beoordeeld met een lettercode. Daarnaast meldt men bij overdracht voor adoptie zaken die zindelijkheidstraining kunnen vereenvoudigen.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie
 Straatnaam
 Huisnummer
 Postcode
 Woonplaats
 Contactpersoon
 Functie contactpersoon
 Hoofdcategorie
 Locatiecategorie

veterinaire locatie
dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest**

Bezoekdetails

Datum bezoek **04-10-2021**
 Nummer controleur
 Begintijd **13:15**
 Bezoekreden **VT dierproeven**

Inspectielijst

Lijst **RDHH2105 Insp. voorschr.
 huisvesting+verzorging (DP21104)**
 Geldig vanaf **01-01-2021**

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1 **Inspectiebezoek aangekondigd?**

Antwoord **Ja**

Toelichting b j lvd; maar niet deze locatie opgegeven. Inspectie beperkt tot -gebouw (RR004) op locatie . Nieuwe bedrijfsleider niet aanwezig.

Vraag 2 **De gebouwen; functies en algemeen ontwerp**

Antwoord **Geringe afwijking**

Toelichting staat van onderhoud roept vraagtekens op (bijv. watervoorziening). Ontwerp verdient nadere aandacht zoals klimaatbeheersing en geen separate invoersluis voor materialen en dieren (nu via de werkkamer). is ontworpen voor huisvesting van spf pluimvee. Recent zijn ook konijnen in systemen van bodemhuisvesting geplaatst.

Vraag 3 **Dierenverblijven:**

Antwoord **Voldoet**

Toelichting t.a.v. de handhaving van behoorlijke hygiënische normen.

Vraag 4 **Dienstruimten**

Antwoord **Geringe afwijking**

Toelichting zie ook opmerking algemeen ontwerp; werkkamer ook in gebruik als opslag en sluis voor invoer van dieren en materialen Volgens opgave zal de procedure geëvalueerd worden. Laboratoriumvoorzieningen: op zijn daarvoor enkele jaren geleden nieuwe voorzieningen gebouwd. Nog niet geïnspecteerd. Geen chirurgie in de te verwachten. Niet beoordeeld broed en uitkomstkamer en wijze van bewaren en verwerking van kadavers en dierlijk afval.

Vraag 5 **Alarm**

Antwoord **Niet geconstateerd**

Toelichting Volgens opgave is er na eerdere problemen met de drinkwater voorziening ook op de lage druk drinkwatervoorziening een alarm geplaatst. Onduidelijk is of dit op te lage waterstand of ook op gebrek aan waterafvoer is ingesteld. Volgens opgave is het watersysteem aangepast (nieuwe vlotterbakken geplaatst), wordt verbetering van de technische alarmering onderzocht en zal de Technische alle waterleidingen nakijken en oude leidingen zullen vervangen worden, zodat kans op defecte waterleiding geminimaliseerd wordt. Ook zal een extra procedurele stap door de animal technician wordt geïmplementeerd om de watervoorziening te borgen.
 Ook nader aandachtspunt : Klimaatbeheersing.

Vraag 6 **Gezondheid**

Antwoord **Geringe afwijking**

Toelichting Geringe -Matige afwijking. De uitgevoerde controles van de dieren en de omstandigheden hebben significante sterfte van reeds leggende hennen in koppel gehuisvest in R16A (geconstateerd 25-09-2021) niet voorkomen. Volgens opgave (d.d.22-10-2021) is inmiddels een extra procedurele stap d.m.v. een checklist, expliciet af te tekenen door de animal technician, ingevoerd om beschikbaarheid van water- en voer beter te borgen.
 Wel zeer goed: de aanvullende actie van bijplaatsen van drinktorens (24-09-2021) en de meermaals / dag controle op het gebruik en de watervoorraad in deze bijgeplaatste drinktorens in de periode daarna. Volgens opgave werd bij sectie op de 6 gevonden dode dieren vastgesteld dat er sprake was van uitdroging.
 Zie ook items algemeen ontwerp.
 Aanvoer pluimvee is vooralsnog via eieren van eigen SPF fok kolonie. Konijnen z jn afkomstig van (ook spf status).

- Vraag 7 Ventilatie en temperatuur**
Antwoord Geringe afwijking
Toelichting Interpretatie aangepast na verstrekking aanvullende informatie. Bij volgende inspectie te verifiëren.
 Door het ontwerp van het ventilatiesysteem is regulatie van een aantal parameters waaronder T en RV wel per cluster van dierkamers mogelijk (volgens opgave vormen ruimtes 4 t/m 9 een cluster en ruimtes 10 t/m 15 een ander cluster), daarnaast zijn volgens opgave de waarden wel per individuele dierkamer mogelijk in ruimtes 16 t/m 21. De actuele waarden van T en RV zijn passend voor het aanwezige pluimvee, ook wegens aanwezigheid van lokale bijverwarming. Dieren in R8 zijn desondanks in compacte groep onder de warmtelamp aanwezig. Volgens opgave wordt er bij toewijzen van diersoort aan ruimtes rekening gehouden dat er per cluster van dierkamers dezelfde diersoort aanwezig is (en in geval van pluimvee ook van dezelfde leeftijdsrange ivm instellingen temperatuur).
 Actuele T =23C is voor de in R10 aanwezige volwassen konijnen weliswaar te hoog, maar er liggen nog steeds meerdere dieren gezamenlijk in de tunnels (passende verrijking). Er zijn m.i. geen aanwijzingen voor gedrag dat wijst op een te hoge omgevingstemperatuur.
 De in de SOP genoemde waarden van RV voor pluimvee van 1-7 dagen oud (40-60%) is afwijkend van EU/2007-526 (60-80%). Volgens opgave wordt de SOP herzien.
 Voldoet t.a.v. overdruk systeem (ongeveer 60 Pa) voor spf-dieren.
- Vraag 8 Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
Antwoord Voldoet
Toelichting t.a.v. extra roodlichtvoorziening om extreem verenpikgedrag te verminderen. @ lvd : meningen omtrent effect van rood licht in literatuur verschuiven! Niet geconstateerd: frequentie lichtbaken in dierkamers en sluizen en circadiaan ritme en lichtduur ivm verschil in leeftijden pluimvee.
- Vraag 9 Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
Antwoord Niet geconstateerd
- Vraag 10 Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)**
Antwoord Geringe afwijking
Toelichting Pluimvee: beschikt standaard wel over bedding, luzernehoobrokken en zitstok. Als extra verrijking wordt bij leggende hennen een hand graan over de bedding uitgestrooid. Incidenteel (R9B) is geen zitstok beschikbaar (opgeklapt aan de muur in dierverblijf).
 Volgens opgave wordt de SOP aangepast enerzijds om RV% te corrigeren, tevens zal dan de tekst omtrent zitstokken verduidelijkt worden, altijd dient er voldoende zitstokruimte aangeboden te worden.
 In R8E wordt aan jongere hennen een dunnere zitstok dan de standaard zitstok die aan de muur bevestigd is, verstrekt. Nog niet geheel helder is welk type zitstok wordt geprefereerd (leeftijd en lijn specifiek).
 Legnesten: De eerder verstrekte legnesten voldeden volgens opgave niet en zijn daarna vervangen door enkele kratten. Het aantal legbakken/ dier is wel te laag. EU 207/526 stelt 1 nestgelegenheid/ 2 dieren als norm maar dat is overmatig t.o.v. de norm in het Besluit houders van dieren: 1 legnest / 7 kippen. Door de animal technicians werd geconstateerd dat de legnesten oncomfortabel werden bevonden door de hennen en ze er daarom niet in wilden leggen (te hard/scherp/kil materialen) Volgens opgave (22-10-2021) zijn nieuwe (andere type) legnesten besteld en zal worden geïnventariseerd of de hennen hier wel gebruik van zullen maken, zal het aantal legnesten aangepast worden adhv aantal leghennen in ruimte en zal de SOP worden verduidelijkt.

 Konijnen: in de plus is nieuwe bodem huisvesting op een ruime hoeveelheid bedding gerealiseerd met diverse schuittunnels en visuele barrières. Er zijn geen aanwijzingen voor sociale incompatibiliteit bij n=53/ dierkamer (R10). Verstrekking van een knaaghout zoals gebruik is op andere locatie waar de VGH konijnen huisvest, is niet geconstateerd. De knaaghoutjes zijn wel aanwezig in de voorraad en worden tijdens de inspectie verstrekt. Geadviseerd is om te controleren of eventueel op enige hoogte aanbieden van knaaghout voordelen heeft. Luzernehoobrokken worden incidenteel ook verstrekt. @lvd t.a.v. los hooi biedt aanbieden in ruif voordelen t.o.v. verstrekking op de bodem: beter overzicht over gebruik en beschikbaarheid. Voor schemeractieve dieren als konijnen is beschikbaarheid in die periodes gewenst dus hiervoor is ad l b beschikbaarheid nodig. Volgens opgave (d.d. 22-10-2021) zullen hooiruien worden aangebracht.
- Vraag 11 Voeding**
Antwoord Voldoet
Toelichting t.a.v. verstrekking in voedertorens en daarnaast op eiertray's voor jonge kuikens. Niet geconstateerd konijnen.
- Vraag 12 Water**
Antwoord Geringe afwijking
Toelichting Geringe- Matige afwijking: vermoeden van verstoring van de drinkwater voorziening bij koppel leggende hennen (in R16A) op 24-09-2021. Dieren waren sloom. Correctie: aanbieden van drinkwater in torens; dit heeft echter enige sterfte niet kunnen voorkomen. Uitstekend om de op 25-09-2021 doodgevonden leghennen alsnog voor sectie aan te bieden! Volgens opgave werd bij sectie uitdroging als voornaamste bevinding gedaan.
 Volgens opgave (d.d. 22-10-2021) worden de checklisten aangepast (handelingen en controlepunten; tijdstip van uitvoering) om beter te voldoen aan 2010/63/EU, Bijlage III, Deel A: Algemeen. 3. Het verzorgen van dieren 3.5 Water: controle en onderhoud van automatische drinkwatervoorzieningsystemen.
- Vraag 13 CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)**
Antwoord Geringe afwijking
Toelichting De huisvesting van konijnen pas recentelijk in het -gebouw is ingevoerd. Informatie over de eisen gesteld aan de huisvesting is echter niet beschikbaar ter plaatse. Bodemhuisvesting op zaagsel is aannemelijkerwijs beter voor het dierenwelzijn dan in roosterbodembakken (zoals wel gebruikt op andere locatie van de VGH) en dus niet standaard. Een verwijzing naar een SOP is dan ook niet aannemelijk. Echter, De informatie voor de wijze van de feitelijk gewenste huisvesting van deze konijnen is incorrect en onvoldoende. Volgens opgave (d.d. 22-11-2021) zijn SOPs over huisvesting en verzorging konijnen inmiddels aanwezig in PLUS gebouw en zijn correctieve acties ingezet om herhaling

te voorkomen.

Niet beschikbaar stellen van zitstokken aan de jonge kues in R9A is ook in afwijking van de betreffende SOP.

Goed gedocumenteerd is de gang van zaken rondom de calamiteit die leidde tot sterfte van 6 legkippen. Zie ook item water.

Vraag 14 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**

Antwoord **NVT**

Toelichting gezien diersoorten pluimvee/ kip (tag en kleurmarkering op veren in groepen R9B) en konijn (tatoeage oor).

Vraag 15 **Levensloofdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)**

Antwoord **NVT**

Toelichting gezien diersoorten.

Vraag 16 **Handelingen (transport, doden etc.)**

Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 17 **Omgang met dieren**

Antwoord **Niet geconstateerd**

Toelichting Wel geconstateerd dat personeel van de afdeling die normaliter wel gewend is om konijnen te verzorgen en behandelen voor toediening van teststoffen in de [REDACTED] ingezet wordt. Aansluitend aan de [REDACTED] en bloedafname zijn de betreffende konijnen relatief rustig.

Vraag 18 **In het wild gevangen dieren**

Antwoord **NVT**

Vraag 19 **Algemene indruk:**

Antwoord **Matig**

Toelichting Zeker niet voldoende. Eerder matig. Diverse tekortkomingen van infrastructurele (die niet eenvoudig aangepast kunnen) en verzorging. Merkwaaardig is ook de slechte documentatie van de gewenste huisvesting van konijnen, terwijl wel degelijk inzet is van ervaren personeel (t.a.v. behandeling en verzorging van konijnen op andere locatie van de VGH) en er volgens opgave ook uitgebreide mondelinge afstemming en informatie uitwisseling hierover is geweest tussen personeel van de diverse afdelingen. Dit is indicatief dat ook in GLP-werkomgeving Wod-gerelateerde zaken toch onvoldoende geborgd kunnen zijn.

Redenen om over ongeveer een maand een nieuwe en uitgebreide inspectie (bij voorkeur in aanwezigheid van oude en nieuwe teammanagement) af te spreken waarbij diverse verbeteringen zichtbaar moeten zijn.

Vraag 20 **Zijn er nog andere bevindingen?**

Antwoord **Ja**

Toelichting Zie andere inspectie-lijst t.a.v. dierproef uitgevoerd bij andere VGH en levensloofdossier (datum 04-10-2021 op locatie [REDACTED]).

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie	[REDACTED]
Straatnaam	[REDACTED]
Huisnummer	[REDACTED]
Postcode	[REDACTED]
Woonplaats	[REDACTED]
Contactpersoon	[REDACTED]
Functie contactpersoon	[REDACTED]
Hoofdcategorie	veterinaire locatie
Locatiecategorie	dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest
-------	--

Bezoekdetails

Datum bezoek	06-12-2021
Nummer controleur	[REDACTED]
Begintijd	10:00
Bezoekredenen	VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst	RDHH2101 Dierproeven reden (DP21108)
Geldig vanaf	01-01-2021

Dierproeven

Vraag 1 **Is het inspectiebezoek aangekondigd?**

Antwoord **Ja**
Toelichting **bj IvD.**

Vraag 2 **Wat is de reden van deze inspectie?**

Antwoord **Voorlichting**
Toelichting **De IvD geeft aan dat er met betrekking tot inzet van personeel bij vervoer van proefdieren vanaf een andere instellingsvergunninghouder Wod verschil van mening bestaat. Uitleg namens NVWA: voor vervoer van gewone gezonde proefdieren hoeft het vervoer niet begeleid te worden door een Wod-bevoegd en bekwaam persoon. Als er echter sprake is van benodigde observatie, verzorging of behandeling van de dieren tijdens transport (bijv. verstrekken extra vocht of de proefdieren onder anesthesie houden), dan is inzet van daartoe bevoegd en bekwaam personeel tijdens het transport wel noodzakelijk. Vervoer van proefdieren waarbij aannemelijkerwijs geen verzorging nodig of mogelijk is (bijv spf muizen in gesloten doos) hoeft niet uitgevoerd/ begeleid te worden door Wod bevoegd en bekwaam personeel. Wel dient de transporteur te weten dat de dieren op de plaats van bestemming z.s.m. passend gehuisvest dienen te worden: contact gegevens ontvangstlocatie en contact gegevens b j calamiteit dienen bekend te z jn.**

Vraag 7	Ventilatie en temperatuur
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Natuurlijke ventilatie, actuele T = 10C in stal en is gezien vloer en zeer lage luchtsnelheid prima.
Vraag 8	Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 9	Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 10	Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)
Antwoord	Voldoet
Toelichting	. Gezien levensfase passende voerverstrekking(: meermaals/dag melkverstrekking uit speenemmer, hooi , brok/muesli en enige tijd na melkgift water in separate emmer) en zuigspen; daarnaast warmtelamp beschikbaar. Individuele huisvesting bij aanvang tot leeftijd van ongeveer 12 weken. Volgens opgave wordt door de dieren geen gebruik gemaakt van de losse zuigspen als ze in groepen gehuisvest zijn. Doel van verstrekking van verrijking is creëren van een voldoende verrijkte en complexe leefomgeving om dierenwelzijn te bevorderen en o.a. ongewenst en stereotiep gedrag als urinedrinken en navelzuigen te voorkomen. Als verstrekking van zuigspenen niet werkt, is dat een reden om ze niet te verstrekken op voorwaarde dat voldoende effectieve maatregelen genomen worden om ongewenst en stereotiep gedrag zo veel als mogelijk te voorkomen. @ lvd Wel werkwijze en argumentatie vast leggen (De verrijkingstrategieën in de inrichtingen moeten regelmatig worden getoetst en geactualiseerd)! Uitgangspunten voor verstrekken van verrijking zijn: werkbaar voor personeel, werkzaam voor het dier (soort/leeftijd/individu) en niet conflicterend met de proef.
Vraag 11	Voeding
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Gezien levensfase passende voerverstrekking(: meermaals/dag melkverstrekking uit speenemmer, hooi , brok/muesli en enige tijd na melkgift water in separate emmer)
Vraag 12	Water
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Enige tijd na melkgift water in separate emmer.
Vraag 13	CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)
Antwoord	Voldoet
Vraag 14	Toegestane ingrepen ter identificatie:
Antwoord	NVT
Toelichting	Regeling I&R rundvee.
Vraag 15	Levensloopdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)
Antwoord	NVT
Vraag 16	Handelingen (transport, doden etc.)
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 17	Omgang met dieren
Antwoord	Niet geconstateerd
Toelichting	Dieren zijn alert en vertonen actieve interesse. Niet getest avoidance distance.
Vraag 18	In het wild gevangen dieren
Antwoord	NVT
Vraag 19	Algemene indruk:
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Kalveren zien er ondanks kwetsbare status zeer goed uit. N.B. [] in [] AVD [] (interne code []).
Vraag 20	Zijn er nog andere bevindingen?
Antwoord	Ja
Toelichting	Zie lijst t.a.v. [] (huisvesting) en Dierproef reden na.v. vragen vervoer en noodzaak bevoegd personeel en hergebruik katten.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie
 Straatnaam
 Huisnummer
 Postcode
 Woonplaats
 Contactpersoon
 Functie contactpersoon
 Hoofdcategorie
 Locatiecategorie

[REDACTED]

veterinaire locatie
 dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest**

Bezoekdetails

Datum bezoek **06-12-2021**
 Nummer controleur [REDACTED]
 Begintijd **10:00**
 Bezoekreden **VT dierproeven**

Inspectielijst

Lijst **RDHH2105 Insp. voorschr.
 huisvesting+verzorging (DP21104)**
 Geldig vanaf **01-01-2021**

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

- Vraag 1 **Inspectiebezoek aangekondigd?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting b j IvD; 6-12: deze locatie opgegeven. Deze inspectielijst is beperkt tot [REDACTED]-gebouw (RR004)op locatie [REDACTED] Begeleid door [REDACTED] (IvD) en [REDACTED] (TL pluimvee). Wegens ziekte van collega NVWA-inspecteur is dit geen duo-inspectie zoals wel beoogd en aangekondigd was.
- Vraag 2 **De gebouwen; functies en algemeen ontwerp**
 Antwoord **Geringe afwijking**
 Toelichting Het gebouw is enigszins gedateerd t.a.v. ontwerp (bijv. invoerroute klimaatbeheersing (regulatie van T en RV is beperkt)en combinatie invoer en opslag van materialen in dezelfde ruimte als de broedmachine. Verplaatsing van de broedmachine wordt nader onderzocht. Door de schakeling van diverse kamers op één luchtbehandelingskast is het soms zoeken naar passend compromis t.a.v. passende temperatuur-instelling bij huisvesting van pluimvee van verschillende leeftijden. Dit wordt opgelost door lokale bijverwarming (warmtelampen volgens SOP te gebruiken tot leeftijd van 5 weken). Dit lijkt goed te werken gezien het gedrag van de dieren. De regulatie van RV is moeilijker en met name in koude droge periodes is correcte handhaving van de RV (> 40% voor pluimvee > 7 dagen en zeker voor pluimvee < 7 dagen met RV gewenst 60-80%) een risico. Bijplaatsing van mobiele bevochtigers wordt overwogen. [REDACTED] is ontworpen voor huisvesting van spf pluimvee en uitvoeren van dierproeven met [REDACTED]. Recent zijn ook konijnen in systemen van bodemhuisvesting geplaatst. Voormalig aandachtspunt is aangepakt: Watervoorziening (lage druk via voorraadvat) is hersteld, leidingen vernieuwd, maar de installatie is niet voorzien van alarmering zoals n.a.v. vorige inspectie aangegeven was. Volgens opgave wordt de voorraad wel dagelijks gecontroleerd, maar dit wordt nog niet afgetekend zoals n.a.v. vorige inspectie wel aangegeven was.
- Vraag 3 **Dierenverblijven:**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting t.a.v. de handhaving van behoorlijke hygiënische normen. Bij konijnen worden de natte plekken in de bedding meerdere keren /week weggeschept en wordt ook getracht om de konijnen een vorm van toilet in separate bak te laten gebruiken.
- Vraag 4 **Dienstruimten**
 Antwoord **Geringe afwijking**
 Toelichting zie ook opmerking algemeen ontwerp; werkkamer ook in gebruik als opslag en sluis voor invoer van dieren en materialen Volgens opgave is deze procedure geëvalueerd: Men ziet dit niet als een groot risico vanwege drukverloop (overdruk binnen in dierkamer) en aanvoer van uitsluitend SPF dieren. Aanvoer pluimvee is voornamelijk via eieren van eigen SPF fok kolonie, maar zal gewijzigd worden naar aanvoer van eieren van commerciële fokker. Konijnen zijn afkomstig van [REDACTED] (ook spf status), mogelijk wijziging naar zelfde leverancier als konijnen die elders door de VGH gebruikt worden. Ontsmetting van ingevoerde materialen is niet mogelijk middels autoclaveren wel is desinfectie met perazijnzuur mogelijk. Opslag voer en bedding in kamer met broedkast. Laboratoriumvoorzieningen: op [REDACTED] zijn daarvoor enkele jaren geleden nieuwe voorzieningen gebouwd. Nog niet geïnspecteerd maar ook nog niet in gebruik genomen. Geen chirurgie in de [REDACTED] te verwachten. Niet beoordeeld: wijze van bewaren en verwerking van kadavers en dierlijk afval.
- Vraag 5 **Alarm**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting Zie ook opmerking algemeen ontwerp en drinkwater-voorziening. Nader aandachtspunt : Klimaatbeheersing.

Vraag 6	Gezondheid
Antwoord	Voldoet
Toelichting	De uitgevoerde controles van de dieren en de omstandigheden worden goed vastgelegd. De beschikbaarheid van water wordt dagelijks vastgelegd. Aanvoer dieren met spf status.
Vraag 7	Ventilatie en temperatuur
Antwoord	Geringe afwijking
Toelichting	Interpretatie aangepast na verstrekking aanvullende informatie. Bij volgende inspectie te verifiëren. Door het ontwerp van het ventilatiesysteem is regulatie van een aantal parameters waaronder T en RV wel per cluster van dierkamers mogelijk (volgens opgave vormen ruimtes 4 t/m 9 een cluster en ruimtes 10 t/m 15 een ander cluster), daarnaast zijn volgens opgave de waarden wel per individuele dierkamer mogelijk in ruimtes 16 t/m 21. De actuele waarden van T en RV zijn passend voor het aanwezige pluimvee, ook wegens aanwezigheid van lokale bijverwarming (volgens SOP tot D35 beschikbaar, evt. met plaatsing ring bij jongste kuikens). Volgens opgave wordt er bij toewijzen van diersoort aan ruimtes rekening gehouden dat er per cluster van dierkamers dezelfde diersoort aanwezig is (en in geval van pluimvee ook van dezelfde leeftijdsrange ivm instellingen temperatuur, maar dat is in de praktijk niet altijd mogelijk). Actuele T =21C is passend voor de aanwezige volwassen konijnen, De in de concept [REDACTED] genoemde waarden van RV voor pluimvee van 1-7 dagen oud zijn aangepast (60-80%). Conform eerdere opgave wordt de SOP ten tijde van de inspectie nog herzien. Kleine tekortkoming RV konijnen geen bovengrens aangegeven in SOP (onder revisie) Voldoet t.a.v. overdruk systeem (ongeveer 50-60 Pa) voor spf-dieren.
Vraag 8	Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):
Antwoord	Voldoet
Toelichting	t.a.v. extra roodlichtvoorziening om extreem verenpikgedrag te verminderen. Opvallend : Lichtduur is standaard in gesteld op 6-18 uur aan, ondanks verschil in leeftijden pluimvee (deel is aan de leg). Vooralsnog geen aanwijzingen dat de relatief korte lichtperiode voor de eierleggende dieren in proef een probleem zijn (leg % ws. geen relevante parameter in [REDACTED] test). Daarnaast is het niet mogelijk een schemerperiode in te stellen. Extreem plotselinge overgangen van licht naar donker worden voorkomen door aanwezigheid van nooduitgang-verlichting die altijd aanbljft.
Vraag 9	Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 10	Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)
Antwoord	Geringe afwijking
Toelichting	Legnesten: De eerder verstrekte legnesten voldeden volgens opgave niet en zijn conform eerdere toezegging hierover vervangen door een nieuw proeftype. Men streeft naar één legnest/ 4 kippen, maar dat wordt in de nu lopende pilot nog niet gehaald. Het aantal legnesten: EU 2007/526 stelt 1 nestgelegenheid/ 2 dieren als norm maar dat is zeer overmatig t.o.v. de norm in het Besluit houders van dieren: 1 legnest / 7 kippen. Duidelijk is dat kippen de nieuwe type legnesten gebruiken maar desondanks zijn er redelijk veel grondeieren aanwezig. Dit kan een gevolg zijn van competitie in gebruik van de legnesten, maar evenzeer aannemelijk is een ontwikkelde gewoonte die slecht uit te bannen is. Voldoet wel in algemene zin: Pluimvee: beschikt standaard wel over bedding, luzernehooibrokken en zitstok. Als extra verrijking wordt bij hanen en leggende hennen een hand graan over de bedding uitgestrooid. Hanen in groep gehuisvest hebben ook visuele barrières in hok (maar lijken die toch niet of nauwelijks nodig te hebben gezien gedrag en afwezigheid van zichtbare agressie tijdens inspectie). Aan jongere hennen een dunnere zitstok dan de standaard zitstok die aan de muur bevestigd is, verstrekt. Nog niet geheel helder is welk type zitstok wordt geprefereerd (leeftijd en lijn specifiek). Niet geconstateerd : Volgens eerdere opgave wordt de SOP aangepast, tevens zal dan de tekst omtrent zitstokken verduidelijkt worden, altijd dient er voldoende zitstokruimte aangeboden te worden. Konijnen: in de plus is nieuwe bodem huisvesting op een ruime hoeveelheid bedding gerealiseerd met diverse schuiltunnels en visuele barrières. Verstrekking van hooi in balvormige ruif, luzernehooibrokken en knaaghoutjes is inmiddels doorgevoerd conform eerdere toezegging hierover en deze worden intensief gebruikt.
Vraag 11	Voeding
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Voldoet t.a.v. verstrekking in voedertoren en daarnaast op eiertray's voor jonge kuikens. Voldoet voor konijnen.
Vraag 12	Water
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Drinkwatervoorziening bij kuikens < 7dagen leeftijd en bij evt. ziekte. In andere gevallen drinknippels met cups. Voor konijnen zijn drinknippels beschikbaar aangesloten op jerrycan op stelling in het dierverblijf.
Vraag 13	CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)
Antwoord	Geringe afwijking
Toelichting	in dierkamer 16 is de dagelijkse controle in het weekend van 7 en 8 november niet afgetekend. Voldoet wel in algemene zin : dagelijkse vastlegging van controles en bevindingen: De huisvesting van konijnen pas recentelijk in het [REDACTED]-gebouw is ingevoerd. Informatie over de eisen gesteld aan de huisvesting is nu beschikbaar ter plaatse conform eerdere toezegging. Bodemhuisvesting op zaagsel is aannemelijkerwijs beter voor het dierenwelzijn dan in roosterbodembakken (zoals wel gebruikelijk op andere locatie van de VGH) en dus niet standaard. Nog niet geheel duidelijk is vastlegging van dagelijkse verstrekking van handje graan in bedding als verrijking voor pluimvee. Het betreffende formulier is in ontwikkeling (nog niet gestandaardiseerd).

- Vraag 14 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
Antwoord **NVT**
Toelichting gezien diersoorten pluimvee/ kip (tag en kleurmarkering op veren in groepen R9B) en konijn (tatoeage oor).
- Vraag 15 **Levensloofdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)**
Antwoord **NVT**
Toelichting gezien diersoorten.
- Vraag 16 **Handelingen (transport, doden etc.)**
Antwoord **Niet geconstateerd**
Toelichting SOP [] t.a.v. bloedafnames en SOP [] euthanasie nagezien. Passende sedatie voor terminaal verbloeden.G.b.
- Vraag 17 **Omgang met dieren**
Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 18 **In het wild gevangen dieren**
Antwoord **NVT**
- Vraag 19 **Algemene indruk:**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Enkele verbeterpunten van infrastructurele aard (die niet eenvoudig aangepast kunnen). Voorts zijn eerdere aandachts- en verbeterpunten herkenbaar aangepakt en is goede vooruitgang geboekt.
- Vraag 20 **Zijn er nog andere bevindingen?**
Antwoord **Ja**
Toelichting Zie andere inspectie-lijst t.a.v. huisvesting van kalveren in "ligboxenstal".

- Vraag 6 **Gezondheid**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Voldoet t.a.v. monitoring gezondheid en welzijn dieren en aanschaf proefdieren van erkende fokkers. Aandachtspunt: chirurgische procedures in aseptische omstandigheden: zie ook item dienst ruimten.
- Vraag 7 **Ventilatie en temperatuur**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting t.a.v. actuele waarden T, afwezigheid van tocht en stank. Geringe afwijking t.a.v. actuele RV voor relevante diersoorten (bijv 73% voor muizen in IVC) en ingestelde alarmwaarden. Zie ook item alarmering. Gezien de verwachte verandering in extreem weer en het multipurpose karakter van de faciliteiten is aanpassing van de ventilatiesystemen met koeling en actieve RV beheersing (bevochtiging en ontvochtiging) zeer sterk aan te raden. Toelichting van de VGH: In en kan b j een te lage RV de binnenkomende lucht bevochtigd worden. Echter, b j een te hoge RV is het niet mogelijk om te lucht te ontvochtigen. We gaan kijken wat er technisch mogelijk is. Indien dit niet kan, zullen we kijken of er manuele oplossingen mogelijk zijn, b j v en mobiele ontvochtiger plaatsen.
- Vraag 8 **Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting t.a.v. werklicht en onderhoudsverlichting.
- Vraag 9 **Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 10 **Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting T.a.v. groepshuisvesting: alle dieren gezien zijn sociaal gehuisvest. Voor muizen is er voldoende nestmateriaal, tunnel en knaaghoutje beschikbaar. Voor cavia's en konijnen is er een shelter hooi en knaaghoutje beschikbaar. Voor honden en katten spel- en bijtmateriaal en voldoende lig-rustplaatsen. Konijnen huisvesting veelal in hokken met geperforeerde plaatbodem, maar in ook op geschikte grondhuisvesting.
Aandachtspunten:
- cavia: incidentele melding pootproblemen en vastzitten in geperforeerde plaatbodem. Toelichting van de VGH: Mogelijkheden om meer cavia's op grondhuisvesting worden momenteel bekeken.
- plaatsing knaaghoutjes bij konijnen en cavia's is mogelijk suboptimaal aangezien er b j zonder weinig gebruik van wordt gemaakt (& bij cavia's in wordt de extra verstrekte papieren tunnel sterk afgeknaagd: dus behoefte aan extra knaagbaar materiaal lijkt wel degelijk aanwezig). Toelichting van de VGH: Positie van aanbieden knaaghoutjes zal nader bekeken worden. Verschillende posities zullen worden getest. Knaagballen voor hamsters recent besteld. Uittesten en wellicht ook interessant om b j muizen aan te bieden ter afwisseling op knaagblokjes.
- Vraag 11 **Voeding**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting in algemene zin. In de voorraadkamer van lag brokvoeding in voorraad in op het eerste gezicht ongemerkte zak (konijnenvoer volgens opgave van leverancier van de dieren afkomstig om omwenning / geleidelijke vervanging van voeder te realiseren: goed uitgangspunt. Toelichting van de VGH: Bij navraag blijkt dat op de andere kant van de zak (de voorkant) wel een sticker met alle voerinfo op de zak zit.
- Vraag 12 **Water**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Veelal automatische drinkwatersystemen (muv muis in IVC) soms aangevuld met drinkwater in bakken zoals b j jonge honden en konijn in grondhuisvesting.
- Vraag 13 **CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting in algemene zin. Aspect van levensloopp dossier zal op later tijdstip separaat beoordeeld worden.
- Vraag 14 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting t.a.v. honden (incidenteel gecontroleerd met chipreader). Niet geconstateerd bij katten (dieren met rust gelaten want in acclimatisatiefase na transport).
- Vraag 15 **Levensloopp dossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)**
Antwoord **Niet geconstateerd**
Toelichting Punt van nader separaat toezicht in september-oktober 2021.
- Vraag 16 **Handelingen (transport, doden etc.)**
Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 17 **Omgang met dieren**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting t.a.v. honden in voorraad. Voorts niet beoordeeld / NVT.
- Vraag 18 **In het wild gevangen dieren**
Antwoord **NVT**

Vraag 19 **Algemene indruk:**

Antwoord **Voldoet**

Toelichting Wel diverse aandachtspunten die ook met infrastructurele aanpassingen geassocieerd zijn.

Vraag 20 **Zijn er nog andere bevindingen?**

Antwoord **Ja**

Toelichting [REDACTED]: aangezien de beschikbare resultaten nog niet voldoende volledig geanalyseerd zijn, wordt toezicht hierop uitgesteld tot volgende fysieke inspectie en volgt verslaglegging op later tijdstip. Vooralsnog echter geen redenen om afwijkingen te veronderstellen.

Nader kennis gemaakt met (recent aangevuld) team aangewezen dierenartsen (EU/2010/63 art 25 , i.e. art 14 Wod).

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie	
Straatnaam	
Huisnummer	
Postcode	
Woonplaats	
Contactpersoon	
Functie contactpersoon	
Hoofdcategorie	veterinaire locatie
Locatiecategorie	dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest
-------	--

Bezoekdetails

Datum bezoek	17-02-2021
Nummer controleur	
Begintijd	09:30
Bezoekreden	VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst	RDHH2107 Dierproef OZP/Projectvergunning (DP21105)
Geldig vanaf	01-01-2021

Dierproeven

Vraag 1	Was het bezoek aangekondigd?
Antwoord	Ja
Toelichting	bj [redacted]; ook door hem begeleid. Inschatting conformiteit tussen uitvoering en praktijk geheel op basis van beschikbare documentatie, aangezien de dierproeven in dit project beëindigd zijn.
Vraag 2	Is er een kenmerk van het projectvergunning?
Antwoord	Nee
Toelichting	AVD2310020185004, maar geen link gezien tussen WP 2020-08 en de betreffende projectvergunning. Geldigheid PVG te checken. Per onderzoek is tot nu toe een projectaanvraag ingediend, men werkt nog niet met paraplu protocollen.
Vraag 3	Is er een werkprotocol?
Antwoord	Ja
Toelichting	2020-08
Vraag 4	Is de diersoort conform de projectvergunning?
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Huishoenders (Gallus gallus domesticus). Broilers.
Vraag 5	Is het aantal dieren conform de projectvergunning /het werkprotocol?
Antwoord	Niet geconstateerd
Toelichting	01-03-2021: Volgens NVWA gegevens zijn afgevoerd 454 /485 aangevoerde dieren. Maar de Na salicylaat dieren zijn niet voor de slacht aangeboden.
Vraag 6	Komt de bevoegde artikel 9 functionaris overeen met de projectvergunning / het werkprotocol?
Antwoord	Niet geconstateerd
Toelichting	Tijdens de inspectie in 2017 vooraf aan verlening instellingsvergunning Wod is bevoegdheid van de betreffende onderzoeker gecontroleerd: [redacted] op korte termijn bevoegd ex art 9 Wod (alleen onderdelen wetgeving en ethiek te volgen van aangewezen cursus proefdierkunde (RuG, lopend).
Vraag 7	Is de herkomst van de proefdieren conform de projectvergunning/ het werkprotocol?
Antwoord	Niet geconstateerd
Toelichting	Niet gecontroleerd: diersoort niet genoemd in bijlage I van EU/2010/63.
Vraag 8	Is het evt. aanwezige werkprotocol conform projectvergunning?
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Het werkprotocol 2020-08 is inhoudelijk geheel dekkend met appendix 1 van de projectaanvraag. Per onderzoek is tot nu toe een projectaanvraag ingediend, men werkt nog niet met paraplu protocollen
Vraag 9	Is de behandeling conform de projectvergunning / het werkprotocol?
Antwoord	Voldoet
Toelichting	inductie voetzollaesies middels huisvesting op vochtig gemaakte bedding (D14-D25) en verstrekking van Na-salicylaat via drinkwater. Uitleesparameters: Latency to lie test, T meting cloaca, behaviour report, gait score.

- Vraag 10 **Is de verzorging conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting Verstrekking van Na-salicylaat via drinkwater(D32-D36). Berekening van dosering mg/ kg dier bevat ook marge om ad lib drinkwateropname te kunnen garanderen.
 Daarnaast regulier vaccinaties D0: IB primer; D14 IB QX en NCD, D16 Bursa Plus (drinkwater vaccinatie).
- Vraag 11 **Is de huisvesting conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting t.a.v. bevochtigde bedding en niet verstrekken van zitstokken met het oog op het doel van de proef.
 T.a.v. oppervlakte en bezetting: minimale oppervlakte / pen is 2x2=4m². Bezettingsdichtheid: Op 28-5 44.82kg/ 20 dieren. Dat is rekening houdend met een pen oppervlakte van 4m² onder Wod richtlijnen.
 RV in opstartfase 21 april (D0=eerste dag van opzetten koppel)-28-april onder 40%! Verbeterpunt!
- Vraag 12 **Komt de bevoegde artikel 13f/12 functionaris overeen met de projectvergunning/ het werkprotocol?**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting Tijdens de inspectie in 2017 vooraf aan verlening instellingsvergunning Wod is bevoegdheid van personeel gecontroleerd. [REDACTED] was toen aangemeld voor de cursus proefdierverzorging in [REDACTED] (cursus in [REDACTED] is volgens opgave eerder werkzaam geweest bij andere instellingsVGH. Nieuw is medewerker [REDACTED] met volgens opgave BSc Applied Science [REDACTED] (van locatie [REDACTED] dus ws nog niet met Wod-bevoegdheid?).
- Vraag 13 **Is de aard van de ingreep conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
 Antwoord **N.v.t.**
 Toelichting geen ingrepen muv de bloedafname b.j vooraf aan euthanasie t.b.v. controle NCD titer.
- Vraag 14 **Is de frequentie van de ingreep conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
 Antwoord **N.v.t.**
- Vraag 15 **Is de duur van de ingrepen conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
 Antwoord **N.v.t.**
- Vraag 16 **Is de mate van ongerief conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting ? Aanvraag : 70 % of the animals: mild discomfort; 30 % of the animals: moderate discomfort Toelichting 18-02-2021: pod0 4 = gait 4; pod0 1 a2 is gait 3 SOPHIE v.d. PLOEG?
 01-3-2021 : Volgens de NVWA slachthuisgegevens zijn er op 29-05-2020 dieren aangevoerd van PRIC
 -n=320 van de 323 op 21-04-2021 opgezette dieren met VZL score 88: wegladen gewicht 287: dat z jn wel /geen broilers?!?
 -n=454 van 485 op 23-04-2021 opgezette dieren met VZL score 88. Wegladen gewicht 1085 maar die zijn volgens xls lijst van de NVWA op 23-04-2020 opgezet is afwijkend van WP...
 Merkwaardig: OOK koppels ingezet op 07-04-2020 (n=430 van 487opgezet) en 10-04-2020 (zelfde aantallen ...n=430 van 487) hebben dezelfde score van 88. Ik neem aan dat de dieren die op 7 en 10 april opgezet zijn geen onderdeel uitmaken van de dierproeven maar het effect van de bevochtiging van de bedding op de VZL-scores wel beïnvloeden...
 Conclusies:
 -Bezetting blijft altijd onder 32 kg/m².
 VZL score > 80 maakt plan noodzakelijk b.j > 39 kg/m² dus dat is hier niet van toepassing volgens BHD.
 Bij ronde van 23-12-2019 tot 28-01-2020 is ook sprake van hoge VZL score nl 193 (n=471 bij opzetten van 400?) en 198 (n=305 van 400); ws dieren verplaatst: VRAAGSTELLING en behandeling mogelijk wel dierproeven?! Of was er iets anders aan de hand?
- Vraag 17 **Is een methode ter vermindering van ongerief conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting Verstrekking Na-salicylaat via drinkwater.
- Vraag 18 **Is eerder gebruik van het dier conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
 Antwoord **N.v.t.**
- Vraag 19 **Zijn de humane eindpunten toegepast conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting 3 % sterfte is normaal in broiler houderij. Proefspecifieke HEP's: mate van pododermatitis. Telefonisch toegelicht: geen gait score 5 . Wel dieren met gait score 4 (podoscore 4 post mortem).
- Vraag 20 **Is de bestemming van het dier na de proef conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting Euthanasie middels "mechanically stunned to concussion with a blow on the head and thereafter cervical dislocation. Aangezien de dieren met Na salicylaat behandeld waren (nog niet voor pluimvee toepassing geregistreerd) afvoer als destructie materiaal (via GVP).
- Vraag 21 **Wordt een levensloopdossier bijgehouden? (hond, kat of niet-menselijke primate).**
 Antwoord **NVT**

- Vraag 22 **Hoe wordt omgegaan met wijzigingen in de projectvergunning / het werkprotoco?**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting **Tevens uitgevoerd: gedragsobservaties in de koppel. Niet uitgevoerd volgens het aangevraagde: step counter (wel opgesteld gait score bij aantal dieren/ pen zoals beschreven in SOP) en thermography (wel uitgevoerd "time to lie"- test max 10 minuten durend , in praktijk veel korter) de wijziging wordt door de NVWA als toezichthouder niet beoordeeld als potentieel meer belastend in termen van ongerief dan de step counter en de thermography. Niet beoordeeld zijn aspecten als tijdelijke afzondering van de koppel nodig bij de testen.**
- Vraag 23 **Worden de algemene voorwaarden die zijn gesteld in de projectvergunning nageleefd?**
 Antwoord **Ja**
- Vraag 24 **Heeft de CCD specifieke voorwaarden en voorschriften aan de projectvergunning verbonden?**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 25 **(Indien vorige vraag met "Ja" beantwoord is) Worden specifieke voorwaarden en voorschriften ook opgevolgd?**
 Antwoord **N.v.t.**
- Vraag 26 **Wat is uw algemene indruk?**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting **in algemene zin. Aandachtspunten:
 1-administratieve link PVG-WP. Met name als er meer WP's / PVG zijn (grotere projectaanvragen), is dit essentieel.
 2-T.a.v. informatie voorziening tijdens de inspectie: de VGH is daarvoor verantwoordelijk, niet de individuele onderzoeker. Overigens medewerking tijdens inspectie wel prima.**
- Vraag 27 **Zijn er nog andere bevindingen?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting **zie andere inspectielijsten.**

INSPECTIELIJST (vervolg)

toegestane CO2 concentratie voor broilers gesteld op 3000 ppm. Deze grens wordt incidenteel wel overschreden. De ingestelde alarmwaarde is echter te hoog (3500 ppm) en dient met aan te passen. Qua temperatuurregulatie is er een dubbele voorziening: voor de opstartfase is er vloerverwarming beschikbaar, daarna maakt men gebruik van warmwater verwarmingselementen in plaatvorm.

- Vraag 8 **Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting t.a.v. praktijknorm. Per afdeling is de verlichting ingesteld als % van de maximale verlichting mbv ijking met lux-meter. De ingestelde lichtperiodes per dag in de proeven worden aangepast aan de door de leverancier gestelde optimale verlichtingsduur ook als dat betekent dat aan het einde van de mestperiode de lichtperiode weer toeneemt naar > 20 u/dag. Minimaal 20 lux.
- Vraag 9 **Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting t.a.v. de geluidsniveaus, met inbegrip van ultrageluid, en alarmsystemen.
- Vraag 10 **Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting gezien aard van de proeven onder praktijkomstandigheden. Wel aandachtspunt. Daarom is nalevingshulp verleend door toezending van verwijzing naar literatuur en documenten met argumenten t.a.v. :Iedere beperking van de mogelijkheid van de dieren om aan hun fysiologische en ethologische behoeften te voldoen, tot een minimum wordt beperkt.
 Donderdag 18-2-2021 telefonisch toegelicht van NVWA zijde: Voor jonge kuikens is wellicht het aanbieden van donkere gebieden ("kunstkloek") een verbetering (maar weinig over gepubliceerd en zeker weinig in de praktijk toegepast tot nu toe). Verstrekking van zitstokken is ook geïndiceerd vanaf dag 1 (wisselende afmetingen en mogelijk ook plaatsing noodzakelijk. Het aanbieden van zitroosters (vgl "beun") is wel besproken. De uitkomsten van het WU-onderzoek naar gebruik van zulke roosters door dieren uit de vleeslijnen worden niet door de NVWA onderschreven wegens veronderstelde methodologische tekortkomingen in het betreffende onderzoek.
- Vraag 11 **Voeding**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting In lopende proef is samenstelling van de voeding de variabele. De voedingssamenstelling wordt aangepast aan de levensfase.
- Vraag 12 **Water**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting 4 drinknippels / pen met max.20 dieren.
- Vraag 13 **CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)**
 Antwoord **NVT**
 Toelichting b.j tijdens inspectie lopend onderzoek. Ook als het geen dierproeven betreffen worden tijdens de onderzoeken de dieren en de omstandigheden waarin de dieren worden gehouden, of gebruikt, dagelijks worden gecontroleerd en de uitgevoerde controles en bevindingen worden geregistreerd.
 Aandachtspunten:
 1-Keten van CCD-projectvergunning naar werkprotocol is administratief niet helder.
 2-Welke actie te ondernemen bij afwijkingen (bijv RV, HEP).
- Vraag 14 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
 Antwoord **NVT**
 Toelichting Praktijk : kleurcode op de veren of wingtag.
- Vraag 15 **Levensloopdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 16 **Handelingen (transport, doden etc.)**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 17 **Omgang met dieren**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 18 **In het wild gevangen dieren**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 19 **Algemene indruk:**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting ten tijde van lopende proef. Zeker diverse aandachtspunten en daarom afspraak tot nadere inspectie bij uitvoering van dierproeven.
- Vraag 20 **Zijn er nog andere bevindingen?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting Zie ook andere lijsten. IvD samenstelling besproken.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie		
Straatnaam		
Huisnummer		
Postcode		
Woonplaats		
Contactpersoon		
Functie contactpersoon		
Hoofdcategorie		veterinaire locatie
Locatiecategorie		dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest
-------	---

Bezoekdetails

Datum bezoek	06-04-2021
Nummer controleur	
Begintijd	10:00
Bezoekreden	VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst	RDHH2101 Dierproeven reden (DP21108)
Geldig vanaf	01-01-2021

Dierproeven

Vraag 1 Is het inspectiebezoek aangekondigd?

Antwoord Nee

Toelichting Onaangekondigd bezoek op initiatief van NVWA collega-toezichthouders op het gebied van reguliere varkenshouder j. Telefonisch gemeld bij intern toezichthouder Wod ex art 13 f3a. Er waren eerder vragen gerezen bij NVWA collega-toezichthouders t.a.v. de reikwjdte van het Besluit houders van dieren bij tevens instellingsvergunninghouder ex Wod art 2 en art 11a. Op locatie begeleid door de voorzitter van de Instantie voor Dierenwelzijn (IvD) en de teamleider varkens (tevens lid van de IvD). Tevens is het inspectieverslag opgenomen enkele kernpunten van het aanvullende digitale overleg (aangekondigd; 29-04-2021 10u) van NVWA-toezicht Wod met de voorzitter van de IvD en de verantwoordelijk coördinator/(onderzoeker) voor het varkens onderzoek van

Vraag 2 Wat is de reden van deze inspectie?

Antwoord Andere reden

Toelichting Reikwijdte van Bhd en afbakening toepassing Wod. Bij de NVWA collega toezichthouders was bij eerder bezoek verwarring ontstaan over wanneer bij varkens gehouden moeten worden conform Bhd en wanneer daarvan op grond van een passende projectvergunning zoals bedoeld in de Wet op de dierproeven(Wod) afgeweken mag worden. heeft een deel van de tekst van een projectaanvraag waarin de van het Bhd afwijkende huisvesting beschreven is ter beschikking gesteld. Volgens opgave van staat deze beschrijving in alle project-aanvragen van onderzoek bij varkens op de locatie van en sorterend onder als verantwoordelijke VGH Wod ex art 2 Wod. Daarnaast zijn er proeven die door niet als dierproeven beschouwd worden omdat er geen handelingen aan de dieren uitgevoerd worden die als dierproeven beschouwd worden i.e. redelijkerwijs gepaard gaan met drempel overschrijdend ongerief (Wod art 1, lid 1 sub a: .. die bij het dier evenveel of meer pijn, lijden, angst of blijvende schade kan veroorzaken als, dan wel dan het inbrengen van een naald volgens goed diergeneeskundig vakmanschap.). stelt tijdens inspectie dat het verstrekken van verrijkmateriaal die geheel voldoen aan de in het door de WUR opgestelde handhavingprotocol hokverrijking (WUR rapport 353), niet verstrekt kunnen worden wegens verstoring van de proeven. Dit heeft met name betrekking op de eetbaarheid van verrijkmateriaal of specifiek nestmateriaal voor zeugen rondom de partus. De NVWA stelt dat dan de vraag gesteld moet worden of door dieren te huisvesten in afwijking van het Bhd er niet alsnog sprake is van uitvoering van dierproeven. Daarnaast stelt de NVWA vragen bij de extrapolatie van resultaten van onderzoek bij varkens gehouden onder omstandigheden die niet voldoen aan het Bhd (en die vooralsnog niet door als dierproeven beschouwd zijn) naar de reguliere varkenshouderij, waarbij in NL in ieder geval wel sprake dient te zijn van huisvesting conform het Bhd, inclusief de praktische invulling van de open normen in de wetgeving (zie WUR rapport 353). Voor de proeven die wel als dierproeven beschouwd zijn door geldt dat voldaan moet worden aan o.a. Wod art 1d lid 3: Het fokken, de huisvesting en de verzorging van dieren en de in dierproeven gebruikte methoden worden verfijnd, zodat elke vorm van pijn, lijden, angst en blijvende schade die de dieren kunnen ondervinden, wordt voorkomen of tot het minimum wordt beperkt. Naar de interpretatie van de NVWA is het conform het gestelde in een projectaanvraag inderdaad niet altijd mogelijk om de dieren te voorzien van eetbare hokverrijking en wel om wetenschappelijke redenen, maar dient de het niet verstrekken van eetbare hokverrijking wel o.a. te voldoen aan het gestelde in Wod art 1d lid 3. Ook daarbij dient het aspect extrapolatie van resultaten van voedingsonderzoek bij varkens gehouden onder omstandigheden die niet voldoen aan het Bhd meegewogen te worden. Het correct inzetten van een (controle) proefgroep met en één groep zonder eetbare hokverrijking kan een antwoord geven op de extrapolatie van de gevonden resultaten naar de reguliere varkenshouderij. Op 29-4-2021 is vanaf 10u een MS-teams meeting geweest, geïnitieerd door de voorzitter van de IvD van met de

INSPECTIELIJST (vervolg)

verantwoordelijk coördinator(/ onderzoeker) voor het varkens [REDACTED] onderzoek van [REDACTED] en de NVWA-toezichthouder op de naleving van de Wod.

Hierin heeft [REDACTED] aangegeven te willen voldoen aan het criterium eetbare verrijking door het verstrekken van katoenen touwtjes. Dit voorstel is overgebracht aan de twee NVWA-collega toezichthouders t.a.v. naleving Bhd in de reguliere varkenshouderij die op 06-04-2021 deze inspectie uitgevoerd hadden. Zij gaven aan dit zou kunnen voldoen aan de eisen (t.a.v. o.a. eetbaar, kauwbaar, onderzoekbaar, manipuleerbaar, zie hiervoor WUR rapport 353) onder voorwaarden o.a. dat dit katoenen touw in voldoende mate en op voldoende hygiënische wijze verstrekt wordt.

Conclusies:

1-Indien [REDACTED] proeven uitgevoerd worden zonder handelingen met drempel-overschrijdend ongerief (Wod art 1 lid 1 sub a) en de huisvesting en verzorging van de varkens geheel voldoet aan het Bhd, is redelijkerwijs geen sprake van dierproeven.

2- Indien [REDACTED] proeven uitgevoerd worden onder het regiem van de Wod dient ook goed beargumenteerd te worden waarom eventueel geen eetbare verrijkingsmaterialen verstrekt kunnen worden. De waarde van inzet van een extra controlegroep (zoals in voorgaande aangegeven) is aannemelijk om dit correct te onderbouwen.

- Vraag 9 **Is de behandeling conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Voldoet**
- Vraag 10 **Is de verzorging conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **N.v.t.**
Toelichting Alleen recovery bak voorts in biotoop vr jgelaten.
- Vraag 11 **Is de huisvesting conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **N.v.t.**
- Vraag 12 **Komt de bevoegde artikel 13f/12 functionaris overeen met de projectvergunning/ het werkprotocol?**
Antwoord **Niet geconstateerd**
Toelichting want deze informatie staat niet vermeld in document 19-085. Praktijk Verantwoordelijk onderzoeker en uitvoerende conform PVG [] en [] conform ontheffing NVWA/2019/7407 voeren de dierproeven in goede samenwerking uit. Vangen (elektrisch vissen) door personen bekend in het terrein en met vangstmethode. Slechts zeer klein % van de gevangen dieren worden in dierproeven ingezet.
- Vraag 13 **Is de aard van de ingreep conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting PIT-tag plaatsing tbv telemetrie.
- Vraag 14 **Is de frequentie van de ingreep conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting in principe éénmalig. Bij vangst van een dier dat qua grootte getagd zou kunnen zijn, wordt altijd eerst gecontroleerd of er een PIT tag gedetecteerd kan worden.
- Vraag 15 **Is de duur van de ingrepen conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Niet geconstateerd**
Toelichting Niet geconstateerd want staat niet in WP; praktijk ongeveer 5 sec biometrie (onder anesthesie) en 20 sec ingreep (onder anesthesie).
- Vraag 16 **Is de mate van ongerief conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Matig. telemetrie en toepassing anesthesie is j standaard vooraf ingeschat als matig ongerief. Gezien afwezigheid voor indicaties van mortaliteit (geen gehouden dieren) en het terugmeld % in sommige species zijn er geen aanwijzingen voor meer dan matig ongerief. Gezien geen anesthesie gerelateerde doden gerapporteerd worden zijn er ook geen indicaties voor een lagere inschatting van het ongerief. Gezien de opgave van de onderzoeker dat incidenteel PIT tags afgekapseld in het coeloom van vissen teruggevonden worden onderbouwt de inschatting van het ongerief als "matig".
- Vraag 17 **Is een methode ter vermindering van ongerief conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Benzocaïne, stock-oplossing , in praktijk op effect getitreerd. Geen herkenbare overmatige excitatie tijdens inductie. Wel is bekend dat tragere inductie wel leidt tot grotere meetbare veranderingen in bijv ACTH. Daarnaast verschil in soorten w.b. Mt- Hb vorming.
- Vraag 18 **Is eerder gebruik van het dier conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **N.v.t.**
- Vraag 19 **Zijn de humane eindpunten toegepast conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **N.v.t.**
- Vraag 20 **Is de bestemming van het dier na de proef conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Terugplaatsing in biotoop
- Vraag 21 **Wordt een levensloopp dossier bijgehouden? (hond, kat of niet-menselijke primate).**
Antwoord **NVT**
- Vraag 22 **Hoe wordt omgegaan met wijzigingen in de projectvergunning / het werkprotoco?**
Antwoord **Afwijkend neutraal**
Toelichting Geen significante wijzigingen. Nieuw te plaatsen PIT tag als vervanging voor kleinste model zoals beschreven in PVG aanvraag is weliswaar iets dikker maar verandert voor risico op ongerief niets significant (implantatie snede even groot en plaatsing even snel, coating gel jk) maar verhoogd detectiekansen wel. Andere kleine aanpassingen in de procedure zijn aannemelijk verbeteringen (zoals bij laten komen onder donkere omstandigheden).
- Vraag 23 **Worden de algemene voorwaarden die zijn gesteld in de projectvergunning nageleefd?**
Antwoord **Ja**

Vraag 24 Heeft de CCD specifieke voorwaarden en voorschriften aan de projectvergunning verbonden?

Antwoord Nee

Vraag 25 (Indien vorige vraag met "Ja" beantwoord is) Worden specifieke voorwaarden en voorschriften ook opgevolgd?

Antwoord N.v.t.

Vraag 26 Wat is uw algemene indruk?

Antwoord Voldoet

Toelichting beoordeling van veldbiologisch onderzoek past niet zo goed in standaard inspectielijsten: belangrijkste is goed ingesteld team met betrokken en deskundige personen.

Vraag 27 Zijn er nog andere bevindingen?

Antwoord Ja

Toelichting zie inspectielijst handeling op werklocatie dd 28-09-2021. Tevens besproken voor en tegens bij terugplaatsing in biotoop wel of niet op vangstlocatie: de beslissing te nemen op basis van goede argumenten en gewezen op rol als verantwoordelijk onderzoeker ex art 9 Wod.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie
 Straatnaam
 Huisnummer
 Postcode
 Woonplaats
 Contactpersoon
 Functie contactpersoon
 Hoofdcategorie
 Locatiecategorie

[Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
veterinaire locatie
dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest**

Bezoekdetails

Datum bezoek **28-09-2021**
 Nummer controleur [Redacted]
 Begintijd **08:45**
 Bezoekreden **VT dierproeven**

Inspectielijst

Lijst **RDHH2103 Handelingen werklocatie (DP21106)**
 Geldig vanaf **01-01-2021**

Handelingen op werklocatie

Vraag 1 **Inspectiebezoek aangekondigd?**

Antwoord **Ja**

Toelichting De inspectie was aangekondigd bij de intern toezichthouder ex Wod art 13f3a en de onderzoeker verantwoordelijk voor de uitvoering. Laatstgenoemde is ook contactpersoon namens de IvD (volgens meest recente opgave). Aankondiging was ook noodzakelijk ivm noodzakelijke kennis van plaats en tijd van uitvoering van de handelingen. Uitvoering op diverse locaties aan de [Redacted]

Vraag 2 **Is er voldoende gedetailleerd werkprotocol aanwezig?**

Antwoord **Geringe afwijking**

Toelichting In de documentatie die op de plaats van uitvoering beschikbaar was, heb ik niet herkend

- Verwijzing naar op moment van uitvoering geldige projectvergunning (CCD nr)
- Geldige projectvergunning
- Praktische details t.a.v. bijv. Specifieke diersoort, type PIT tag, (nieuw type met iets andere maatvoering dan in PVG aanvraag beschreven), sluiten wondje (nieuw type lijm, meer op ge basis dan reguliere meer vloeibare weefsellijm op basis van acrylaat en weekmaker), anesthesie (op titratie, diersoortafhankelijk; wel in PVG aanvraag uitgangsmateriaal enigszins beschreven)

Waarom geringe afwijking in dit stadium? Aanzienlijk deel van relevante gegevens was wel beschikbaar op de plaats van uitvoering en uitvoerenden zijn goed op elkaar ingesteld team en bekend met de details. Plaats van uitvoering en tijdstip van uitvoering : deze is bepaald in overleg met Waterschap en VBC [Redacted] en zijbeken te bepalen. Door extreme hoogwaterperiode in de zomer van 2021 is uitvoering van dierproeven op vangstlocatie Valkenburg vervallen voor deze sessie.

Vraag 3 **Welke diersoort betreft het?**

Antwoord **89**

Toelichting Atlantische zalm (Salmo salar).

Vraag 4 **Is de bevoegde behandelaar (art. 9 en 13f) conform de projectvergunning/het werkprotocol?**

Antwoord **Niet geconstateerd**

Toelichting Enerzijds WP mist deel relevante informatie. Anderzijds is de bevoegdheid ex art 9 Wod is gebaseerd op relevante MSc (volgens opgave [Redacted] Forest and Nature Conservation WU na eerdere HAS Den Bosch), met succes gevolgd aangewezen cursus proefdierkunde (certificaat Wageningen 2015). T.a.v. Soortspecifieke kennis: In voorjaar 2015 is de laatste aangewezen cursus proefdierkunde gegeven waarin de optie modulaire aanvulling met soortspecifieke kennis nog niet gerealiseerd was na invoering van de wijzigingen in relevante wet- en regelgeving per 18-12-2014. Inhoudelijk voldoet de kennis wel binnen deze VGH met specialisme in (m.n. aquatisch) ecologisch onderzoek. 13f: [Redacted] : ontheffing NVWA/2019/7407. Check op inhoud: (voldoet, N.B. zeer ruime ontheffing verleend) en voorwaarde (volgens opgave is de projectaanvraag door uitvoerende team samen geschreven. Dat zou voldoende borging kunnen bieden voor kennis nemen van de relevante wetsartikelen van de Wod. Dat is echter niet vastgelegd. Gezien de zeer nauwe samenwerking van de beide teamleden binnen deze VGH en de feitelijke wijze van uitvoering van de dierproeven ziet de toezichthouder ex art 20 wod geen significante toename van risico t.a.v. dierenwelzijn door niet vastleggen in competentiedossier. Tevens besproken rol van betrokkenen in procedure "vangen, tellen, vrijlaten", delen van de werkzaamheden die niet onder Wod-regiem kunnen sorteren.

Vraag 5	Wat voor handelingen?
Antwoord	Operatie
Toelichting	onder benzocaïne anesthesie i.p. implanteren van PIT-tag.
Vraag 6	Bekwaamheid in handelingen?
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Zeer snelle uitvoering door goed op elkaar ingesteld team dat ook voldoende kritisch is t.a.v. anesthesie-diepte.
Vraag 7	Hygiëne behandelruimte?
Antwoord	Voldoet
Toelichting	gezien diersoort en onder veldomstandigheden (buitenlucht).
Vraag 8	Aseptiek handelingen dieren?
Antwoord	NVT
Toelichting	gezien diersoort en onder veldomstandigheden. NVT gebaseerd op -snelheid van handelen; -inschatting van max % terugdetecteren van andere species > 90%; -huidige relatief gebrekkige stand van kennis omtrent evt. mogelijkheden en noodzaak van aseptiek bij dit type ingrepen b j vissen (en ter vergelijking zoogdiersoorten: zie effecten van doorbreken van aseptiek bij bijv. paarden en koeien in abdominale chirurgie). N.B. b j onder aseptisch omstandigheden i.p. Taggen van zoogdieren is het goed mogelijk dat de intra-abdominale reactie zo minimaal is dat de tag als een losse rijstkorrel door de bukt blijft bewegen zonder verschijnsel van encapsulering, hetgeen wijst op minimale peritoneale reactie. Geadviseerd om daar waar mogelijk eens mee te kijken b j plaatsing van i.p. Tags b j gehouden vissen en de na afloop gevonden reacties te laten beoordelen.
Vraag 9	Voldoet anesthesie?
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Gezien snelheid van handeling wordt extra kieuwdoorstroming niet zinvol geacht.
Vraag 10	Pijnbestrijding?
Antwoord	NVT
Toelichting	wegens huidige relatief gebrekkige stand van kennis omtrent evt. mogelijkheden en noodzaak van postoperatieve pijnbestrijding bij vissoorten.
Vraag 11	Is het ongerief goed ingeschat?
Antwoord	Voldoet
Toelichting	telemetrie en toepassing anesthesie is standaard vooraf ingeschat als matig ongerief. Gezien afwezigheid voor indicaties van mortaliteit (geen gehouden dieren) en het terugmeld % in sommige species zijn er geen aanwijzingen voor meer dan matig ongerief. Gezien geen anesthesie gerelateerde doden gerapporteerd worden zijn er ook geen indicaties voor een lagere inschatting van het ongerief. Gezien de opgave van de onderzoeker dat incidenteel PIT tags afgekapseld in het coeloom van vissen teruggevonden worden, onderbouwt de inschatting van het ongerief als "matig".
Vraag 12	Zorgvuldigheid euthanasie?
Antwoord	NVT
Toelichting	dieren worden uitgezet in biotoop; incidentele dode na vangen. Geen indicaties voor noodzaak tot euthanasie tijdens de ingreep. Mocht dat wel het geval zijn, dan is overdosis anestheticum wel beschikbaar.
Vraag 13	Worden de handelingen aangetekend?
Antwoord	Voldoet
Toelichting	t.a.v. soort, aantal dieren gevangen, vangstlocatie en PIT-tag ID nr. Monitoring daarna in biotoop. Deel van de dieren wordt niet meer herkend van sommige andere vissoorten dan tijdens de inspectie voorzien zijn van PIT-tag wordt > 90% van de aantallen dieren gesignaleerd in hun biotoop.
Vraag 14	Wordt de Code of practice welzijnsbewaking nageleefd?
Antwoord	Niet geconstateerd
Toelichting	en deels NVT
Vraag 15	Andere code of practice van toepassing?
Antwoord	Geen
Vraag 16	Wordt bovenstaande code juist toegepast?
Antwoord	NVT
Vraag 17	Algemene indruk?
Antwoord	Voldoet
Toelichting	t.a.v. bekwaamheid en zorgvuldigheid van handelen. Enkele -m.n. administratieve- aandachtspunten.
Vraag 18	Zijn er nog andere bevindingen?
Antwoord	Ja
Toelichting	Deel informatie bruikbaar voor inspectielijst dierproef conform projectvergunning ingezien, nader te bezien 4-10-2021 op bureaulocatie.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie	
Straatnaam	
Huisnummer	
Postcode	
Woonplaats	
Contactpersoon	
Functie contactpersoon	
Hoofdcategorie	veterinaire locatie
Locatiecategorie	dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest
-------	--

Bezoekdetails

Datum bezoek	02-06-2021
Nummer controleur	
Begintijd	13:00
Bezoekreden	VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst	RDHH2105 Insp. voorschr. huisvesting+verzorging (DP21104)
Geldig vanaf	01-01-2021

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1	Inspectiebezoek aangekondigd?
Antwoord	Ja
Toelichting	Bij ivD en onderzoeker verantwoordelijk voor AVD40100202013722 / study 2020.D-0036.001 bRSV. Alleen gebouw 160 bezocht maar zonder SPF fokafdeling. De inspectie was vnl gericht op dieren in genoemde studie. Daarnaast enkele dierkamers met varkens vaccinstudie (CSF 21-47-005).
Vraag 2	De gebouwen; functies en algemeen ontwerp
Antwoord	Voldoet
Toelichting	t.a.v. toegang en staat van onderhoud, leefruimten dieren.
Vraag 3	Dierenverblijven:
Antwoord	Voldoet
Vraag 4	Dienstruimten
Antwoord	Voldoet
Toelichting	t.a.v. OK, opslag materialen en werkvoorraad voer in voorruimte. Niet geconstateerd t.a.v. het onder hygiënische omstandigheden bewaren en het veilig afvoeren van kadavers en dierlijk afval.
Vraag 5	Alarm
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 6	Gezondheid
Antwoord	Voldoet
Toelichting	study 2020.D-0036.001 was het voornaamste aandachtspunt van de inspectie. Klaveren waren biestloos aangevoerd van geselecteerde herkomstbedrijven en kregen op onderzoekslocatie biest. Ivm risico van ziekte verspreiding zijn de kalveren eerst een periode individueel gehuisvest met beperkt contact en vervolgens in groep gehuisvest. Voor één dier (# .4397 met enigszins verkorte buigpezen aan voorpoten) was sprake van correcte toepassing van HEP op 11-3-2021 vooraf aan de start van de proef (> 13-3-2021) ivm ernstige ademhalingsproblemen (in dit geval ongerief en niet meer optimaal bruikbaar voor het beantwoorden van de wetenschappelijke vraag; vraag wordt naar verwachting pas op HRW beantwoord) ondanks passende veterinaire zorg. Dier levend afgevoerd voor sectie. Uitslag postmortaal onderzoek volgens opgave naar onderzoeker. Geen andere ziekte gevallen geconstateerd tot nu toe. Procedure van naveldesinfectie besproken. Blijkt zeer effectief. Achteraf kan gevraagd worden of kalf met verkorte buigpezen aan de voorpoten wel aangevoerd had moeten worden, maar veelal hersteld deze afwijking als die licht of matig is binnen redelijk korte termijn met de goede zorg die naar verwachting wel geleverd wordt binnen de faciliteit. De aanwezige dieren zijn in goede conditie en zien er zeer goed uit. Varkens: lokale reactie gescoord als onderdeel van de proef. Geen ernstige reacties geconstateerd. Opvallend: de aangevoerde varkens hebben tamelijk kort gecoupeerde staarten.
Vraag 7	Ventilatie en temperatuur
Antwoord	Niet geconstateerd
Toelichting	(automatische registratie en alarmering in de 'klimaatstallen') Voldoet t.a.v. dierkamer 017 actuele (gevoels)temperatuur , afwezigheid van stank en tocht.

Vraag 8	Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 9	Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 10	Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)
Antwoord	Geringe afwijking
Toelichting	Verbeterpunten kalveren study 2020.D-0036.001: 1-in de (SOP 0028-2426) beschrijving van de individuele huisvesting (visuele, auditieve, olfactorische en/of tactiele contact worden daarbij gehandhaafd) in de allereerste fase (NUKA's) staat dat deze geschiedde in hok van 1,2x 1,8 m. De afmeting voldoet dan niet aan het gestelde in bijlage III van EU/2010/63 (tabel 7.1. minimale omvang 2,5 m2 bij BW < 100kg). 2-plaatsing veeborstels voor deel van de dieren te laag voor optimaal gebruik. Voldoet t.a.v. actuele situatie: in groep gehuisveste kalveren (nu n=7; eerder n=3 of n=4 / groep) met passend en voldoende beddingmateriaal. Likstenen en borstels standaard als verrijking. Voerverstrekking in trog (lengte niet nagemeten maar onthoornde dieren lijken allen tegelijk te kunnen eten aan de voertroeg) en in 2 zgn slow-feeders (hooiballen). Bij één groep dieren is een zgn. egel als verrijking opgehangen wegens geconstateerd urine drinken/ navelzuigen door één van de dieren. Volgens opgave was de melkverstreking in de beginfase (eerste 3 weken) met speenemmer, later wel individueel maar niet meer uit speenemmer. Varkens in vaccinatie proef worden op ruim voldoende strooisel (met mat volgens SOP DM0028-1567-08) gehouden en hebben daarnaast beschikking over andere manipuleerbare en kauwbare verrijkingsmaterialen die 3x week afgewisseld worden. Kortom voor beide diersoorten uitstekend oog voor passende, werkzame en werkbare verrijking en gedrag van de dieren.
Vraag 11	Voeding
Antwoord	Voldoet
Toelichting	voor kalveren Niet geconstateerd voor varkens.
Vraag 12	Water
Antwoord	Voldoet
Toelichting	voor kalveren Niet geconstateerd voor varkens.
Vraag 13	CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)
Antwoord	Voldoet
Toelichting	voor beide proeven in uitvoering: helder werkprotocol en instructie op deur dierkamers, goed bijgehouden digitaal proefboek.
Vraag 14	Toegestane ingrepen ter identificatie:
Antwoord	NVT
Toelichting	gezien diersoorten. I&R dier voor kalveren en varkens. Kalveren hebben tevens nr op halsriem ivm mogelijke gelijke eindcijfers oormerk.
Vraag 15	Levensloofdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)
Antwoord	NVT
Vraag 16	Handelingen (transport, doden etc.)
Antwoord	Niet geconstateerd
Toelichting	Volgens opgave conform SOP: De varkens worden inderdaad op locatie na verdoving gedood. Dit ivm voorkomen van blootstelling aan blootgeur in onverdoofde toestand agv uitvoeren sectie op andere reeds gedode dieren.
Vraag 17	Omgang met dieren
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 18	In het wild gevangen dieren
Antwoord	NVT
Vraag 19	Algemene indruk:
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Afgezien van enkele kleien aandachtspunten op en top gehuisveste en verzorgde proefdieren.
Vraag 20	Zijn er nog andere bevindingen?
Antwoord	Ja
Toelichting	Later nadere inspectie locatie HRW afgesproken study 2020.D-0036.001; nadere vragen varkensstudie CSF21-47-005 aan projectleider te stellen.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie
 Straatnaam
 Huisnummer
 Postcode
 Woonplaats
 Contactpersoon
 Functie contactpersoon
 Hoofdcategorie
 Locatiecategorie

[redacted]
 [redacted]
 [redacted]
 [redacted]
 [redacted]
 [redacted]
 [redacted]
 [redacted]
veterinaire locatie
dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest**

Bezoekdetails

Datum bezoek **06-08-2021**
 Nummer controleur [redacted]
 Begintijd **10:00**
 Bezoekreden **VT dierproeven**

Inspectielijst

Lijst **RDHH2105 Insp. voorschr.**
huisvesting+verzorging (DP21104)
 Geldig vanaf **01-01-2021**

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1 **Inspectiebezoek aangekondigd?**
Antwoord **Ja**
Toelichting Telefonische melding aan eind van de werkdag 05-06-2021 aan lvd-lid [redacted], die medewerkers van de afdeling via email geïnformeerd heeft. Op locatie begeleid door [redacted] en [redacted].

Vraag 2 **De gebouwen; functies en algemeen ontwerp**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting . Fokafdeling, met onderscheid kraamafdeling, fok-voorraad in duo en groepshokken en een nieuw deel met fok-voorraad en fok-reserve dieren (ruimte 14 en 16)
 De uitbreiding van de faciliteit met een chirurgische unit tbv veterinaire zorg en ziekenboeg/ recoverykamer is in 2018 gerealiseerd (vorig bezoek) en inmiddels ook in gebruik.

Vraag 3 **Dierenverblijven:**
Antwoord **Geringe afwijking**
Toelichting hokhoogte: een enkele pas gespeende jonge hond springt over de hoogste hokafscheiding; het verblijf van deze pup (duo-huisvesting) is afgedekt met rooster en daardoor < 2m hoog. De pups kunnen wel goed rechtop staan en het verblijf is ook goed schoongehouden. Een sociale passende plaats is m.i. belangrijker dan de norm voor een minimale hoogte voor deze hele kleine jonge honden. Renovatie aspect: opzetstukken voor dit soort "afwijkend gedrag"... Voldoet in algemene zin, ook t.a.v. speelruimtes voor grotere groepen dieren.

Vraag 4 **Dienstruimten**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Opslag voorraad op de gang tussen de dierverblijven inclusief wasgelegenheid van bedrijfskleding. Daarnaast opslag achter de OK-behandelkamer. Zie ook algemeen item tav gebouwen; functies en algemeen ontwerp.

Vraag 5 **Alarm**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting t.a.v. stil alarm voor personeel. Alarmwaarden voor T zijn volgens opgave 23 ± 1 C voor kraam en 20 ± 1 C voor andere afdelingen. Tevens besproken duidelijke instructies inzake de in noodgevallen te nemen maatregelen en de dilemma's die bij spf fok van deze diersoorten spelen. De maatregelen zijn echter niet goed zichtbaar opgehangen. Niet geconstateerd: back-up- of stand-by-systeem.

Vraag 6 **Gezondheid**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting in algemene zin : spf-fokafdeling met 3 maandelijks screening op diverse virale, bacteriële, infecties, exo- en endoparasitaire besmettingen.
 SPF sanering nog niet gepland.
 Eén reu en één teef lijken allergisch voor verrijkmiddel / additioneel voedingsmiddelen als pens en varkensoor en zijn onder therapie; beeld kan ook passen bij auto-immuniteitssyndroom. Beide afwijkingen zijn redenen om voortzetting van gebruik als dekreef/ fokteef te evalueren. Als teef in groep is gehuisvest krijgen de kooigenoten dit ook niet om agressie ook te voorkomen. Tevens zitten wel in roulatiesysteem waardoor de overige dieren niet permanent verstoken blijven van de genoemde verrijkmiddelen.
 Ziekenboeg wel beschikbaar maar zelden -nooit in gebruik.
 Gestorven pups worden opgestuurd naar GD voor diagnostiek. Goede kritische instelling van personeel t.a.v. ontbreken evt. anamnese gegevens.

- Vraag 7 **Ventilatie en temperatuur**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting T.a.v. overdruk (SPF), afwezigheid van stank tocht en passende gevoelstemperatuur. Volgens opgave T Ruimte 8 kraamhokken warmer (23 C als richtwaarde en range praktijk 1 C) Ruimte 1 fok/voorraad 20 C als richtwaarde, RV 40-70 % rondom 55%.
- Vraag 8 **Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting Volgens opgave is de lichtperiode 10 à 12 uur per dag, en is er separate zeer gedempte verlichting voor 's nachts; beide aspecten zijn niet verifieerbaar binnen de afdeling (wordt van buitenaf geregeld).
- Vraag 9 **Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting Geluidsbescherming voor personeel wel nodig. Barrières tussen de kraam en andere afdelingen zijn sterk geluidsremmend. Verticale panelen aan zolder voor geluidsdemping. Enig achtergrond geluid van radiozender aanwezig.
- Vraag 10 **Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting Voorraad: Grondhokken hebben mand, shelterhuis tafel en aan ketting bevestigde speelbal bijstokken en voerbal. Kraamhok: hierin hebben de teven een passende werpbak en een mand, ook voor de speenlingen een mand en b jtmaterialen.
 Alle dieren zijn in duo (dekreu met gezelschapsdame) of grotere groep gehuisvest.
 Enig zaagsel op de grond als bedding.
- Vraag 11 **Voeding**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting in algemene. Aanduiding op zakken "2021" (type Teklad-voer) is incorrect. Wel is certificaat beschikbaar met correcte aanduiding van voer zoals in verr jdbare voerbakken aanwezig. Aandachtspunt: Vermageringsdieetvoer voor dikke teven: dit heeft geen licht verhoogd eiwitgehalte (27%) zoals verwacht. Het 2027 voer is niet geschikt want het heeft een te hoge energie dichtheid.
- Vraag 12 **Water**
 Antwoord **Voldoet**
- Vraag 13 **CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting T.a.v. dagelijkse registratie van controles en bijzonderheden dieren. Voorts niet geconstateerd.
- Vraag 14 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting dieren zijn voorzien van chip.
- Vraag 15 **Levensloofdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting T.a.v. voortplantingsactiviteit, diergeneeskundige toestand en de projecten(DPR2014 meldt ook: het sociaal gedrag van het dier in kwestie): T.a.v. teven ingezien: levensloop en klinische bijzonderheden. Er zijn in het verleden in de faciliteit slechts bij hoge uitzondering dierproeven uitgevoerd (vaccinatieproeven met gedode vaccin en serologische controle) Voorst zijn er geen dierproeven uitgevoerd.
 Alle dieren zijn geïdentificeerd middels chip en in principe op locatie geboren (volgens opgave is zeker laatste 5 jaar geen sprake van invoer van nieuwe dieren geweest).
 Het individuele dierdossier wordt als oudere fokteven met pensioen gaan c.q. voor adoptie worden afgestaan mee naar de vergunninghouder die de adoptieprocedure uit zal voeren. Standaard worden loopsheid, werpen, klinisch geschiedenis bijgehouden en is veterinaire zorg en herstel in documentatie herleidbaar. Volgens opgave heeft de intern toezichthouder ex Wod art 13f3a veel oog voor gedrag van de dieren. Dit heb k echter niet kunnen verifiëren in een levensloofdossier. Wel staat in het formulier dat een dier vergezeld bij adoptie via [REDACTED] een opmerking t.a.v. gedrag van het betreffende dier. Afstemming gewenst met toezichthouder ex Wod art 13f3a t.a.v. de diverse aspecten van levensloofdossier.
- Vraag 16 **Handelingen (transport, doden etc.)**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting Wel gezien transportdozen voor kleinere en grotere dieren.
- Vraag 17 **Omgang met dieren**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting alle dieren muv één enkel dier zoekt direct contact met aanwezige - zelfs onbekende – personen; dit dier is wel enigszins angstig maar goed door lid van de vaste staf benaderbaar. Teef had net geworpen en gespeend en in nieuwe groep. Volgens opgave in de kraamstal wel socialer!: dit is m.i. wel een aspect dat in een levensloofdossier opgenomen dient te worden.
- Vraag 18 **In het wild gevangen dieren**
 Antwoord **NVT**

Vraag 19 Algemene indruk:
Antwoord Voldoet

Vraag 20 Zijn er nog andere bevindingen?

Antwoord
Toelichting

Ja
Veterinaire begeleiding (maandag 1x/ week ronde. & acute service) door [REDACTED] veelal [REDACTED].
Volgens opgave is er ook specialistische ondersteuning voor beoordeling van diergedrag door [REDACTED] [REDACTED].

- Vraag 8** **Is het evt. aanwezige werkprotocol conform projectvergunning?**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Er zijn niet meer handelingen opgenomen dan in de projectvergunning en niet anders van aard waardoor meer welzijnsschade niet te verwachten is.
- Vraag 9** **Is de behandeling conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Vaccinatie-challenge studie met 2 vaccinatieroutes op verschillende momenten en challenge op latere leeftijd (doel DIO vaststellen).
- Vraag 10** **Is de verzorging conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Deels eerder beoordeeld t.a.v. andere locatie (). Op HRW groepshuisvesting, passende voorziening RV, KV en water.
 Nadere vraag gesteld t.a.v. wijze van melkverstrekking op en de zuigbehoefte, wegens ongewenst gedrag geconstateerd bij enkele kalveren (met het oog op "zo veel als mogelijk voldoen aan fysiologische en ethologische behoeften"). Dit verbeterpunt heeft de expliciete aandacht van de IvD en afdeling DB. Volgens opgave van de VGH worden er inderdaad geen speenemmers meer gebruikt als de kalveren in groepen gehuisvest worden; er is onlangs een literatuur onderzoek gedaan (Enrichment for calves; 12 oktober besproken in Staf DB-Wod overleg) en naar aanleiding daarvan zal de speenbehoefte van kalveren in de SOP huisvesting worden geïmplementeerd. Onthoornen op leeftijd van 5 weken.
- Vraag 11** **Is de huisvesting conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Voldoet in algemene zin. Deels eerder beoordeeld t.a.v. andere locatie (). Verrijking stro, koeborstels, ketting met kauwstaven ("egels") gezien. HRW rubbermat ipv stro Op 8-9 maanden leeftijd naar HRW 222.010in groep, bedding (beperkt tot rubbermat wegens Alino desinfectiesysteem in dierstalafvoer in te schakelen).
 Verbeterpunt: T.a.v. de maatvoering bij individuele kalverhuisvesting: het oppervlakte is volgens de SOP 00-28-2426 1,32m² of 2,16 m². Beide oppervlakten voldoen niet aan de norm genoemd in bijlage III van EU/2010/63. Er zijn m.i. ook geen redenen om de huisvesting "onder praktijkconforme omstandigheden" uit te voeren. Volgens opgave van de VGH is de vermelding van de maat 1,32 m² een fout (door de wijze van tekstverwerking) en zal de SOP aangepast worden; daarnaast lijkt het erop dat een iets kleiner oppervlak dan 2.5 m² toegepast is omdat de kalveren hier maar een beperkte tijd verbleven en in die beperkte periode nooit een gewicht van 100 kg zullen bereiken; de gebruikte 2.16 m² is groter dan praktijkconform.
 De Wod verwijst echter expliciet naar bijlage III van EU/2010/63 waarin vermeldt staat dat uiterlijk vanaf 1 januari 2017 de minimale omvang leefruimte (m²) voor runderen tot 100 kg 2,5m² dient te zijn. Het niet bereiken van 100 kg lichaamsgewicht en het in tijd beperkt houden van de dieren < 100 kg in deze huisvesting van 2,16m² zijn echter geen argumenten om dieren te huisvesten op een oppervlakte kleiner dan de voorgeschreven 2,5 m².
- Vraag 12** **Komt de bevoegde artikel 13f/12 functionaris overeen met de projectvergunning/ het werkprotocol?**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Voldoet in algemene zin. Feitelijk zijn de DB-teams op locatie allemaal als bevoegd en bekwaam te dat (wel reguliere medewerker HRW) dan toevallig op de lijst ontbreekt is dan hooguit als een minimale administratieve afwijking te beschouwen.
- Vraag 13** **Is de aard van de ingreep conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Ingrepen zijn afname van brush-swabs, bloedafnames, intranasale en i.m. (mock)vaccinatie, intranasale challenge. Daarnaast enkele ingreep ivv veterinaire diagnostiek.
- Vraag 14** **Is de frequentie van de ingreep conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Zeer regelmatige bloedafnames, daarnaast swabs. Eenmalige i.n. vaccinatie eenmalige i.m. vaccinatie, eenmalige i.n. challenge.
- Vraag 15** **Is de duur van de ingrepen conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Niet geconstateerd**
Toelichting / NVT: impliciet relatief snelle eenvoudige ingrepen.
- Vraag 16** **Is de mate van ongerief conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Voldoet in algemene zin: matig voor veel dieren (gezien aantal aangrepen en veelal met licht ongerief gepaard gaande indien het een enkelvoudige handeling zou zijn), en niet goed te voorzien % dieren evt ernstig (challenge-effecten), mede afhankelijk van toe te passen HEP. Op 2e dag van de inspectie worden enkele dieren ge-euthanaseerd wegens bereiken HEP, conform WP. Volgens de VGH is door het toepassen van het HEP op de 2e inspectiedag ook daadwerkelijk ernstig ongerief voorkomen. De mate van ongerief kan voor enkele dieren die in de projectvergunning gebruikt gaan worden, toch op ernstig ingeschat gaan worden. Dit WP gaat uit van 6/28 dieren met ernstig ongerief. Dat lijkt een overschatting. In voorgaande gelijksoortig project waren er slecht enkele dieren geregistreerd met ongerief ernstig (2/256) of gering (5/256) en het overgrote deel (249/256) met matig ongerief. De CCD heeft wel als voorwaarde projectevaluatie gesteld wegens ernstig ongerief bij deel van de dieren.
- Vraag 17** **Is een methode ter vermindering van ongerief conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Alleen bij euthanasie sedamune toediening gevolgd door euthasol. Bij onthoornen lokaal anesthesie en 2 dagen pijnbestrijding toegepast. Zie item andere bevindingen t.a.v. registratie dierproeven.

- Vraag 18 **Is eerder gebruik van het dier conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
 Antwoord **N.v.t.**
 Toelichting **naïef aangevoerd.**
- Vraag 19 **Zijn de humane eindpunten toegepast conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting **op de twee dag van de inspectie worden 3 dieren geëuthanaseerd wegens bereiken HEP (2 parameters code 2 of een enkele code 3 en verlaagde saturatie %(<90%) gemeten. Geen code 4 gezien.**
- Verbeterpunt: De motivatie voor HEP bij dreigend verlies van statistical power bij n=12/ groep voor dag 9 post challenge strookt echter niet met algemene proefdierkundige uitgangspunten: de grenzen van HEP moeten niet veranderen bij afname van het aantal beschikbare dieren. Mede gezien er 14 dieren/ groep ingezet zijn ipv het minimaal aantal benodigde aantal van 12/ groep, dient de keuze dan te zijn om meer dieren in te zetten. Gezien de diersoort en duur van de proef is dit laatste wellicht kostbaarder dan bij veel andere dierproeven, hetgeen m.i. echter geen majeur valide argument is.**
N.B. Mijn inziens geen indicatie voor ernstig vermijdbaar ongerief door deze interpretatie.
- Vraag 20 **Is de bestemming van het dier na de proef conform de projectvergunning / het werkprotocol?**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting **lopende proef (conform PVG dood). Geen risico's: Toepassing HEP of anders conform WP in deze UBN "dead end host" facility.**
- Vraag 21 **Wordt een levensloopdossier bijgehouden? (hond, kat of niet-menselijke primate).**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 22 **Hoe wordt omgegaan met wijzigingen in de projectvergunning / het werkprotoco?**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting **Voldoet in algemene zin: Amendementen op WP niveau (afgestemd met IvD):**
1e : wijze van bloedafname bij grotere dieren, als verfijning beoordeeld (staartvene ipv jugularis).
2e : zie ook item verzorging: bij twee dieren is ongewenst gedrag geconstateerd en IvD heeft ingestemd met plaatsing neusplaatje ter voorkomen van dit ongewenst gedrag als laatste redmiddel. De VGH heeft inmiddels actie ondernomen ter verbetering van het voldoen aan 'zo veel als mogelijk voldoen aan de fysiologische en ethologische behoefte' bij de verzorging.
3e :aanpassing vaste voeding wegens suboptimale penswerking (gerst, niet-bestendige soja en raapzaadschroot toegevoegd) en op één dag dat al getapt wordt 2 x8 ml extra bloed afgenomen. Ook deze zijn beschouwd als verfijningen want geen enkele additionele welzijnschade te verwachten, wel welzijnsverbetering.
- Vraag 23 **Worden de algemene voorwaarden die zijn gesteld in de projectvergunning nageleefd?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting **Praktische invulling van de 3V's is voldoende herkenbaar.**
- Vraag 24 **Heeft de CCD specifieke voorwaarden en voorschriften aan de projectvergunning verbonden?**
 Antwoord **Ja**
- Vraag 25 **(Indien vorige vraag met "Ja" beantwoord is) Worden specifieke voorwaarden en voorschriften ook opgevolgd?**
 Antwoord **N.v.t.**
 Toelichting **Niet geconstateerd: Beoordeling achteraf wegens ernstig ongerief : deze hoeft pas in 2027 uitgevoerd te worden.**
- Vraag 26 **Wat is uw algemene indruk?**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting **in algemene zin met enkele aandachts- en verbeterpunten:**
Over het algemeen is de proef zeer goed conform WP en met zorg uitgevoerd. Aandachts- en verbeterpunten huisvesting (individuele huisvesting start); HEP formulering enigszins ongelukkig :doel is beperking van ongerief op dierniveau en wordt in formulering deels gekoppeld aan aantal nog aanwezige dieren op D9 post challenge. Dit is niet conform algemeen geldende proefdierkundige uitgangspunten. Praktische toepassing ten tijde van de inspectie HEP niet gehinderd door koppeling n < 12/ groep op D9. (Challenge 14-12-2021)
- Vraag 27 **Zijn er nog andere bevindingen?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting **De transportafstand en geschatte duur wordt nog nader beoordeeld in 2022.**
De interpretatie van registreren van toepassing van anesthesie en pijnbestrijding in dit project is met NVWA-collega's besproken. De inschatting van de NVWA is dat het registreren van anesthesie en pijnbestrijding uitgevoerd in relatie tot de procedure van onthoornen voldoet aan de letter van wet- en regelgeving. Doel van de registratie proefdieren en dierproeven is om de maatschappij te informeren over ondermeer omvang, doel, aard en impact van de dierproeven op het dierenwelzijn. Aangezien onthoornen van kalveren ook in de reguliere dierhouderij in Nederland een zeer gebruikelijke procedure is, kan dit ook opgevat worden als een van de "praktijken ten behoeve van de reguliere dierhouderij" en heeft het geen experimentele aspecten in zich.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie	[REDACTED]
Straatnaam	[REDACTED]
Huisnummer	[REDACTED]
Postcode	[REDACTED]
Woonplaats	[REDACTED]
Contactpersoon	[REDACTED]
Functie contactpersoon	[REDACTED]
Hoofdcategorie	veterinaire locatie
Locatiecategorie	dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest
-------	--

Bezoekdetails

Datum bezoek	15-06-2021
Nummer controleur	[REDACTED]
Begintijd	11:00
Bezoekredenen	VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst	RDHH2101 Dierproeven reden (DP21108)
Geldig vanaf	01-01-2021

Dierproeven

Vraag 1 **Is het inspectiebezoek aangekondigd?**

Antwoord **Ja**

Toelichting **Betreft navraag aan [REDACTED] t.a.v. vergund z jn van het afnemen van leverbiopten ikv onderwijs aan dierenartsen :**

Antwoord [REDACTED] d.d. do 24-6-2021 08:58.

Vraag 2 **Wat is de reden van deze inspectie?**

Antwoord **Klacht**

Toelichting **Feitelijk melding t.a.v. mogelijk nog niet vergunde handelingen ikv onderwijs aan dierenartsen binnen [REDACTED].**

Volgens opgave van de [REDACTED]-IvD: De cursus leverbiopten is een training voor Nederlandse dierenartsen en past, volgens onze IvD, onder CCD vergunningsnummer AVD4260020185346. De melding van het gebruik van deze onderwijs vergunning is bij de IvD vastgelegd en beoordeeld onder nummer 2021-040.

Tevens is de bekwaamheid van de docent in het nemen van leverbiopten door de leidinggevende als voldoende beoordeeld (mede op grond van ervaring als practicus herkauwer).

Verzoek gedaan t.a.v. feitelijke locatie van uitvoeren onderwijs maar daarop is nog geen antwoord ontvangen ondanks expliciet en op ma 12-7-2021 16:42 herhaald verzoek daartoe.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie
 Straatnaam
 Huisnummer
 Postcode
 Woonplaats
 Contactpersoon
 Functie contactpersoon
 Hoofdcategorie
 Locatiecategorie

veterinaire locatie
 dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest**

Bezoekdetails

Datum bezoek **18-03-2021**
 Nummer controleur
 Begintijd **09:00**
 Bezoekreden **VT dierproeven**

Inspectielijst

Lijst **RDHH2101 Dierproeven reden (DP21108)**
 Geldig vanaf **01-01-2021**

Dierproeven

Vraag 1 **Is het inspectiebezoek aangekondigd?**
 Antwoord **Ja**

Vraag 2 **Wat is de reden van deze inspectie?**

Antwoord **Voorlichting**

Toelichting

digitale nalevingshulp mbt vragen:

1. Bevoegdheid dierenarts niet art. 9 binnen de Wod. Antwoord:

Een in Nederland opgeleide dierenarts is bevoegd om binnen een dierproef handelingen aan dieren uit te voeren.

Relevante regelgeving:

Besluit erkenning cursussen en diploma's proefdieren:

Gelet op artikel 2, eerste lid, van het Dierproevenbesluit 2014 en artikel 6 van de Dierproevenregeling 2014;

Besluit:

Artikel 3

Als diploma of getuigschrift, bedoeld in artikel 6, derde lid, van de Dierproevenregeling 2014 wordt erkend het diploma, het getuigschrift of de graad ter afsluiting van de volgende opleidingen of onderdelen daarvan:

i. Master Diergeneeskunde aan de Universiteit Utrecht;

In artikel 4 van dit Besluit erkenning cursussen en diploma's proefdieren wordt nadere uitleg gegeven t.a.v. erkenning van eerder verkregen diploma's en certificaten.

De NVWA heeft in de beoordeling van de bevoegdheid om handelingen aan proefdieren uit te voeren ook de voorgangers van de MSc Diergeneeskunde aan de UU als correct beschouwd, mede op grond van voorgaande regelgeving zoals

-Besluit erkenning opleidingen verzorging en behandeling proefdieren (2013)

-Regeling erkenning diploma's Dierproevenbesluit (2003) dat vermeldt Artikel 1

Als diploma bedoeld in artikel 3 van het Dierproevenbesluit wordt erkend het diploma van: ...de opleiding tot dierenarts, Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht;

2. Huisvesting van kippen in een isolator.

Antwoord: In principe zou men kippen in isolatoren kunnen huisvesten die voldoen aan de richtlijnen. Dat lukt in de praktijk aardig voor minimale vloeroppervlakte en de minimale hoogte.

Echter aan alle geschetste voorwaarden voldoen in relatie tot het zoveel als mogelijk voldoen aan de fysiologische en ethologische behoeften van de dieren wordt lastiger volgens de inschatting van de CCD, die door de NVWA wordt gedeeld; zie daarvoor EU/2007/526:Bijv.

Vloer: Kuikens van alle soorten (vogels) dienen daarom te worden gehuisvest op vaste, met strooisel bedekte vloeren.

Verrijking: voor het voorkomen of bestrijden van beschadigende verenpikkerij: maatregelen te worden genomen. Deze omvatten het ter beschikking stellen van alternatieve doelwitten voor pikgedrag zoals substraat dat voedsel bevat, touwbundeltjes, pikblokken of stro; het aanbrengen van visuele barrières;

Natuurlijk gedrag: Hoenders dienen altijd de gelegenheid te hebben om te roesten, te pikken in een geschikt substraat, te foerageren en stofbaden te nemen, en dit vanaf de leeftijd van één dag. Geschikte materialen voor stofbaden zijn bijvoorbeeld zachte houtspanen en zand. Bij beschikbaarheid van 1/3 dichte bodem met kenmerken van "scharrelbaar"/ stofbadwaardige inhoud is het praktisch gezien niet mogelijk om altijd de keuze te hebben om of scharrelen of een stofbad te nemen en gezien de minimale oppervlakte en de minimale oppervlakte/ dier, minimale voertrog lengte/ dier ook nog eens te rusten op een passende zitstok. Voor leggende dieren wordt dat nog complexer door de benodigde beschikbaarheid van voldoende legnestcapaciteit.

Klimaat: voldoen aan de waarden in Tabel H.1 is in lang niet alle gevallen mogelijk.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie	
Straatnaam	
Huisnummer	
Postcode	
Woonplaats	
Contactpersoon	
Functie contactpersoon	
Hoofdcategorie	veterinaire locatie
Locatiecategorie	dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest
-------	---

Bezoekdetails

Datum bezoek	30-09-2021
Nummer controleur	
Begintijd	11:00
Bezoekreden	VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst	RDHH2105 Insp. voorschr. huisvesting+verzorging (DP21104)
Geldig vanaf	01-01-2021

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1	Inspectiebezoek aangekondigd?
Antwoord	Ja
Toelichting	Buitenverblijven

Vraag 2	De gebouwen; functies en algemeen ontwerp
Antwoord	Voldoet

Vraag 3	Dierenverblijven:
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Veilige schotten tussen de dierverblijven.

Vraag 4	Dienstruimten
Antwoord	Voldoet

Vraag 5	Alarm
Antwoord	Niet geconstateerd

Vraag 6	Gezondheid
Antwoord	Voldoet

Vraag 7	Ventilatie en temperatuur
Antwoord	Voldoet

Vraag 8	Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):
Antwoord	Voldoet

Vraag 9	Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):
Antwoord	Voldoet

Vraag 10	Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Verrijking wordt weer aangepast. Hiervoor wordt een diervoorzorg ingezet. De looproutes in de buitenverblijven worden uitgebreid en omhoog gebracht. Extra rustplekken in de zon. Slinger routes uitgebreid. Zwembaden in alle buitenverblijven.

INSPECTIELIJST (vervolg)

Marmosets: grote planten in pot (bamboe, vijg, liguster...)

Training en wenning van vr je voorraad dieren die uit de fokgroepen komen. In verblijven met een buitengedeelte: ze zijn voor het eerst weg uit familiegroep, dus geen steun meer daarvan. Dierverzorger komt dichterbij, maar ze kunnen weg naar buiten en kunnen dus geleidelijk wennen.

Vraag 11	Voeding
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 12	Water
Antwoord	Voldoet
Vraag 13	CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 14	Toegestane ingrepen ter identificatie:
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Kleurcodes: verfmarkering op de vacht, blijft 1/2 tot 3/4 jaar zichtbaar (rui). Pasfoto's zijn niet werkbaar: Jonge dieren groeien en verhouding tussen lichaamsdelen veranderen dan makkelijk (oren). Dieren groeien tot 6 (V) a 8 (M) jaar. Foto's zouden onder sedatie gemaakt moeten worden: gezichtsuitdrukking is dan veranderd. Ook rui en voortplantingscyclus heeft veel invloed op uiterlijk.
Vraag 15	Levensloopdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 16	Handelingen (transport, doden etc.)
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 17	Omgang met dieren
Antwoord	Voldoet
Vraag 18	In het wild gevangen dieren
Antwoord	Voldoet
Vraag 19	Algemene indruk:
Antwoord	Voldoet
Vraag 20	Zijn er nog andere bevindingen?
Antwoord	Ja
Toelichting	Doordat men minder dieren mag fokken, zijn er groepen zonder man. Dat is een duidelijk gemis voor de groep.

Vraag 5	Alarm
Antwoord	Voldoet
Toelichting	in algemene zin :Volgens opgave is er wel brand- en inbraakalarm (deuren). Geringe afwijking t.a.v. ventilatie: Wel T-alarm, maar geen op uitvallen (ACH) en RV. Voor m.n. ratten en zebrevinken zonder mogelijkheid om naar buitenverblijven te gaan is dit aandachtspunt, de overige diervverblijven hebben een connectie met een buitenverblijf voor de dieren.
Vraag 6	Gezondheid
Antwoord	Voldoet
Toelichting	alleen terminale experimenten onder anesthesie ikv onderwijs handvaardigheid dus is aseptiek geen essentiële voorwaarde. Alle dieren worden conventioneel gehuisvest, passend bij onderwijsdoel. De ratten komen van erkende fokker ook al worden ze niet voor dierproeven gebruikt. Het verdient aandacht om de dieren die voor dierproeven te gebruiken zeker van dezelfde fokker te betrekken
Vraag 7	Ventilatie en temperatuur
Antwoord	Voldoet
Toelichting	t.a.v. diervverblijven met binnen- en buitenhuisvesting Geringe afwijking: RV rat onder extreme koude wel onder 45% in de week voorafgaand aan de inspectie was het zeer koud maar was de RV nog wel boven 33% : Aandachtspunt bij extreme koude. Separate bevochtiger voor ratten te gebruiken m.n. als er jonge dieren worden aangevoerd. Volgens opgave van de VGH was de bevochtiger in de ruimte en in werking. Dagelijkse controle van de dieren en omstandigheden wordt uitgevoerd.
Vraag 8	Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan) :
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Zebrevinken UV licht extra. De ratten zitten niet meer bij omgekeerd dag-nachtritme. Voorts buitenlicht beschikbaar . Zelfs bij nog te realiseren muizenhuisvesting.
Vraag 9	Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan) :
Antwoord	Voldoet
Vraag 10	Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)
Antwoord	Voldoet
Toelichting	: in ruime mate verstrekking van verrijkingsmateriaal b j alle diersoorten. Geiten hebben ook meestal buitenhuisvesting. Anders in de binnenhuisvesting wel stroeve verhoging toe te voegen. Aandachtspunt: Zebrevinken hadden tijdens de inspectie geen beschikking over trosgierst; trosgierst wordt algemeen als zeer passende verrijking voor zebrevinken beschouwd . Volgens opgave van de VGH krijgen ze wel trosgierst maar niet standaard.
Vraag 11	Voeding
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Zebrevinken worden omgewend op ander voer maar houden wel duidelijk geleidelijke overgang. Cavia: veel hooi en brok. Men heeft geen ervaring met geperste grasbrok t.o.v. hooi.
Vraag 12	Water
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Bij de geiten ipv automatische drinkbak grote ton drinkwater in tijden van extreme koude. Controle op niet dichtvriezen gebeurt volgens opgave van de VGH dagelijks.
Vraag 13	CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Gezien geringe afwijkingen RV bij de ratten en weersomslag geen reden voor zorgen t.a.v. dierenwelzijn. Dagelijkse controles en bevindingen worden vastgelegd.
Vraag 14	Toegestane ingrepen ter identificatie:
Antwoord	NVT
Vraag 15	Levensloopdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)
Antwoord	NVT
Vraag 16	Handelingen (transport, doden etc.)
Antwoord	Niet geconstateerd
Toelichting	Euthanasieprocedure: CO2- gebruik voor andere kleine zoogdierdiersoorten dan rat besproken en afgeraden.
Vraag 17	Omgang met dieren
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 18	In het wild gevangen dieren
Antwoord	NVT
Vraag 19	Algemene indruk:
Antwoord	Voldoet

Vraag 20 **Zijn er nog andere bevindingen?**

Antwoord

Ja

Toelichting

De VGH is gewoon om studenten in te schakelen bij de verzorging van de dieren. Als er proefdieren aanwezig zijn (ook bij proefdieren uitsluitend in voorraad) dan gaat de NVWA er van uit dat de controle van de dieren onder verantwoordelijkheid van een Wod-bevoegd en bekwaam persoon gebeurt incl. aftekenen van het welzijnsdagboek van de proefdieren.

Volgens opgave van de VGH wordt dit ook zo uitgevoerd.

Inzet van nog niet bevoegde personen kan eventueel gewijzigd worden in bevoegd na verleende ontheffing (aan te vragen door VGH). Zo'n eventuele ontheffing zal wel onder voorwaarden verleend worden.

Dit is wenselijker vanuit NVWA oogpunt dan gedogen van een onwenselijke situatie.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie
 Straatnaam
 Huisnummer
 Postcode
 Woonplaats
 Contactpersoon
 Functie contactpersoon
 Hoofdcategorie
 Locatiecategorie

veterinaire locatie
 dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest**

Bezoekdetails

Datum bezoek **15-06-2021**
 Nummer controleur
 Begintijd **09:00**
 Bezoekreden **VT dierproeven**

Inspectielijst

Lijst **RDHH2101 Dierproeven reden (DP21108)**
 Geldig vanaf **01-01-2021**

Dierproeven

Vraag 1 **Is het inspectiebezoek aangekondigd?**

Antwoord **Ja**

Toelichting Onder andere met huidige portefeuillehouder Wod () en haar beoogde opvolger (), en beleidsmedewerkers () betrof digitale meeting.

Vraag 2 **Wat is de reden van deze inspectie?**

Antwoord **Andere reden**

Toelichting Betreft aangekondigde inspectie waarbij () als de instellingsvergunninghouder (VGH) Wet op de dierproeven aanwezig (Wod) in de gelegenheid gesteld werd om het Plan van Aanpak nader toe te lichten (digitale bijeenkomst). Dit betreft een vervolgonderhoud van -7-05-2020.
 Van de NVWA zijde waren twee toezichthouders op de naleving van de Wod vertegenwoordigd (), van ()-zijde waren de portefeuillehouder Wod () en beoogd per 1-7-2021 portefeuillehouder Wod (), en 2 medewerkers van de beleidsafdeling ().
 Er is zoals eerder aangegeven een externe auditeur ingeschakeld. Uit de audit kwamen een analyse en aanbevelingen. Deze hebben geleid tot verder invulling van het PvA. Dit is met () besproken.
 Het PvA beschrijft korte en lange termijn verbeteringen.
 Korte termijn:
 1.-Universele studie-dossier: het format is geïmplementeerd en vereist continue aandacht t.a.v. up to date zijn van het studie-dossier;
 2.-Competentiedossier: het format is geïmplementeerd en vereist continue aandacht t.a.v. up to date zijn van het individuele competentiedossier.
 3.-Standard Operating Procedures (SOP's):
 -voor het () is de controle op volledigheid en up to date zijn nog niet afgerond wegens de veelheid aan SOP's
 -voor het () is de SOP t.a.v. beslissing afbakening dierproef aangepast (IvD bepaalt dit namens de instelling)
 De NVWA vult aan dat het () in het getoonde overzicht niet genoemd wordt t.a.v. de aanpassing van de SOP's maar dat hier wel degelijk een verbeterpunt bestaat (gezien meest recente inspectie).
 4.-Personele versterkingen:
 -Het secretariaat van IvD en DEC wordt over twee personen verdeeld waar dat nu nog door dezelfde persoon gebeurt. De ontstane vacature is opengesteld. Gewaakt wordt dat opgebouwde expertise waaronder die t.a.v. afstemming projectaanvragen behouden blijft.
 - het toezicht wordt uitgebreid met ongeveer 2 fte bestaande uit dierenartsen met proefdierkundige kennis en ervaring; zij worden ook lid van de IvD; start werving 2021 voorzien. Dit moet leiden tot meer aanwezigheid van toezicht op de werkvloer en minder conflicterende gezagsverhoudingen.
 5.Procedures en inhoudelijke toetsing
 De procedure van periodieke rapportages aan verantwoordelijken als () en portefeuillehouder Wod gewijzigd.
 De teamsamenwerking (nu bestaan de ()-IvD's nog te veel als losse entiteiten) wordt versterkt Dit proces wordt door de beleidsafdeling van () begeleid.
 De IvD wordt meer dan nu kaderstellend en de eventueel benodigde escalatieroute wordt verduidelijkt.
 De inbreng van "de wetenschapper" in de IvD moet bij meer personen afwisselend belegd worden.
 De visie van () t.a.v. dierproeven zal herijkt worden
 De IvD draagt in een jaarplan issues aan die aangepakt zullen worden
 Lange termijn:
 1. De culture of care versterken. De cultuurwijziging zal tijd vragen maar wordt naar de mening van de NVWA wel ondersteund door de beschreven en deels nog door te voeren veranderingen. De NVWA acht de tijd nog veel te vroeg om hier positieve veranderingen in te kunnen onderkennen.
 2. Audit externe reviewer: deze is dus uitgevoerd en heeft tot het huidige PvA geleid die de positie van intern

INSPECTIELIJST (vervolg)

toezichhouders en IvD onafhankelijker, kritischer en sterker moet maken.
verscherpt toezicht

T.a.v. de duur van verscherpt toezicht wordt door de NVWA gesteld dat dit wegens beperkte inspectie-frequentie verlengd zal worden. Tevens is aangegeven dat onaangekondigde inspecties uitgevoerd kunnen worden bij [REDACTED] (in afwijking van de i.v.m. de corona-pandemie tijdelijk aangepaste standaard afspraak). De NVWA zal in het toezicht rekening houden met het proces (de invoering van de maatregelen uit het PvA) en de verwachte toename van compliance maar beoordeelt [REDACTED] uiteindelijk wel op het eindresultaat.

De NVWA heeft aangegeven aan [REDACTED] het eind van 2021 te willen evalueren t.a.v. de realisatie van hetgeen in het PvA beschreven is.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie
 Straatnaam
 Huisnummer
 Postcode
 Woonplaats
 Contactpersoon
 Functie contactpersoon
 Hoofdcategorie
 Locatiecategorie

veterinaire locatie
 dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest**

Bezoekdetails

Datum bezoek **08-11-2021**
 Nummer controleur
 Begintijd **09:00**
 Bezoekreden **VT dierproeven**

Inspectielijst

Lijst **RDHH2105 Insp. voorschr.
 huisvesting+verzorging (DP21104)**
 Geldig vanaf **01-01-2021**

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

- Vraag 1 **Inspectiebezoek aangekondigd?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting Bij IvD. Deze inspectielijst betreft de knaagdieren (muis en rat), begeleid door coördinator (voorheen IvD lid) en IvD-VZ.
- Vraag 2 **De gebouwen; functies en algemeen ontwerp**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting t.a.v. de toegang. Muizen en ratten worden standaard open bakken gehuisvest. Bij testopstellingen worden andere wijze van huisvesting gebruikt (niet alle dierkamers met testopstellingen gezien).
- Vraag 3 **Dierenverblijven:**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting t.a.v. de handhaving van behoorlijke hygiënische normen
 Niet geconstateerd: Muren en vloeren moeten bedekt zijn met een materiaal dat bestand is tegen slijtage veroorzaakt door de dieren en door het schoonmaken.
- Vraag 4 **Dienstruimten**
 Antwoord **Geringe afwijking**
 Toelichting flow in kamer waar chirurgische (met name stereotactische) ingrepen op ratten uitgevoerd kunnen worden: de lucht flow is daar niet zoals verwacht in een OK LAF (laminair air flow), maar de luchtbehandeling leidt tot flow op de OK tafel vanaf de wand weer naar het midden van de tafel. Op de achterste OK plek is dit waarneembaar door behoorlijk heen en weer flapperen van een tissue (doos op OK tafel). Volgens opgave van de VGH wordt om de ongewenste flow over de achterste OK tafel weg te nemen een aanpassing doorgevoerd aan de luchtroosters.
 t.a.v. wasstraat flessen ; voorraad (deels in kamer die voorheen dierkamer was). Niet geconstateerd : (deels) testopstellingen in gebruik. Routing van materialen (schoon- vuil) en dieren.
 Veel verschillende ruimtes voor procedures beschikbaar (diverse gedragstesten, chirurgie en recovery (muis / rat), metabole kooi met respiratie analyse, euthanasie- en perfusieruimte.
 t.a.v. bewaren en afvoeren van kadavers en dierlijk afval: Navraag gedaan bij collega toezichthouder en antwoord gedeeld met VGH (betreft GGO en/of Cat 1).
- Vraag 5 **Alarm**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 6 **Gezondheid**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting T.a.v. passend toegeruste ruimten en voorzieningen voor postoperatief herstel: recovery voor dieren in postoperatieve fase in de nabijheid van OK te houden. T.a.v. ziek en gewonde dieren
 Niet geconstateerd t.a.v.. (volgens opgave van de VGH voldoen de faciliteiten wel aan de onderstaande punten, hetgeen bij een volgend bezoek getoond kan worden)
 - voorzieningen beschikbaar om pas verworven dieren te isoleren tot hun gezondheidstoestand kan worden vastgesteld en tot het eventuele gezondheidsrisico voor de reeds aanwezige dieren is beoordeeld en geminimaliseerd: Dieren worden uit eigen fok of van enkele commerciële fokbedrijven aangeschaft, weliswaar elk met spf status, maar eventuele verschillen in microbiom zijn zeker voorstelbaar.
 -strategie die garandeert dat een passende gezondheidstoestand van de dieren wordt gehandhaafd teneinde hun welzijn te waarborgen en aan de wetenschappelijke eisen te voldoen. Deze strategie moet een regelmatige

INSPECTIELIJST (vervolg)

gezondheidsmonitoring, een microbiologisch bewakingsprogramma, plannen om het hoofd te bieden aan gezondheidsproblemen, een omschrijving van de gezondheidsparameters en procedures voor het binnenbrengen van nieuwe dieren omvatten.

-minstens dagelijkse controle van de dieren door een deskundig persoon.

- Vraag 7** **Ventilatie en temperatuur**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting gecontroleerd ahv gegevens ruimte 173: actuele waarden voldoen. Jaar overzicht geeft beeld van stabiel T (21 ± 0.5 C) en veelal stabiel RV in range. Incidenteel T < 40% soms ikv test.
- Vraag 8** **Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Veel ruimtes zijn voorzien van een deels omgekeerd dag-nachtritme waarbij de dieren zowel bij normaal licht (tot 8.30u) en in hun nacht-actieve periode bij rood licht gecontroleerd kunnen worden. Op de gang is ook roodlichtvoorziening aanwezig.
- Vraag 9** **Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 10** **Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)**
Antwoord **Geringe afwijking**
Toelichting - Knaaghoutje nog niet standaard voor muizen.
 - Soms staat in study-protocol de omschrijving van de verrijking als standaard terwijl de verrijking niet standaard is voor de faciliteit maar wel gebruikelijk in de betreffende onderzoeksgroep (study-protocol 20.20.05 en 20.20.07: muizen met shelter en loopwiel). Negatieve impact niet aannemelijk op validiteit van de proef en op welzijn (mogelijk zelfs welzinsbevorderend). Met onderzoeker is inmiddels afgesproken dat hij in toekomstige study dossiers zal aankruisen dat er h j extra verrijking in de vorm van een loopwiel in zijn bakken wil hebben.
- Voldoet t.a.v. belangrijkste zaken : Muis standaard nestmateriaal en shelter/ tunnel. Daarnaast: sommigen dieren hebben ook swings.
 Individuele huisvesting: conform studyprotocol (check op 18.30.01 ; rat in metabole opstelling en op 21.12.03 gr 3a) of verklaarbaar door afvoer kooigenoten (inzichtelijk na raadpleging; check op study-protocol 21.39.01): dier zit sinds 19-2-2021 individueel; gezien aard van onderzoek is langdurige individuele huisvesting potentieel gerelateerd aan meer ongerief.
 Voldoet t.a.v. rat: standaard nestmateriaal tunnel en knaaghout; volgens opgave van de VGH is een zgn. scratcher een extra kooiverrijking die toegepast kan worden maar die niet standaard is.
- Vraag 11** **Voeding**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Zie ook item CoP welzijnsbewaking : op de kooien waar sprake is van beperking voer- of watergift of verschoning door onderzoeksgroep is helder wie deze verantwoordelijkheid heeft door een speciaal label gehangen aan de deksel van de kooi.
- Vraag 12** **Water**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Indien sprake is van drinkwatermedicatie worden donkere flessen gebruikt als herkenning van de beoogde behandeling. Besproken: zin van additionele detectie/registratie opname drinkwatermedicatie. Die ontbreekt op dit moment nog. Volgens opgave van de VGH zal dit in focusgroep besproken worden (incl. evt. pilot).
- Zie ook item CoP welzijnsbewaking : op de kooien waar sprake is van beperking voer- of watergift of verschoning door onderzoeksgroep is helder wie deze verantwoordelijkheid heeft door een speciaal label gehangen aan de deksel van de kooi b jv 21.20.01.
 Verder na te zien : SOP fluid control
- Vraag 13** **CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting t.a.v. (enkele) gecontroleerde study protocols met individuele huisvesting. Goede ontwikkeling : op de kooien waar sprake is van beperking voer- of watergift of verschoning door onderzoeksgroep is helder wie deze verantwoordelijkheid heeft door een speciaal label gehangen aan de deksel van de kooi.
 Verlenging van study-protocol is herleidbaar.
 Geringe afwijking: zie item ethologie en verrijking in onderzoeksgroep (). Voor pas gestarte onderzoeksgroep is de nummering (w.b. onderzoeksgroep en fokprotocolxx.35.yy) van de kooilabels nog niet conform de study-protocollen aa.39.bb) van deze groep. Volgens opgave van de VGH is dit inmiddels hersteld en staan de fokdieren nu ook op groep 39.
 Niet geconstateerd registratie van dagelijkse controle en bevindingen.
- Vraag 14** **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
Antwoord **NVT**
Toelichting gezien diersoorten muis en rat.
- Vraag 15** **Levensloopdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)**
Antwoord **NVT**
Toelichting gezien diersoorten muis en rat.
- Vraag 16** **Handelingen (transport, doden etc.)**
Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 17 **Omgang met dieren**
Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 18 **In het wild gevangen dieren**
Antwoord **NVT**

Vraag 19 **Algemene indruk:**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Wel diverse aandachts- en potentiële verbeterpunten.

Vraag 20 **Zijn er nog andere bevindingen?**

Antwoord **Ja**
Toelichting Individuele huisvesting: Volgens opgave is het beleid om dit in voorraad en proef zoveel als mogelijk te voorkomen. Voorbeeld van niet heldere onderbouwing van individuele huisvesting in study-protocol 18.30.01 n=8. Dieren worden meerdere periodes 2-5 weken individueel gehuisvest in metabole kooi met respirometer. Maar de noodzaak om dieren tussen de periodes van meten door ook individueel te huisvesten is niet helder. Anderzijds tussentijdse aanpassing naar groepshuisvesting is te beschouwen als extra variabele. Argumentatie voor individuele huisvesting dient extra aandachtspunt te zijn van IvD en onderzoekers. Volgens opgave van de VGH heeft de IvD met de betreffende onderzoeker gehad: hij zal bij toekomstige study dossiers beter documenteren en beargumenteren dat de dieren na verblijf in een metabole kooi individueel gehuisvest blijven en dit voorleggen aan de IvD.

Zie ook inspectielijst huisvesting TG -fok-unit.

- Vraag 7 Ventilatie en temperatuur**
Antwoord Voldoet
Toelichting t.a.v. actuele temperatuur en RV (locale meting en Xiltrix). Op jaarbasis duidelijk dat klimaatbeheersing slechts zeer kortdurende afwijkingen kent (aannemelijk veelal onderhoud- of schoonmaak-gerelateerd; incidenteel ws veel te hoge T door fout in voeler of lokale warmtebron onder voeler (in 30 minuten + 10 graden C en in 20 minuten -10C in R01.140). Door afwezigheid van ontvochtiger is in zomer duidelijk dag- nachtritme in RV herkenbaar, waarden blijven wel binnen range 40-65%. Overigens EU/2007/526 meldt: De relatieve vochtigheid in knaagdierverblijven dient niet minder dan 45 % en niet meer dan 65 % te bedragen. De toezichthouder ex art. 20 Wod heeft in eerste instantie onterecht de waarden van de oude regeling Huisvesting en verzorging van proefdieren gehanteerd b j de beoordeling (RV 40-70%). Volgens opgave van de VGH is de ondergrens voor relatieve luchtvochtigheid ingesteld 45% en wordt deze op jaarbasis ook structureel gehaald. De alarmwaarden in Xiltrix stonden op 40-70% (conform oude regeling), deze z jn aangepast naar 45-65%.
- Vraag 8 Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
Antwoord Voldoet
Toelichting Afdekplaten aangebracht. Niet geconstateerd: circadiane ritme en differentiatie werklucht onderhoudslicht. Bij muizen in [] is de bovenste rij bakken afgedekt door de stelling. Weinig albinodieren aanwezig. Rat: Enkele lijn of Wistar of SD achtergrond
- Vraag 9 Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
Antwoord Niet geconstateerd
- Vraag 10 Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)**
Antwoord Geringe afwijking
Toelichting geen knaaghoutjes voor muizen beschikbaar. Volgens opgave van de VGH zijn de knaaghoutjes voor de muizen in bestelling. Zodra die er zijn zal er net zoals op dit moment plaatsvindt op [], een pilot met knaaghoutjes starten bij de muizen van enkele werkgroepen om het gebruik van de knaaghoutjes te bestuderen. Na enige maanden wordt de uitkomst van beide pilots geëvalueerd. Voldoet t.a.v. verstrekking van voldoende nestmateriaal en shelter voor muizen. Ratten beschikken over tunnel, nestmateriaal en knaaghoutje. Voor muizen is men bezig om te bekijken of een extra draaddeksel geschikt is als extra klimmogelijkheid/ bevestigingsmogelijkheid voor zgn. swings). Voor enkele gespeend TG mannelijke dier wordt WT als buddy ingezet (beleid is gestart, nog niet voor alle dieren gerealiseerd).
- Vraag 11 Voeding**
Antwoord Voldoet
- Vraag 12 Water**
Antwoord Voldoet
Toelichting Muizen [] watervoorziening. Ratten met één of twee (voor lacterende dieren) drinkwaterflessen. Voor de muizen is een voorbeeldfles aanwezig t.a.v. minimale benodigde waterhoeveelheid vooraf aan het weekend.
- Vraag 13 CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)**
Antwoord Niet geconstateerd
Toelichting .a.v. de dieren en de omstandigheden waarin de dieren worden gefokt, gehouden, of gebruikt, worden dagelijks gecontroleerd en de uitgevoerde controles en bevindingen worden geregistreerd
Goed: kooilabels met fokgegevens (max 5 nesten voor muizen) en verwijzing naar fokprotocol. Indirect (via [] herleidbaar) waarom sinds wanneer i muis individueel gehuisvest is (incidenteel slechts gezien gewijzigd beleid buddy).
- Vraag 14 Toegestane ingrepen ter identificatie:**
Antwoord NVT
Toelichting gezien diersoorten. Genotypering en identificatie: Teenknip muis en oorknip rat.
- Vraag 15 Levensloofdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)**
Antwoord NVT
Toelichting gezien diersoorten.
- Vraag 16 Handelingen (transport, doden etc.)**
Antwoord Niet geconstateerd
Toelichting Voor euthanasie van muizen in [] is speciale opstelling geconstrueerd met inlaat van boven (35 l/ min voor 84 liter bakken: voldoet aan eis "gradual fill". Belangrijker: Volgens opgave geen excitatie waargenomen). Voor ratten is een andere opstelling met bevochtiging beschikbaar (niet in thuiskooi, i.e. type IV; zou ook erg onpraktisch z jn).
- Vraag 17 Omgang met dieren**
Antwoord Niet geconstateerd
- Vraag 18 In het wild gevangen dieren**
Antwoord NVT

Vraag 19 **Algemene indruk:**

Antwoord **Voldoet**

Toelichting Enkele kleine aandachtspunten voor volgende inspectie (of onderdeel audit): alarmering, verrijking muis en individuele huisvesting.

Vraag 20 **Zijn er nog andere bevindingen?**

Antwoord **Ja**

Toelichting Zie separate lijst [redacted] knaagdierfaciliteit. Rattenlijnen worden op termijn elders gehuisvest (bij samenwerkende instituten in regio)

Personeel werkzaam: [redacted] en twee stagiaires (HLO NL en op niveau PDVZ EU-lidstaat).

- Vraag 4** **Dienstruimten**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting in potentie t.a.v. uitvoering dierproeven (ingrepen aan de dieren). De hardware als operatie-microscopen, anesthesie- en euthanasie-opstellingen dient nog verplaatst te worden vanuit in gebruik zijnde bouwdeel.
 Niet geconstateerd t.a.v. opslag voer en / verrijkmateriaal en wasstraat, en voorzieningen voor het onder hygiënische omstandigheden bewaren kadavers (in ander deel van gebouw)
- Vraag 5** **Alarm**
Antwoord **NVT**
Toelichting Voldoet niet: nu geen proefdieren en/ of dierproeven in betreffende gebouwdeel. Als dit wel het geval zou zijn, zou handhaving in overleg met OM besproken worden aangezien overtreding van Wod 13f lid 1 als misdrijf beschouwd wordt.
 De alarmeringswaarden zijn voor dat deel van de proefdierfaciliteit dat volgens opgave wel in gebruik is, onvoldoende inzichtelijk; wel blijkt bij instelling van de actuele T=19,5 C een alarmsignaal uitgezonden te worden naar de technische dienst. Aandachtspunten: voor knaagdiersoorten als muis en rat alarmering op debiet/ flow buiten range van gewenste temperatuur (T 20-24C) en relatieve vochtigheid (RV 45-65%) in te stellen. Een en ander aan te passen afhankelijk van de aanwezige diersoort(en) zoals bijv gerbils (RV 35-45%). Tevens signaal van alarmering naar meest passende personen te zenden.
 Gezien het hoge gebruikelijke ventilatievoud en relatief lage vocht- en warmteproductie is monitoring van ingaande lucht icm lokaal dagelijks per dierkamer monitoren ws vergelijkbaar waardevol als monitoren van uitgaande lucht. Zie ook item ventilatie. Volgens opgave van de VGH is de alarmering inmiddels op LBK10 ingesteld op T 20,5-23,5 en RV 45-65% en komt alarm terecht bij de Technische dienst via GBS en dan wordt binnen maximaal 1.5 uur actie ondernomen.
 Duidelijke instructies inzake de in noodgevallen te nemen maatregelen moeten goed zichtbaar worden opgehangen. Volgens opgave van de VGH zijn EHBO en vluchtrouteplannen inmiddels goed zichtbaar opgehangen in de toegangsruimte en gangen.
 Volgens opgave wordt er in week 42 een ander monitorings- en alarmeringssysteem (PEDAK) in gebruik genomen. Direct na ingebruikname van de diervverblijven dient ook beoordeling plaats te vinden of de instellingen voldoen aan de gewijzigde omstandigheden (zoals bijv. warmte- en vochtproductie agv het houden van de dieren).
- Vraag 6** **Gezondheid**
Antwoord **Niet geconstateerd**
Toelichting geen proefdieren aanwezig.
 Kenmerken: aanvoer van dieren voorzien van huidige spf afdeling met / gehuisveste dieren. Besproken optie gebruik van filters in ventilatiesysteem voor microbiologische kwaliteitscontrole. Quarantaine
- Vraag 7** **Ventilatie en temperatuur**
Antwoord **NVT**
Toelichting Voldoet niet: zie ook item alarm. Een van de twee loggers in de / proefopstelling gaf waarden aan van T 22C en RV 81%. De te hoge RV waarde heeft wel geleid tot alarm in het gebouwbeheerssysteem (inlaat blijkt 98% verzadigd bij T net boven 19 C) en melding daarvan aan de medewerkers van het installatiebedrijf dat voor de periode van de bouwactiviteiten als eerst verantwoordelijke beschouwd wordt. Bij ingebruikname van de proefdierfaciliteit ligt de verantwoordelijkheid echter bij de instellingsvergunninghouder, die meldt dat de alarmering inmiddels is ingesteld en de verantwoordelijkheid voor een adequate reactie overgedragen is aan de technische dienst van / .
 Wegens aanzuiging van de lucht naar / vanuit de dierkamers en de te houden soort(en) geldt aannemelijkerwijs het volgende: Gezien het hoge gebruikelijke ventilatievoud en relatief lage vocht- en warmteproductie is monitoring van ingaande lucht icm lokaal dagelijks per dierkamer monitoren ws vergelijkbaar waardevol als monitoren van uitgaande lucht. Alleen calamiteiten als bijv. breuk van stoomleiding of waterleiding (indien aanwezig) worden sneller signaleerd b j metingen in uitgaande uitgaande lucht.
 :
 - ventilatievoud [ACH] wordt volgens opgave nog gecontroleerd in nieuwe stellingen - / geeft aan > 99,99%, dat komt bijna overeen met HEPA klasse 14 (ter info hogere retentiefilters dan HEPA 14 bestaat wel maar wordt dan aangeduid met U15, U16 etc... duidend op ultra high-efficiency particulate air filter
 Onduidelijk was het ventilatievoud op kamerniveau
 Informatie t.a.v. de filterkwaliteit in het luchtbehandelingskanaal [in HEPA normering] is op later tijdstip toegelicht door de VGH: Hepa normering in LBK is ook H14 filterklasse volgens EN1822.
- Vraag 8** **Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting t.a.v. onderhoudslicht (2 standen : ongeveer max 50 lux in geval albino-dieren gehuisvest worden of 200 lux voor huisvesting van overige knaagdieren) en extra werklucht met ongeveer 400 lux. Daarnaast is roodlicht nachtverlichting aanwezig, ook voor eventueel huisvesten onder omgekeerd circadiaan ritme. Volgens opgave is de standaardinstelling licht- vs. donkerperiode 14u-10u en is er een korte schemerperiode van ongeveer 5 minuten.
 Per abuis verkeerd programmeren van het circadiane ritme van het licht door de onderzoeker is volgens opgave niet mogelijk door digitale beveiliging.
- Vraag 9** **Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
Antwoord **Niet geconstateerd**
Toelichting Door gebruik van huisvesting van / is de geluidsbelasting bij dieren zeer waarschijnlijk laag. Onbekend of de geïnstalleerde LED-armatuur eventueel extra bron van ultrageluid kan zijn. Volgens opgave is eventuele belasting met subsone geluidsgolven agv bouwactiviteiten tot nu toe gemonitord. Divers instrumentarium wordt geplaatst op trillingdempende ondergrond. Tevens besproken de ws. beperkte waarde achtergrond geluid, zoals op basis van toelichting op art 14 van Regeling huisvesting en verzorging proefdieren 2001 wel geadviseerd werd.

- Vraag 10 **Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting want geen proefdieren aanwezig. Voldoet in potentie: muizen standaard in groep met nestmateriaal. Bij eventuele individuele huisvesting zoals van tijdelijk niet in gebruik zjn de fokmannen wordt volgens opgave extra een shelter verstrekt. Tevens kan als extra kooiverrijking volgens opgave in een open kooi een swing of [REDACTED] een trapje ("Mouse climber " volgens site van de fabrikant) als verhoging in het dierverblijf aangeboden. Aandachtspunt t.a.v. passende verrijking en de verrichtingsstrategieën in de inrichtingen moeten regelmatig worden getoetst en geactualiseerd: Als uitgangspunt geldt dat houten knaag- en kauwstokjes voor alle knaagdiersoorten als een verrijking van het milieu wordt beschouwd. Als dit voor bepaalde dieren niet zou gelden, en deze daarom niet verstrekt worden, dan is het passend om dit pas na overleg met de functionaris ex Wod art 13 f3a / IvD te doen en dit ook helder vast te leggen (met oog op vastlegging van controles en bevindingen van de dieren en de omstandigheden, conform de CoP welzijnsbewaking). Volgens opgave van de VGH: uit eerdere ervaring bleek dat muizen niets doen met knaaghoutjes. Echter in overleg met IvD is besloten te starten met verstrekken van knaaghoutjes aan solitaire mannen en te monitoren of ze er iets mee doen of op knagen. Na enige maanden wordt het resultaat teruggekoppeld naar IvD.
- Vraag 11 **Voeding**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting Voldoet in potentie (voorraad brokvoeding feitelijk ad lib in [REDACTED]).
- Vraag 12 **Water**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting Volgens opgave worden de waterflessen gevuld aangeleverd met water pH 3.0. Volgens opgave op de site van de leverancier is de pH van dit water 2.5-3.0. Dit zal aannemelijkerwijs leiden tot beschikbaarheid van onbesmet drinkwater en wordt redelijk algemeen gebruikt in Nederlandse proefdierfaciliteiten. Ten aanzien hiervan kan gesteld worden dat een passende balans tussen smakelijkheid enerzijds en houdbaarheid anderzijds een realistisch argument is in de keuze van de pH.
- Vraag 13 **CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting Geen bevindingen aan de dieren te doen want niet aanwezig. T.a.v. omstandigheden: te verbeteren alarmering klimaatbeheersing.
- Vraag 14 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 15 **Levensloopp dossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 16 **Handelingen (transport, doden etc.)**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 17 **Omgang met dieren**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 18 **In het wild gevangen dieren**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 19 **Algemene indruk:**
 Antwoord **Matig**
 Toelichting Voldoet nog niet. In potentie voldoende, mits alarmering en coating hersteld worden, hetgeen volgens latere opgave wel gebeurd is.
- Vraag 20 **Zijn er nog andere bevindingen?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting Dit is de eerste fase van de gehele renovatie/ vernieuwbouw van de knaagdierfaciliteit. Dit is een complexe logistieke operatie die goed doordacht lijkt te worden uitgevoerd. Andere delen van de knaagdierfaciliteit die wel in gebruik zijn volgens opgave: Alarmering op afwijkende temperatuur lijkt wel aanwezig., inzicht in de ingestelde waarden is echter onvoldoende. De wel ingeziene grenswaarden (ondergrens van T 14 C en bovengrens T= 30 C) zijn onvoldoende ter borging van het dierenwelzijn. Dit dient een algemeen punt van aandacht (@IvD) en verbetering (@ management) te zijn voor de overige delen van de knaagdierfaciliteit ook vooraf aan eventuele renovatie van die delen van de knaagdierfaciliteit. Volgens opgave van de VGH is dit punt opgepakt en wordt het zo spoedig mogelijk opgelost.

- Vraag 9 **Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting wel aandacht voor verbouwing-gerelateerde overlast m.n. door subsone trilling.
- Vraag 10 **Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting in algemene zin:
 -muis voldoende nestmateriaal en veelal shelter;
 - [REDACTED] diverse verrijkingsmaterialen zoals nestkokers/ shelters, knaaghoutjes.
- Verbeterpunten:
 -Extra verrijking waar mogelijk voor per sé individueel gehuisveste dieren.
 Houten knaag- en kauwstokjes gelden voor alle knaagdiersoorten als een verrijking van het milieu (zie ook EU-2007-526). Reactie VGH: Gebruikelijk is om op indicatie van afwijkend gedrag extra shelter/huisje of knaaghoutje te geven.
 De NVWA schat de reactie als onvoldoende in: Afwijkend gedrag dient zo veel als mogelijk voorkomen te worden en naar mate het afwijkend gedrag langer bestaat is dit moeilijker uit te bannen.
- Maak inzichtelijk waarom en hoelang individuele huisvesting strikt noodzakelijk is (zie ook item CoP Welzijnsbewaking).
 Reactie VGH: er wordt in de CCD projecten en studiedossiers aandacht geschonken individuele huisvesting en het ongerief wat dit met zich meebrengt. Alle dieren worden in groepen gehuisvest maar bij vechten worden ze uit elkaar gehaald en ook kan in experiment een dier allen komen te zitten, Wij zullen op ronde labels aangeven vanaf welke datum ze solitair zijn komen te zitten. Wij zullen zorgen voor herkenbare attentiecodes daarbij.
 De NVWA schat de reactie in als potentieel voldoende corrigerend, met name als ook reden en duur van individuele huisvesting inzichtelijk is.
- T.a.v. [REDACTED] bij inspectie werd van rechthoekige liggende (omgevallen?) tunnel geen gebruik gemaakt door de dieren.
 Reactie VGH: Wij variëren de verrijkingsmaterialen regelmatig om de dieren te blijven prikkelen. Betreffende diervoorzorgster geeft aan dat de rechthoekige tunnel wel degelijk gebruikt wordt.
 NVWA schat variatie in de verrijkingsmaterialen als potentieel positief in. Daadwerkelijk gebruik van rechthoekige liggende tunnel was tijdens inspectie niet nader verifieerbaar.
- Vraag 11 **Voeding**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting t.a.v. muis. Niet beoordeeld t.a.v. [REDACTED]
- Vraag 12 **Water**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting Deels geneesd.
- Vraag 13 **CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)**
 Antwoord **Geringe afwijking**
 Toelichting Onvoldoende inzichtelijk waarom en hoelang individuele huisvesting strikt noodzakelijk is. Dit is een afwijking van DPB artikel 7.1.c) de dieren en de omstandigheden waarin de dieren worden gefokt, gehouden, of gebruikt, dagelijks worden gecontroleerd en de uitgevoerde controles en bevindingen worden geregistreerd.
 Dit dient op zeer korte termijn geïmplementeerd te worden en hoeft niet uitgesteld te worden tot de invoering van het Inimal-registratiesysteem bijv. door op de daarvoor bedoelde specifieke attentie-labels reden en datum te vermelden.
- Vraag 14 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
 Antwoord **NVT**
 Toelichting gezien diersoorten niet zijnde primate, hond of kat maar wel aandacht gevraagd voor de soms onnodig groot lijkende beschadiging van de pinna van muizen door het gebruikte oorknipsysteem (chip voor [REDACTED]).
 Reactie VGH: Wij overwegen over te stappen op teenknip om 2 redenen, genotypering is bekend bij spenen en probleem van te grote oorknip wordt voorkomen.
 De NVWA schat deze reactie als potentieel negatief in: een oorknip als methode van merken en verzamelen van materiaal voor genotypering is goed uitvoerbaar vanaf omstreeks 2 weken leeftijd, hetgeen bij goede organisatie ruim voldoende vroeg is om voor spenen een uitslag te hebben van de genotypering. De teenknip wordt door sommigen als meer beschadigend beoordeeld als een kleine oorknip, zeker omdat bij heel jonge dieren (< leeftijd van 7 dagen) het moeilijk is uitsluitende de laatste koot te verwijderen.
 Wetenschappelijk gezien is er nog geen consensus, maar maatschappelijk gezien is er veel aversie tegen de teenknip resulterend in een motie van de Tweede Kamer waarin de regering verzocht wordt zich in te zetten op uitfasering van de teenknip als identificatiemethode bij proefdieren.
- Vraag 15 **Levensloofdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 16 **Handelingen (transport, doden etc.)**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting Wel geconstateerd dat de SOP voor de gebruikelijke CO2-euthanasieprocedure incorrect is en zelfs na eerdere opmerkingen hierover nog steeds niet correct is aangepast: pas vanaf 7 dagen leeftijd is euthanasie middels CO2 toegestaan. Risico op overtreding van Wod art 13 c, zijnde een misdrijf.
 De NVWA schat deze reactie als onvoldoende en potentieel negatief in: ook in de zgn. correcte versie wordt euthanasie van neonate muizen en ratten middels CO2 toegestaan vooraf aan de leeftijd van 7 dagen. Risico op overtreding van Wod art 13 c, zijnde een misdrijf, blijft daarbij bestaan.
 Alternatief gemeld voor neonate knaagdieren: isofluraan anesthesie gevolgd door een andere methode van euthanasie

INSPECTIELIJST (vervolg)

(zoals beschreven in bijlage IV van EU/2010/63: Er kunnen methoden worden gebruikt die niet in de tabel staan: a) voor bewusteloze dieren, op voorwaarde dat het dier voor zijn dood niet weer bij bewustzijn komt.

Vraag 17 **Omgang met dieren**
Antwoord **NVT**

Vraag 18 **In het wild gevangen dieren**
Antwoord **NVT**

Vraag 19 **Algemene indruk:**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting maar diverse signalen dat er aanzienlijk risico is op misdrijven wegens overtredingen van de Wod zoals bijv. onvoldoende inzichtelijke monitoring individuele huisvesting, achterstallig onderhoud anesthesieapparatuur, niet verbeteren euthanasie procedure (incl. verouderde versie op werkplek). Dit dienen aandachtspunten te zijn ook voor de Instantie voor Dierenwelzijn.

Vraag 20 **Zijn er nog andere bevindingen?**
Antwoord **Ja**
Toelichting Xenopus huisvesting in separate inspectielijst.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie
 Straatnaam
 Huisnummer
 Postcode
 Woonplaats
 Contactpersoon
 Functie contactpersoon
 Hoofdcategorie
 Locatiecategorie

[Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
veterinaire locatie
dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest**

Bezoekdetails

Datum bezoek **12-05-2021**
 Nummer controleur [Redacted]
 Begintijd **09:00**
 Bezoekreden **VT dierproeven**

Inspectielijst

Lijst **RDHH2105 Insp. voorschr.
huisvesting+verzorging (DP21104)**
 Geldig vanaf **01-01-2021**

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1 **Inspectiebezoek aangekondigd?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting b j lvd. Deze lijst is beperkt tot Xenopus laevis huisvesting.

Vraag 2 **De gebouwen; functies en algemeen ontwerp**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting t.a.v. toegang en staat van onderhoud op gebouwniveau. Renovatie/ hernieuwbouw van ander gebouwdeel aanstaande. De stellingen zijn voorzien van trilling-dempende padding. Volgens opgave is bij eerdere bouwactiviteiten beoordeeld of dit gepaard ging met gedragsveranderingen of zichtbare waterbeweging, hetgeen beiden niet het geval bleek. Zie ook item geluid.

Vraag 3 **Dierenverblijven:**
 Antwoord **Voldoet**

Vraag 4 **Dienstruimten**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting t.a.v. het verrichten van post mortem onderzoeken en opslagruimten voer en bewaren en het veilig afvoeren van kadavers en dierlijk afval. OK faciliteit niet nodig gezien aard van gebruik van de dieren.

Vraag 5 **Alarm**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting Essentiële aspecten :
 - Niet droogvallen.
 - Voldoende aerogenatie; ondanks dat Xenopus laevis ook een substantiële longademhaling nodig heeft, is ook huidademhaling van enig belang. Het gedrag van de dieren geeft geen indicatie dat de dieren in een zuurstof-arme omgeving verkeren bijv door frequente oppervlakte ademhaling.
 - T-min maar vooral T-max, voldoende doorstroming (zie ook <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6421069/>).
 Wenselijke aspecten: andere waterkwaliteitsparameters.
 Ook niet geconstateerd: Duidelijke instructies inzake de in noodgevallen te nemen maatregelen moeten goed zichtbaar worden opgehangen. Zie tevens opmerking bij water t.a.v. geleidbaarheid.
 Volgens opgave zijn de alarmwaarde voor de min en max waarden als genoemd in de SOP namelijk 500-2500 µS/cm. NVWA: Deze alarmwaarde voor de max geleidbaarheid wijkt echter af van de lijst die ingevuld moet worden t.a.v. de gewenste waterkwaliteit. Dit is een indicatie voor gebrek aan consistentie in de beoordeling van risico.

Vraag 6 **Gezondheid**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting t.a.v. Dieren worden minstens dagel jks door een deskundig persoon gecontroleerd. Die controles moeten ervoor zorgen dat alle zieke of gewonde dieren worden opgemerkt en dat passende actie wordt ondernomen.
 Er is geen aanw jzing dat er sprake is van pijn, onnodig lijden, angst of blijvende schade; wel wordt afgeweken van de reguliere waterkwaliteitseisen. Dit kan gezien de herkomst van de dieren ([Redacted]) wel passend zijn.
 Wel is na afloop van de inspectie aanvullend door de lvd nadere informatie ingezien t.a.v. het verloop van de geleidbaarheid in de laatste maanden; daaruit bleek dat er sprake was eerder constateren van laesies en het ondernemen van actie (verhoging geleidbaarheid inde range 2000-2400 µS/cm. Het tijdens de inspectie ingezien logboek van april 2021 bleek dus onvoldoende informatief t.a.v. duur en reden van de aanpassing van de

geleidbaarheid.

Inschatting NVWA: dit maakt aannemelijk dat ook de verhoging van de geleidbaarheid in april 2021 op basis van doordachte argumentatie geschiedde.

Aandachtspunt: herkomst dieren en eventuele wenselijkheid noodzaak quarantaine: Gelet op :Er dienen voorzieningen beschikbaar te zijn om pas verworven dieren te isoleren tot hun gezondheidstoestand kan worden vastgesteld en tot het eventuele gezondheidsrisico voor de reeds aanwezige dieren is beoordeeld en geminimaliseerd: Alle dieren worden van [] aangevoerd, maar onduidelijk is of ze daarmee ook één en dezelfde microbiologische status hebben.

Volgens opgave worden nieuw geïmporteerde kikkers die bij uitpakken tekenen van stress of wondjes vertonen bij aankomst direct in een stand alone systeem met beperkte capaciteit, namelijk de huidige uitlegbak geplaatst. Deze zit niet aan systeem maar water wordt verversd op basis van gemeten waarden, met systeem water. Na aantal dagen in stand alone systeem kunnen de kikkers wanneer ze opgeknapt zijn naar seriële tank aan het doorstroomsysteem. Inschatting NVWA: Er is dan wel sprake van individuele huisvesting van een enkel dier waarbij verdere beschadiging door contact met soortgenoten voorkomen wordt maar geen sprake van quarantaine van de nieuw aangevoerde dieren. Voordeel is de eenvoudigere observatie van het dier met beschadiging/ wondjes. Of individuele huisvesting en vervolgens weer herhuisvesten in een groep dan een extra stressfactor is, is nu niet bekend bij de toezichthouder. De in de literatuur geadviseerde quarantaineperiode varieert zeer sterk (van 7-10 dagen tot 4-6 weken) maar wordt niet door [] gehanteerd. Dat is een risicofactor.

NVT: Ruimten voor het uitvoeren van algemene en bijzondere procedures. Geïnduceerde eicelproductie in separate bakken in dezelfde ruimte: geen aanwijzingen dat dit ongepast zou zijn ; voorts geen ingrepen.

Vraag 7 Ventilatie en temperatuur

Antwoord **Voldoet**

Toelichting t.a.v. de temperatuur: moet dagelijks worden gemeten en geregistreerd.

Geringe afwijking De temperatuur en de relatieve vochtigheid in de dierenverblijven moeten zijn afgestemd op de daarin gehuisveste soorten en leeftijdsgroepen : EU 2007/526 stelt 18-22 C. RSPCA: ; Water temperature should not be maintained below 16°C or above 24°C, with strong consideration given to providing a relatively controlled temperature at a point between 18 and 22°C.

N.B. hier op grond van leverancier [] lager ingestelde 16-18C: dit hoeft niet met een significante welzijnrisico geassocieerd te worden. Datzelfde kan gelden voor andere parameters indicatief voor de waterkwaliteit. Zie ook item water.

Vraag 8 Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan) :

Antwoord **Voldoet**

Toelichting

t.a.v. aanwezigheid sterker licht t.b.v. actuele verzorging. Schemerperiodes volgens opgave aanwezig. Gering onderscheid bovenste laag aquaria t.o.v. onderste laag t.a.v. reguliere lichtintensiteit. Aannemelijkerwijs resulteert dit niet in meer risico op ongerief of meer gebruik van proefdieren.

Niet geconstateerd: L-D van 14-10 tot 12-12 is acceptabel. Spectrum dient ook enig UV te omvatten.

Vraag 9 Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan) :

Antwoord **Voldoet**

Toelichting

De stellingen zijn voorzien van trilling-dempende padding. Volgens opgave is bij eerdere bouwactiviteiten beoordeeld of dit gepaard ging met gedragsveranderingen of zichtbare waterbeweging, hetgeen beiden niet het geval bleek. Voorts niet geconstateerd. Zie ook item algemeen ontwerp.

Vraag 10 Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)

Antwoord **Geringe afwijking**

Toelichting

De huisvesting voldoet niet geheel aan het gestelde in

-1-RSPCA guideline (2005) t.a.v. -The dimensions of the tank and the volume of water must be great enough to allow frogs: - to move or swim around; - to lie fully submerged well away from the surface of the water;- to avoid contact with other animals if desired; - to turn fully in any direction without impediment either from tank walls or other animals.

2-Andere bronnen <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6421069/> (2018) Husbandry, general care, and transportation of *Xenopus laevis* and *Xenopus tropicalis* (nih.gov)

For *X. laevis* we recommend PVC piping cut lengthwise in half, of a length sufficient to allow the animals to hide under. Cut surfaces should be smoothed out to eliminate sharp edges that can injure the frogs.

Voldoet in algemene zin t.a.v. verstrekking van shelter.

Aandachtspunten :

1-Hoeveelheid verrijkingmateriaal: b) Alle dieren dienen over een ruimte van toerekenende complexiteit te beschikken om een breed spectrum van normale gedragingen te kunnen ontplooiën. DPB artikel 7.1.b) iedere beperking van de mogelijkheid van de dieren om aan hun fysiologische en ethologische behoeften te voldoen, tot een minimum wordt beperkt.

2- Selectie van suboptimaal producerende dieren leidt tot hergroepering: stabiliteit in die groepen (cave: nacht-actieve dieren: "we zien niets" m.n. overdag is dan een slechte parameter. Schade a.g.v. vechten wel afwezig? Zie ook opmerking t.a.v. import dieren (vanaf 30.1.2021) en verhoging geleidbaarheid in april 2021.

Niet geconstateerd- Enrichment structures should have smooth surfaces and rounded edges to reduce the risk of injury to the animals (Council of Europe, 2004).

Volgens opgave van de VGH wordt in de lijst van bevindingen gedaan bij observatie van de dieren over de periode januari 2021 melding gemaakt van wondjes en rode plekken aan tenen en dijen. Men concludeert dat dit is een gevolg van het transport en niet van vechten. T.a.v. verrijking meldt men dat de kikkers voldoende verrijkingmateriaal maar dat er zijn inmiddels wel meer shelters toegevoegd zijn en daarbij rekening gehouden is met aantal dieren per tank (varieert per groep).

Inschatting NVWA: verbetering van de verrijking is daarmee aannemelijk, na te zien bij toekomstig toezicht.

- Vraag 11 **Voeding**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting Frequentie i.e.g. niet dagelijks, enkele malen per week volgens registratie (standaard maandag en donderdag).
- Vraag 12 **Water**
 Antwoord **Geringe afwijking**
 Toelichting t.a.v. Geleidbaarheid; ingesteld op streefwaarde 1500 µS (range 500-2000µS); actueel in begin mei was 2400 µS. Tijdens de inspectie werd niet verwezen naar eventuele andere grenswaarden. De geleidbaarheid was sinds 10 april 2021 boven de in het logboekformulier gestelde max waarde 2000µS, en pas op 13- april 2021 wordt dit beargumenteerd (vanwege import vanaf eind januari 2021 en geconstateerde huidlaesies). Door nazien van eerdere gegevens is de verhoging van de geleidbaarheid wel te beschouwen als voldoende beargumenteerd. Zie ook item gezondheid.
- Volgens opgave van de VGH wordt de SOP #AX.0011 revised op 5/1/2018 gevolgd, deze is gebaseerd op verschillende documenten uit literatuur, ervaring van [REDACTED] en overleg met leverancier van kikkers en leveranciers van het aquasysteem voor huisvesting dat de VGH gebruikt. De VGH heeft de waterkwaliteit t.a.v geleidbaarheid te allen tijde binnen deze waarden in de SOP zijn gebleven (500-2500 µS/cm. De VGH geeft aan de SOP uit te breiden met details over transport, ontvangst van dieren op locatie en herstel na import.
 Voldoet: t.a.v. dagelijkse controle op doorstromingsdebiet, pH, T, geleidbaarheid en stabiel filter aanwezig dus wekelijkse controle op NH3/NH4+ (< 0.02 mg/l; actueel 0 mg/l). NO2- (range 0 -1 mg/l; actueel 0,05 mg/l), en NO3 (range 0,1 -50 mg/l; actueel 2 mg/l). Volgens opgave is het water ook chloorvrij (t.a.v. Na-hypochloriet)
- De NVWA schat deze reactie als potentieel risicovol in.
 1-procedureel: de VGH verwijst naar grenswaarden die een zo ruim mogelijk traject van omgevingswaarden mogelijk maakt en verwijst daarbij naar wisselende bronnen zonder daarbij de samenhang tussen de diverse waarden in de diverse bronnen te benoemen.
 2-inhoudelijk: de reactie van de VGH mist de link tussen geleidbaarheid en temperatuur enerzijds en het bestrijden van evt ziekten anderzijds. De hogere geleidbaarheid van 3000 µS is vooral bij hogere T (t max 24 C) geïndiceerd.
- Vraag 13 **CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)**
 Antwoord **Geringe afwijking**
 Toelichting t.a.v. reguliere controle water : geen hardheid, wijze van ingrijpen alarmering b j gemeten waarden afwijkend van de gestelde standaard.
 Voldoet t.a.v. dieren en de omstandigheden waarin de dieren worden gefokt, gehouden, of gebruikt, dagelijks worden gecontroleerd en de uitgevoerde controles en bevindingen worden geregistreerd;
- Vraag 14 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 15 **Levensloofdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 16 **Handelingen (transport, doden etc.)**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting Vraag ter intercollegiale toetsing voorgelegd: dient de handeling ter inductie van eiproductie als dierproef beschouwd te worden of onder praktijken ten behoeve van de reguliere dierhouderij?
 Ten tijde van afsluiting van deze inspectielijst bleek dat de vraag nog niet voldoende bevredigend beantwoord kon worden (mede wegens afstemming EU-beleid)
- Vraag 17 **Omgang met dieren**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 18 **In het wild gevangen dieren**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting Volgens opgave al jaren één leverancier [REDACTED]).
- Vraag 19 **Algemene indruk:**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting Wel diverse aandachts- en verbeterpunten:
 -Consistentie in gebruik van bronnen voor gekozen waarden.
 -Gekozen waarden consequent doorvoeren.
 -Alarmering.
 -Transparantie.
- Vraag 20 **Zijn er nog andere bevindingen?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting Zie lijst huisvesting van knaagdieren.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie
 Straatnaam
 Huisnummer
 Postcode
 Woonplaats
 Contactpersoon
 Functie contactpersoon
 Hoofdcategorie
 Locatiecategorie

[Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
veterinaire locatie
dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest**

Bezoekdetails

Datum bezoek **12-05-2021**
 Nummer controleur [Redacted]
 Begintijd **09:00**
 Bezoekreden **VT dierproeven**

Inspectielijst

Lijst **RDHH2105 Insp. voorschr.
 huisvesting+verzorging (DP21104)**
 Geldig vanaf **01-01-2021**

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1 **Inspectiebezoek aangekondigd?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting b j lvd. Deze lijst is beperkt tot Xenopus laevis huisvesting.

Vraag 2 **De gebouwen; functies en algemeen ontwerp**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting t.a.v. toegang en staat van onderhoud op gebouwniveau. Renovatie/ hernieuwbouw van ander gebouwdeel aanstaande. De stellingen zijn voorzien van trilling-dempende padding. Volgens opgave is bij eerdere bouwactiviteiten beoordeeld of dit gepaard ging met gedragsveranderingen of zichtbare waterbeweging, hetgeen beiden niet het geval bleek. Zie ook item geluid.

Vraag 3 **Dierenverblijven:**
 Antwoord **Voldoet**

Vraag 4 **Dienstruimten**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting t.a.v. het verrichten van post mortem onderzoeken en opslagruimten voer en bewaren en het veilig afvoeren van kadavers en dierlijk afval. OK faciliteit niet nodig gezien aard van gebruik van de dieren.

Vraag 5 **Alarm**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting Essentiële aspecten :
 - Niet droogvallen.
 - Voldoende aerogenatie; ondanks dat Xenopus laevis ook een substantiële longademhaling nodig heeft, is ook huidademhaling van enig belang. Het gedrag van de dieren geeft geen indicatie dat de dieren in een zuurstof-arme omgeving verkeren bijv door frequente oppervlakte ademhaling.
 - T-min maar vooral T-max, voldoende doorstroming (zie ook <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6421069/>).
 Wenselijke aspecten: andere waterkwaliteitsparameters.
 Ook niet geconstateerd: Duidelijke instructies inzake de in noodgevallen te nemen maatregelen moeten goed zichtbaar worden opgehangen. Zie tevens opmerking bij water t.a.v. geleidbaarheid.

Vraag 6 **Gezondheid**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting Er is nog geen aanwijzing dat er sprake is van pijn, onnodig lijden, angst of blijvende schade; wel wordt afgeweken van de reguliere waterkwaliteitseisen. Dit kan gezien de herkomst van de dieren ([Redacted]) wel passend zijn. Het logboek van ruimte 033 van april vermeldt voor dinsdag 13 april 2021 : "CO t/deljk verhoogd i.v.m. import kikkers vanaf 30.1.2021. Hiervoor gekozen om huidheling te versnellen. Tijdens aankomst diverse kikkers met verwondingen aan de poten. Besproken met L.G."
 Inschatting NVWA: Opvallend is dat pas vanaf zaterdag 10 april 2021 de geleidbaarheid boven 2000 microSiemens komt. Dat lijkt strijdig met de opmerking dat hiervoor bewust is gekozen. Wel in lijn hiermee is het handhaven van de hogere geleidbaarheid op > 2000 microSiemens tot in mei 2021.
 Aandachtspunt: herkomst dieren en eventuele wenselijkheid noodzaak quarantaine: Gelet op :Er dienen voorzieningen beschikbaar te zijn om pas verworven dieren te isoleren tot hun gezondheidstoestand kan worden vastgesteld en tot het eventuele gezondheidsrisico voor de reeds aanwezige dieren is beoordeeld en geminimaliseerd. Alle dieren worden van

Nasco aangevoerd, maar onduidelijk is of ze daarmee ook één en dezelfde microbiologische status hebben.

De adviezen t.a.v. quarantaine-duur zijn wisselend:

-Kortste quarantaine periode : The Xenopus laevis supply company Xenopus Express (2003) recommend that all new amphibians should be quarantined for 7 to 10 days post-arrival.

-Langste quarantaine periode: The lifecycles of many of the major parasites of Xenopus laevis are around four to six weeks (Sanders, 2004a). It would therefore seem wise for the quarantine period to be at least of this length.

NVT: Ruimten voor het uitvoeren van algemene en bijzondere procedures. Geïnduceerde eicelproductie in separate bakken in dezelfde ruimte: geen aanwijzingen dat dit ongepast zou zijn ; voorts geen ingrepen.

Vraag 7 **Ventilatie en temperatuur**

Antwoord **Voldoet**

Toelichting

t.a.v. de temperatuur: moet dagelijks worden gemeten en geregistreerd.

Geringe afwijking De temperatuur en de relatieve vochtigheid in de dierenverblijven moeten zijn afgestemd op de daarin gehuisveste soorten en leeftijdsgroepen : EU 2007/526 stelt 18-22 C. RSPCA: ; Water temperature should not be maintained below 16°C or above 24°C, with strong consideration given to providing a relatively controlled temperature at a point between 18 and 22°C.

N.B. hier op grond van leverancier lager ingestelde 16-18C: dit hoeft niet met een significante welnsrisico geassocieerd te worden. Datzelfde kan gelden voor andere parameters indicatief voor de waterkwaliteit. Zie ook item water.

Vraag 8 **Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan) :**

Antwoord **Voldoet**

Toelichting

t.a.v. aanwezigheid sterker licht t.b.v. actuele verzorging. Schemerperiodes volgens opgave aanwezig. Gering onderscheid bovenste laag aquaria t.o.v. onderste laag t.a.v. reguliere lichtintensiteit. Aannemelijkerwijs resulteert dit niet in meer risico op ongerief of meer gebruik van proefdieren.

Niet geconstateerd: L-D van 14-10 tot 12-12 is acceptabel. Spectrum dient ook enig UV te omvatten.

Vraag 9 **Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan) :**

Antwoord **Voldoet**

Toelichting

De stellingen zijn voorzien van trilling-dempende padding. Volgens opgave is bij eerdere bouwactiviteiten beoordeeld of dit gepaard ging met gedragsveranderingen of zichtbare waterbeweging, hetgeen beiden niet het geval bleek. Voorts niet geconstateerd. Zie ook item algemeen ontwerp.

Vraag 10 **Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)**

Antwoord **Geringe afwijking**

Toelichting

De huisvesting voldoet niet geheel aan het gestelde in

-1-RSPCA guideline (2005) t.a.v. -The dimensions of the tank and the volume of water must be great enough to allow frogs: - to move or swim around; - to lie fully submerged well away from the surface of the water;- to avoid contact with other animals if desired; - to turn fully in any direction without impediment either from tank walls or other animals.

2-Andere bronnen <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6421069/> (2018) Husbandry, general care, and transportation of Xenopus laevis and Xenopus tropicalis (nih.gov)

For X. laevis we recommend PVC piping cut lengthwise in half, of a length sufficient to allow the animals to hide under. Cut surfaces should be smoothed out to eliminate sharp edges that can injure the frogs.

Voldoet in algemene zin t.a.v. verstrekking van shelter.

Aandachtspunten :

1-Hoeveelheid verrichtingsmateriaal: b) Alle dieren dienen over een ruimte van toerekenende complexiteit te beschikken om een breed spectrum van normale gedragingen te kunnen ontplooiën. DPB artikel 7.1.b) iedere beperking van de mogelijkheid van de dieren om aan hun fysiologische en ethologische behoeften te voldoen, tot een minimum wordt beperkt.

2- Selectie van suboptimaal producerende dieren leidt tot hergroepering: stabiliteit in die groepen (cave: nacht-actieve dieren: "we zien niets" m.n. overdag is dan een slechte parameter. Schade a.g.v. vechten wel afwezig? Zie ook opmerking t.a.v. import dieren (vanaf 30.1.2021) en verhoging geleidbaarheid in april 2021.

Niet geconstateerd- Enrichment structures should have smooth surfaces and rounded edges to reduce the risk of injury to the animals (Council of Europe, 2004).

Vraag 11 **Voeding**

Antwoord **Niet geconstateerd**

Toelichting

Frequentie i.e.g. niet dagelijks, enkele malen per week volgens registratie (standaard maandag en donderdag).

Vraag 12 **Water**

Antwoord **Geringe afwijking**

Toelichting

t.a.v. Geleidbaarheid; ingesteld op streefwaarde 1500 µS (range 500-2000µS); actueel in begin mei was 2400 µS.

Tijdens de inspectie werd niet verwezen naar eventuele andere grenswaarden.

De geleidbaarheid was sinds 10 april 2021 boven de gestelde max waarde 2000µS, en pas op 13- april 2021 wordt dit beargumenteerd (vanwege import vanaf eind januari 2021 en geconstateerde huidlaesies).

Reactie van de VGH: In logboek kikker wordt gesproken over een range 500-2000 µS/cm gemiddeld 1500 maar in bijbehorende SOP over range van 500-2500 µS/cm met preferred 1500. Wij zijn hier nogmaals ingedoken en de SOP wordt geprefereerd (zie ook meegestuurde literatuur referenties en daarom zal range in logboek kikker worden aangepast naar 500-2500 µS/cm voor de periode waarbij we nog een zending nieuwe kikkers verwachten . De reden hiervoor is dat tijdelijke verhoging van CO2 huidheling versnelt. Tijdens transport kunnen kikkers verwondingen met name aan poten oplopen en zoals blijkt uit meegestuurde health check Xenopus laevis vanaf januari 2021 bleek dat na transport vanuit USA het geval te zijn. Conductiviteit hebben tijdens eerste levering kikkers tijdelijk verhoogd en zoutconcentratie eind april in voorraad tank gereduceerd . Het effect is pas na 10 dagen zichtbaar i.v.m dagelijkse waterverversing van 200 liter per dag.

RSPCA Xenopus handboek 2005. Zie pagina 43 voor zoutgehalten bij bestrijden red leg. Hier spreken ze zelfs over 5 tot 10 gram per liter voor 3 tot 5 dagen. Red leg kan voorkomen bij transport

The Laboratory Xenopus sp. Hier wordt ook van hogere zoutgehalten gesproken tijdens behandeling van ziektes , maar

INSPECTIELIJST (vervolg)

ook van een normale range van het zoutgehalte in de houderij van 500 tot 3000 $\mu\text{S}/\text{cm}$.

De NVWA schat deze reactie als onvoldoende in:

1-procedureel: de VGH verwijst naar grenswaarden die een zo ruim mogelijk traject van omgevingswaarden mogelijk maakt en verwijst daarbij naar wisselende bronnen zonder daarbij de samenhang tussen de diverse waarden in de diverse bronnen te benoemen.

2-inhoudelijk: de reactie van de VGH mist de link tussen geleidbaarheid en temperatuur enerzijds en het bestrijden van evt ziekten anderzijds. De hogere geleidbaarheid van 3000 μS is vooral bij hogere T (t max 24 C) geïndiceerd. Tevens is er (gelukkig) nog geen melding van red leg disease die bestreden moet worden.

Voldoet: t.a.v. dagelijkse controle op doorstromingsdebiet, pH, T, geleidbaarheid en stabiel filter aanwezig dus wekelijkse controle op $\text{NH}_3/\text{NH}_4^+$ (< 0.02 mg/l; actueel 0 mg/l). NO_2^- (range 0 -1 mg/l; actueel 0,05 mg/l), en NO_3^- (range 0,1 -50 mg/l; actueel 2 mg/l).

Volgens opgave voldoet het aan (RSPCA): Therefore, incoming water should be left for 24 hours prior to use to equilibrate with the surrounding environment. This allows the dissolved gases in the water to dissipate before the water is used.

Niet geconstateerd : Water should be completely de-chlorinated before use, NL drinkwater als bron? Ws niet gechloreerd.

Vraag 13 **CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)**

Antwoord **Geringe afwijking**

Toelichting t.a.v. reguliere controle water : geen hardheid, wijze van ingrijpen alarmering b j gemeten waarden afwijkend van de gestelde standaard.

Voldoet t.a.v. dieren en de omstandigheden waarin de dieren worden gefokt, gehouden, of gebruikt, dagelijks worden gecontroleerd en de uitgevoerde controles en bevindingen worden geregistreerd;

Vraag 14 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**

Antwoord **NVT**

Vraag 15 **Levensloopdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)**

Antwoord **NVT**

Vraag 16 **Handelingen (transport, doden etc.)**

Antwoord **Niet geconstateerd**

Toelichting Vraag ter intercollegiale toetsing voorgelegd: dient de handeling ter inductie van eiproductie als dierproef beschouwd te worden of onder praktijken ten behoeve van de reguliere dierhouderij?

Vraag 17 **Omgang met dieren**

Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 18 **In het wild gevangen dieren**

Antwoord **Niet geconstateerd**

Toelichting Volgens opgave al jaren één leverancier ().

Vraag 19 **Algemene indruk:**

Antwoord **Voldoet**

Toelichting Wel diverse aandachts- en verbeterpunten:
-Consistentie in gebruik van bronnen voor gekozen waarden.
-Gekozen waarden consequent doorvoeren.
-Alarmering.
-Transparantie.

Vraag 20 **Zijn er nog andere bevindingen?**

Antwoord **Ja**

Toelichting Zie lijst huisvesting van knaagdieren.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie	[REDACTED]
Straatnaam	[REDACTED]
Huisnummer	[REDACTED]
Postcode	[REDACTED]
Woonplaats	[REDACTED]
Contactpersoon	[REDACTED]
Functie contactpersoon	[REDACTED]
Hoofdcategorie	veterinaire locatie
Locatiecategorie	dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest
-------	--

Bezoekdetails

Datum bezoek	02-08-2021
Nummer controleur	[REDACTED]
Begintijd	09:00
Bezoekredenen	VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst	RDHH2101 Dierproeven reden (DP21108)
Geldig vanaf	01-01-2021

Dierproeven

Vraag 1 **Is het inspectiebezoek aangekondigd?**

Antwoord **Ja**

Toelichting Doel toezicht op verleende ontheffingen, niet nader gespecificeerd bij aangekondiging.

Vraag 2 **Wat is de reden van deze inspectie?**

Antwoord **Verlenen ontheffing**

Toelichting Nader toezicht op eerder verstrekte ontheffingen sinds eind 2019: leidt tot inzicht dat ongeveer 40 % van de personen voor wie ontheffing wordt aangevraagd, het arbeidscontract met deze instellingsvergunninghouder ex Wod art 2 en 11a verbroken hebben voor aanvang van de applicatiecursus proefdierverzorging bij [REDACTED]. Personeel wordt correct op tijd voor de betreffende cursus aangemeld. Het ter beschikking gestelde geanonimiseerde trainingsrecord geeft wel een uitgebreid overzicht van onderwerpen van aandacht, maar geeft geen zicht op de gestelde ontheffingsvoorwaarde en ook niet t.a.v. bereikt vaardigheidsniveau. Voor werken binnen de [REDACTED] worden additionele zaken bij ontheffingsverzoeken die in de nabije toekomst ingediend worden, gewogen. Daaronder vallen minimale ervaring met de aldaar gehuisveste diersoorten, aspecten van fok met ongerief, bijzondere proefdierkundige kennis en vaardigheden en toepassen daarvan onder verzwarende (o.a.ergonomische) omstandigheden.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie	[REDACTED]
Straatnaam	[REDACTED]
Huisnummer	[REDACTED]
Postcode	[REDACTED]
Woonplaats	[REDACTED]
Contactpersoon	[REDACTED]
Functie contactpersoon	[REDACTED]
Hoofdcategorie	veterinaire locatie
Locatiecategorie	dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest
-------	--

Bezoekdetails

Datum bezoek	02-08-2021
Nummer controleur	[REDACTED]
Begintijd	09:00
Bezoekredenen	VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst	RDHH2101 Dierproeven reden (DP21108)
Geldig vanaf	01-01-2021

Dierproeven

Vraag 1	Is het inspectiebezoek aangekondigd?
Antwoord	Ja
Toelichting	Bij de functionaris ex Wod art 13f3a. Betreft issue euthanasie.

Vraag 2	Wat is de reden van deze inspectie?
---------	--

Antwoord	Voorlichting
Toelichting	naar aanleiding van een vraag t.a.v. de fill rate van de Euthanex met CO2 en de interpretatie van de [REDACTED] eis (30-70%/ min) in relatie tot EU/2010/63 (gradual fill) heeft de NVWA gesteld: Daarover is binnen de EU geen definitieve overeenstemming en zeker nog geen strak juridisch kader. EU/2010/63 stelt alleen voor CO2 gebruik bij knaagdieren "Only to be used in gradual fill. Not to be used for foetal and neonate rodents." Uitgangspunt: relevantie van actuele CO2 concentratie tijdens inductie van bewusteloosheid en eventueel voordeel van bevochtiging. Advies: Beoordeel de eventuele reacties van de dieren tijdens inductiefase. Deze reacties van de dieren dienen minimaal te zijn. ACHTERGROND: Kaders: 1-Het [REDACTED] standpunt is gebaseerd op AVMA Guidelines for the Euthanasia of Animals: 2020 Edition. 2-In diverse literatuur referenties verwijst men naar EU/2010/63 en geeft daar dan soms ook een interpretatie aan t.a.v. gewenste fill rate die naar de mening van de NVWA volstrekt onvoldoende onderbouwd is. In de onderliggende literatuurreferenties zijn relevante details onvoldoende helder beschreven zoals bijv.: - hoeveel inlaatplaatsen, positionering van de inlaatplaatsen t.o.v. de bovenrand van de bak; vindt euthanasie plaats in thuishooi met bedding en verrijking, mate van vulling van het apparaat met bak(ken) etc.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie
 Straatnaam
 Huisnummer
 Postcode
 Woonplaats
 Contactpersoon
 Functie contactpersoon
 Hoofdcategorie
 Locatiecategorie

[REDACTED]

veterinaire locatie
 dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest**

Bezoekdetails

Datum bezoek **02-08-2021**
 Nummer controleur [REDACTED]
 Begintijd **09:00**
 Bezoekreden **VT dierproeven**

Inspectielijst

Lijst **RDHH2105 Insp. voorschr.
 huisvesting+verzorging (DP21104)**
 Geldig vanaf **01-01-2021**

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1 **Inspectiebezoek aangekondigd?**

Antwoord **Ja**

Toelichting Niet aangekondigd welke [REDACTED] Deze lijst heeft betrekking op bevindingen in [REDACTED]. Aldaar ook begeleid door groepsleider [REDACTED] (voorheen werkzaam in [REDACTED] sinds feb 2021 GL [REDACTED]), in [REDACTED] alleen met [REDACTED] en andere betreden [REDACTED] heeft ook bezetting met albino-lijnen als [REDACTED] (GL [REDACTED] bezig met [REDACTED]).

Vraag 2 **De gebouwen; functies en algemeen ontwerp**

Antwoord **Voldoet**

Toelichting T.a.v. ontwerp: sluis personen via douche en separaat aan- en afvoer sluis [REDACTED].
 T.a.v. onderhoud: volgens opgave staat renovatie van [REDACTED] voorzien voor het einde van 2021.

Vraag 3 **Dierenverblijven:**

Antwoord **Voldoet**

Toelichting t.a.v. reiniging (wasstraat binnen [REDACTED]). [REDACTED]
 [REDACTED] max 13 dieren < 20 gr BW, later herverdeling op basis van gewicht)

Vraag 4 **Dienstruimten**

Antwoord **Voldoet**

Toelichting wasstraat binnen [REDACTED] aanvoer en opslag voorraad materialen en passende sluisen. Behandel- en labruimten niet aanwezig; geen essentiële zaak wegens aard [REDACTED]. [REDACTED] centraal binnen de locatie zodat deze ook voor andere [REDACTED] beschikbaar is. Als [REDACTED] gemerkt.

Vraag 5 **Alarm**

Antwoord **Niet geconstateerd**

Toelichting Voldoet wel t.a.v. Duidelijke instructies inzake de in noodgevallen te nemen maatregelen: TD en AWO/vet gegevens beschikbaar.

Vraag 6 **Gezondheid**

Antwoord **Voldoet**

Toelichting voor [REDACTED] faciliteit (geen [REDACTED]-separaat wel beschikbaar - of behandelkamer, muv euthanasie opstelling) en QC voor transport.
 Niet geconstateerd t.a.v. microbiologisch bewakingsprogramma.

Vraag 7 **Ventilatie en temperatuur**

Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 8 **Verlichting (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**

Antwoord **Geringe afwijking**

Toelichting ook hier nog geen afdekplaten bij albino-dieren; aandachtspunt voor renovatie eind 2021. Wel is er opvallend verschil in lichtintensiteit tussen de diverse gangen in [REDACTED].
 AWO geeft aan het punt van de afdekplaten aangekaart bij de VGH om hier een passende oplossing voor te vinden tijdens de renovatie voor [REDACTED] met albinodieren.

- Vraag 9 **Geluid (omgevingsfactoren en de regulering daarvan):**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 10 **Ethologie en fysiologie (kooiverrijking/groepshuisvesting)**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting nestmateriaal, knaaghoutje, bij [REDACTED] ook tunnel. Hergroepering op leeftijd/gewicht, desondanks geen significante agressie tussen mannelijke dieren van 1 jnen gezien (zoals [REDACTED]) en [REDACTED]. Volgens opgave voor [REDACTED] gekozen om [REDACTED] op jonge leeftijd bij elkaar te plaatsen om agressie van vrouwelijke dieren richting mannelijke dieren te voorkomen.
- Vraag 11 **Voeding**
 Antwoord **Voldoet**
- Vraag 12 **Water**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting Automatische drinkwater-installatie.
- Vraag 13 **CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting t.a.v. dagelijkse controle en registratie van uitgevoerde controles en bevindingen.
- Vraag 14 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 15 **Levensloopdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 16 **Handelingen (transport, doden etc.)**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting T.a.v. [REDACTED] en passende controles hiervoor. In [REDACTED] voor ook [REDACTED] beschikbaar. Doden: vraag t.a.v. [REDACTED] -eis bij CO2euthanasie mbt snelheid van de gradual fill in Euthanex: refill 30-70% / min besproken. Daar over is geen definitieve overeenstemming en zeker nog geen strak juridisch kader binnen EU. Wel besproken: relevantie van actuele CO2 concentratie tijdens inductie van bewusteloosheid en voordeel bevochtiging. Advies: blijf kijken naar eventuele reacties van de dieren tijdens inductiefase. Dit dient minimaal te zijn
- Vraag 17 **Omgang met dieren**
 Antwoord **NVT**
 Toelichting gewennings- en trainingsprogramma's .
- Vraag 18 **In het wild gevangen dieren**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 19 **Algemene indruk:**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting in algemene zin. Aandachtspunten: euthanasie en licht
- Vraag 20 **Zijn er nog andere bevindingen?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting Ja zie andere lijsten huisvesting [REDACTED] en personeel gerelateerd (personeel met eerder verleende ontheffing in [REDACTED] werkzaam : [REDACTED]).

- Vraag 12 **Water**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting drinkflessen; daarnaast schijnen enkele [REDACTED] voorzien van automatische drinkwaterinstallatie (niet geconstateerd).
- Vraag 13 **CoP Welzijnsbewaking (OZP, WP, WDB, Kooilabels)**
 Antwoord **Geringe afwijking**
 Toelichting **Geringe tot matige afwijking:**
 a- De vastgelegde bevindingen uit het recente verleden zijn tijdens de inspectie niet inzichtelijk voor personeel en toezicht maar volgens opgave wel voor externe beheerder [REDACTED] van de dieren. Dit kan wegens vakantie van de supervisor van de afdeling niet geverifieerd worden tijdens de inspectie. Volgens opgave van de functionaris ex Wod art 13f3a van begin september 2021 is het voor het personeel nieuwe systeem van registratie van bevindingen inmiddels in gebruik en heeft de supervisor van de afdeling dagelijks contact met (één van) de beheerders van [REDACTED] met wie goede afstemming rondom [REDACTED] en eventuele afwijkingen plaatsvindt. Bij volgende inspectie te verifiëren.
 b- [REDACTED] zoals in [REDACTED] en in [REDACTED]: hiervan is wel door de verantwoordelijk onderzoeker ex art 9 Wod, tevens AWO, gedeeld met de proefdierverzorgenden welke fenotypische kenmerken relevant kunnen zijn, maar in afwezigheid van de supervisor (vakantie) is eventuele informatie hierover niet inzichtelijk. Wel is wetenschappelijke achtergrond mbt één van beide lijnen aanwezig. De andere lijn wordt aangehouden om z.s.m. te cryo-preserveren. Volgens opgave van de functionaris ex Wod art 13f3a van begin september 2021 is het proces van op passende en inzichtelijke wijze informeren van de proefdierverzorgers omtrent mogelijk te verwachten ongerief per lijn inmiddels gestart. Bij volgende inspectie te verifiëren.
- Voldoet wel t.a.v. dagelijkse controles van de dieren en de specifieke zorg voor enigszins zwakkere dieren (zoals natvoer maar ook ws. passende HEP).
- Vraag 14 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 15 **Levensloofdossier (indien hond, kat, niet-menselijke primate)**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 16 **Handelingen (transport, doden etc.)**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
 Toelichting **Andere euthanasieapparatuur en andere bakken voor euthanasie van [REDACTED] dan in andere [REDACTED]**
- Vraag 17 **Omgang met dieren**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 18 **In het wild gevangen dieren**
 Antwoord **NVT**
- Vraag 19 **Algemene indruk:**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting **Aandachtspunten: euthanasie vgl Euthanex en correct werkprotocol bij [REDACTED] f. Voor de jaarlijkse registratie van dierproeven maar vooral ook evt. bijsturen ahv bevindingen is het realistisch dat de AWO ook inzage heeft gezien de wettelijke taak.**
 In juni 2021 heeft de functionaris ex Wod art 13f3a dit volgens opgave aangekaart en daarna standaard 4 vergaderingen per jaar gepland met de projectcoördinatoren en de supervisor om zicht te hebben op met name [REDACTED], het aantal dieren dat het betreft (voorkoming van overschrijding CCD vergunning), de ernst van het ongerief.
- Vraag 20 **Zijn er nog andere bevindingen?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting **zie andere lijsten.**

Inventarislijst zaak 22-0424							
Documentnummer	Documentnaam	Verstrekking o.g.v. de Woo			Uitzonderingsgronden Woo		
		Geheel	Deels	niet	5.1.2.e	5.1.5	Buiten reikwijdte van het verzoek
1	A			X			X
2	A			X			X
3	B		X		X	X	
4	C		X		X	X	
5	C		X		X	X	
6	C		X		X	X	
7	C		X		X	X	
8	D		X		X	X	
9	E		X		X	X	
10	F		X		X	X	
11	G		X		X	X	
12	G		X		X	X	
13	H		X		X	X	
14	H		X		X	X	
15	H		X		X	X	
16	H		X		X	X	
17	H		X		X	X	
18	H		X		X	X	
19	H		X		X	X	
20	I		X		X	X	
21	I		X		X	X	
22	I		X		X	X	
23	J		X		X	X	
24	K		X		X	X	
25	K		X		X	X	
26	K		X		X	X	
27	L		X		X	X	
28	L		X		X	X	
29	M		X		X	X	
30	N		X		X	X	
31	N		X		X	X	
32	O		X		X	X	
33	P		X		X	X	
34	Q		X		X	X	
35	R		X		X	X	
36	R		X		X	X	
37	S		X		X	X	
38	S		X		X	X	
39	S		X		X	X	
40	S		X		X	X	
41	T		X		X	X	
42	T		X		X	X	
43	T		X		X	X	
44	T		X		X	X	